

Årsberättelse 2004

Nytänkande med erfarenhet

ÅF är ett ledande teknikkonsultföretag

Vi erbjuder kvalificerade tjänster och lösningar för industrins processer, för infrastrukturella projekt och i utvecklingen av produkter och IT-system. Vi utför också kontroll och besiktning.

Vårt ingenjörskunnande vilar på hundraårig erfarenhet och sakkunskap inom många branscher. ÅFs närmare 2 700 medarbetare arbetar på ett femtiotal kontor i Sverige och i ett tiotal andra europeiska länder.

1	Året i korthet
2	Detta är ÅF
4	VD har ordet
6	Affärsidé, vision, mål och strategier
8	Omvärld och marknad
12	Medarbetare
16	Miljö
	Divisioner
18	Infrateknik
22	Process
26	System
30	Kontroll
34	AF-aktien
36	Känslighetsanalys
40	5 år i sammandrag
	Årsredovisning
41	Förvaltningsberättelse
47	Resultaträkning
48	Balansräkning
50	Sammanställning över förändring i eget kapital
51	Kassaflödesanalys
52	Noter med redovisningsprinciper
67	Revisionsberättelse
68	Styrelse
70	Koncernledning
72	Bolagsstämma
73	Adresser

Året i korthet

- Nettoomsättningen uppgick till 2 160 (1 995) MSEK
- Resultatet efter finansnetto uppgick till 33 (47) MSEK
- Resultatet efter skatt uppgick till 30 (30) MSEK
- Resultat per aktie uppgick till 5,11 (5,24) kronor
- Målen för 2005 är tydliga:
 - ÅF ska uppnå ett väsentligt förbättrat resultat samt väsentligt förbättrade kassaflöden jämfört med 2004
 - ÅF ska fortsätta att växa snabbare än marknaden

Sammanfattning	2004	2003
Rörelsens intäkter, MSEK	2 160	1 995
Resultat efter finansnetto, MSEK	33	47
Vinstmarginal, procent	1,5	2,3
Antal årsanställda inklusive intresseföretag	2 647	2 599
Soliditet, procent	29,4	30,5
Avkastning på eget kapital, procent	8,3	9,0
Resultat per aktie efter skatt, kronor	5,11	5,24
Utdelning per aktie, kronor	2,60*	2,60

* Styrelsens förslag till bolagsstämman

Kort historik

Den 23 februari 1895 bildades Södra Sveriges Ångpanneförening genom att ett antal ångpanneägare gick samman för att förhindra olyckor och för ett effektivare utnyttjande av ångkraften.

ÅF har allt sedan dess haft en stor del i den omvälvande samhällsutveckling som har skett de senaste hundra åren. Sedan starten har ÅF varit med om fyra stora tekniskiften – ångkraften, elektriciteten, kärnkraften och datoriseringen. ÅF har funnits i teknikfronten i såväl industrisamhället som i informationssamhället.

AB Ångpanneföreningen börsnoterades på Stockholms Fondbörs i januari 1986 och är idag ett av Europas största tekniska konsultföretag.

Detta är ÅF

Division

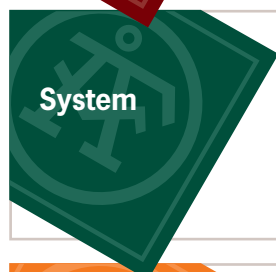
Verksamhet

Konsulttjänsterna avser framför allt insatser inom bygg- och fastighetsområdet samt inom infrastrukturella projekt.
Ca 700 årsmedarbetare.

Konsulttjänsterna avser framför allt insatser inom massa- och pappersområdet, energi- och miljöområdet samt inom industriell automation.
Ca 1 300 årsmedarbetare.

Konsulttjänsterna avser framför allt insatser inom industrin (ex. telekom-sektorn), där ÅF utvecklar system, produkter och produktion.
Ca 300 årsmedarbetare.

Tjänsterna avser framför allt besiktning, provning och certifiering samt därutöver en rad tilläggstjänster såsom rådgivning, utbildning, riskanalyser, CE-märkning och implementering av olika EU-direktiv.
Ca 200 årsmedarbetare.

Organisation

ÅF är ett internationellt tekniskt konsultföretag med Norden som hemmamarknad. Den lokala närvaron mot kunder och arbetsmarknad är en förutsättning för en framgångsrik verksamhet. ÅFs organisation och ledarskap präglas av en decentraliserad struktur som bidrar till korta beslutsvägar och att beslut kan och ska fattas långt ut i organisationen.

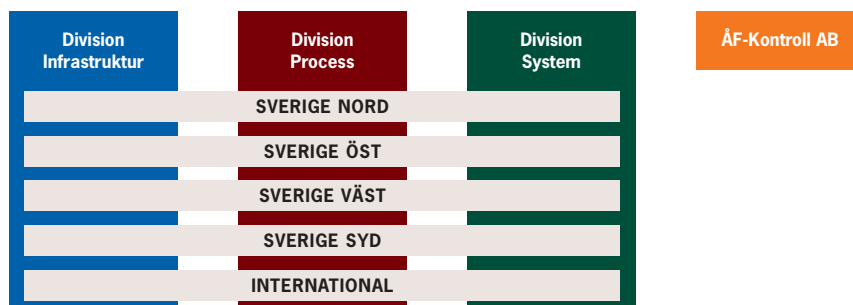
ÅF är sedan årsskiftet 2004/2005 organiserat i tre divisioner – Infrastruktur, Process, System – samt dotterbolaget ÅF-Kontroll. Den nya organisationen, som ringar in ÅFs kärnområden, är en naturlig fortsättning på de förändringar som genomfördes vid årsskiftet 2002/2003. ÅF gick då från en koncern med en stor mängd dotterbolag till en divisionell indelning för att bättre dra nytta av storleken och för ökad tydlighet.

Den nya organisationen, som syftar till att uppnå resultatförbättringar genom att ge

kunderna enklare tillgång till ÅFs hela tjänsteutbud, innebär också en förstärkning lokalt genom att införa regioner med regionchefer som samtliga ingår i koncernledningen. På detta sätt har ÅF blivit ett mer decentraliserat företag med ännu större fokus på kunden och medarbetaren utanför Stockholmsregionen. Regionchefen representerar hela ÅFs tjänsteutbud. De fyra

regionerna är Sverige Nord, Sverige Öst, Sverige Väst och Sverige Syd samt utanför Sverige region International.

Samtidigt med den nya organisationen inrättades en ny enhet – Förvärv & Nya Marknader – för att säkerställa att företagsförvärv och etableringar på nya geografiska marknader sker på ett mer proaktivt och systematiskt sätt än tidigare.

Andel av koncernen 2004 Pro forma

Kundkategori	Nettoomsättning	Rörelseresultat	Antal årsmedarbetare
<ul style="list-style-type: none"> • Staliga myndigheter och verk • Försvarsmakten • Operatörer och nätbyggare för telekommunikation • Industrin – främst läkemedel, livsmedel och fordon • Fastighetsägare och fastighetsförvaltare 	 30% 698 MSEK	 105% 37,2 MSEK	 28% 694
<ul style="list-style-type: none"> • Massa- och pappersindustri • Kraftindustri och energibolag • Tillverkande industri • Branschorganisationer • Biståndsorganisationer 	 47% 1 092 MSEK	 96% 33,7 MSEK	 51% 1 260
<p>Inom produktveckling:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tillverkande industri <p>Inom verksamhets- och affärsystem:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Företag med uppdragsintensiv verksamhet 	 15% 342 MSEK	 -139% - 49,1 MSEK	 13% 336
<ul style="list-style-type: none"> • Alla branscher och sektorer 	 8% 176 MSEK	 38% 13,5 MSEK	 8% 199
Konsultrörelsen totalt:	2 308 MSEK	35,3 MSEK	2 489

Pro forma för den nya organisationen 2004			
	Rörelsens intäkter, MSEK	Rörelseresultat, MSEK	Rörelsemarginal, %
Infrastruktur	698	37,2	5,3
Process	1 092	33,7	3,1
System	342	-49,1	-14,4
Summa	2 132	21,8	1,0
ÅF-Kontroll	176	13,5	7,7
Summa konsultrörelsen	2 309	35,3	1,5
Övrigt/Elimineringar	-148	2,5	
Summa totalt	2 160	37,8	1,7

ÅFs lägsta resultatenhet är sektion. Efter omorganisationen är de flesta sektioner oförändrade. Pro forma redovisningen har sammanställts genom summering på sektionnivå. För de få sektioner som har delats mellan de nya divisionerna har en proportionerlig fördelning gjorts.

ÅF bygger vidare för framtidens marknad

”ÅF har en god position för att kunna ta vara på möjligheterna i den nya marknad som kommer att växa fram.”

Vi har satsat stora resurser på att skapa det vi kallar ”ETT ÅF”, för att på bästa sätt dra nytta av den stora kompetens som finns inom koncernen världen över. Vi räknar med att det ger resultat i form av fortsatt nöjda kunder, ytterligare expansion och inte minst viktigt – ökad lönsamhet.

ÅF utvecklades kraftigt under 2004. Låt mig inleda med en kort tillbakablick innan jag berättar om den fortsatt positiva utveckling jag ser framför mig.

I föregående års VD-ord redovisade jag målen för 2004. Vi skulle förbättra lönsamheten och expandera, bland annat genom förvärv. Vi skulle fortsätta vårt arbete med att bygga vårt strukturkapital och ta de första stegen mot att bli ett

verkligt internationellt konsultbolag. Jag skrev också ”att marknaden för oss industrikonstuler är på väg att vända och att vi kommer att få se ett visst trendbrott under det andra halvåret 2004 med ökad efterfrågan inom stora delar av vår verksamhet. Det bör göra det möjligt att höja vår lönsamhet markant.”

Med facit i hand tvingas jag konstatera att vi inte lyckades med det viktigaste målet; att förbättra lönsamheten för koncernen.

Orsaken är i första hand att förlusterna inom division System fortsatte, vilket tvingade fram två kostsamma åtgärdsprogram under året.

Den övriga verksamheten har överlag utvecklats väl. Det starkaste exemplet är division Infrateknik som tog marknadsandelar och presterade ett genomgående bra fjolår. Divisionerna Massa & Papper och Installation hade en positiv utveckling under det andra halvåret.

Värt att notera är att ÅF, exklusive division System och reavinster från försälj-

ning av fastigheter, förbättrade resultatet med närmare 15 procent 2004, jämfört med föregående år.

Jag bedömer att division System återvänder till lönsamhet från och med det första kvartalet 2005. Detta framför allt tack vare kraftigt sänkta fasta kostnader och ökade försäljningsaktiviteter.

Jag räknar vidare med att den övriga positiva resultattrenden inom ÅF ska kunna upprätthållas under 2005. Vi ser fortsatt stora infrastrukturella investeringar i Sverige och räknar med fortsatt god investeringsnivå i processindustrin.

En marknad i förändring

Marknaden framöver påverkas i hög grad av globaliseringen. För ÅFs del innebär det framför allt tre saker. För det första kommer våra kunder att investera allt mer utanför Sverige. De vill komma närmare sina kunder och där det är effektivast att producera och utveckla. För det andra kommer en snabbt ökad konkurrens från konsultbolag som har resurser i länder med betydligt lägre kostnadsstruktur. För det tredje räknar vi med en fortsatt konsolidering av branschen.

ÅF har en god position för att kunna ta vara på möjligheterna i den nya marknad som kommer att växa fram.

Vi har drivit ett omfattande arbete med att skapa en internationell struktur. Arbetet har fokuserat på att samordna länderorganisationerna med en gemensam grafisk företagsprofil, riktlinjer i form av metoder, verktyg, värderingar och mål. Men även mindre frågor, som att införa även ett engelskspråkigt intranät.

Antalet ÅF-anställda utanför Sverige, exklusive intressebolag, ökade från ungefär 150 medarbetare 2003 till närmare 500 år 2004. Vi har idag kontor i Danmark, Finland, Frankrike, Norge, Polen, Spanien, Sydafrika, Tjeckien och Tyskland.

Vi har dessutom lång och stor erfarenhet av att driva internationella projekt, särskilt via biståndsorganen Sida och Världsbanken. Sedan år 2000 har ÅF bedrivit projekt i ett fyrtiotal länder i fyra världsdelar.

För att vara framgångsrik på en marknad där produktionskostnaderna sänks kraftigt gäller det för ÅF att kunna lägga delar av utvecklingen i länder där kostnaderna är lägre. Detta kommer att styra våra etableringar i högre grad framöver. Det viktigaste är samtidigt att öka konkurrenskraften genom att tillvarata det enorma strukturkapital som under mer än 100 år har byggts upp inom ÅF. Genom att utnyttja de stora investeringar i kunskap som sker i ÅF runt om i världen varje dag kan vi genomföra allt större åtaganden på ett allt effektivare sätt. Detta är drivkraften bakom det som internt i ÅF kallas "ETT ÅF".

Det nya ÅF

Omvandlingen av ÅF från en koncern med en stor mängd dotterbolag till en koncern fortsätter enligt plan. Synergier tas tillvara på både kostnads- och intäktssidan. Vi river interna murar och låter utnyttjandet av vårt kunskapskapital flöda fritt genom koncernen. Det är en stor kulturell omställning som troligen tar några år att genomföra.

Vid årsskiftet togs ytterligare ett steg på denna väg genom skapandet av en ny

struktur. ÅF är från den 1 januari 2005 indelat i tre divisioner och dotterbolaget ÅF-Kontroll. Dessa tre divisioner är indelade med utgångspunkt från våra kunder och vår egen kompetens. Redan i arbetet med att skapa den nya organisationen skapades synergivinster genom att konsulter kunnat beläggas i andra divisioner än där de var anställda. För att öka den lokala försäljningen och tillvarata kostnadssynergier skapades samtidigt fem regioner. Regioncheferna ingår i koncernledningen och ska säkerställa att vi tillvaratar den lokala affärspotential som finns i varje konsultbolag.

Ett bra exempel på vad det nya ÅF kan åstadkomma är att vi fick förtroendet som processkonsultföretag i samband med att skogskoncernen Holmen förra året beslutade att investera i en ny pappersmaskin vid bruket i Fuenlabrada (Madrid), Spanien. Uppdraget var ett tydligt resultat av det etablerade samarbetet mellan ÅFs kontor i Finland, Spanien, Frankrike och Sverige.

ÅF har under året varit aktivt i konsolideringen av konsultbranschen. De två största förvärven är CTS i Finland, där vi tidigare hade en minoritetspost på 20 procent, och Fortum Teknik & Miljö. Sammantaget fick ÅF en förstärkning med cirka 500 skickliga medarbetare med väl utvecklade kundkontakter inom ÅFs kärnområden.

I linje med strategin om renodling av ÅF som konsultföretag såldes sex fastigheter under fjolåret. När detta skrivs har ÅF enbart kvar fastigheten för huvudkontoret på Fleminggatan i Stockholm. Den fastigheten kommer att säljas när vi har hittat ett attraktivt och kostnadseffektivt alternativ. Jag räknar med att det sker under 2005.

Ett allt starkare varumärke

Under året har vi fortsatt att investera i koncernens stora kunskapsdatabas och verksamhetssystem i syfte att stärka vårt strukturkapital. Fokuserade marknads-satsningar och effektivare informations-

arbete har gjort ÅFs varumärke än starkare under året.

I december presenterade marknadsundersökningsföretaget ISI Wissing årets resultat av Kunskapsföretagsbarometern. En omfattande undersökning som görs genom intervjuer med ledningsgruppsmedlemmar i medelstora och stora svenska företag. I kategorin Tekniska Konsulter utmärkte sig ÅF som det mest välkända företaget med de mest nöjda kunderna. I kategorin IT-konsulter placerade sig ÅF på plats fem i kännedom och hade även i denna kategori de mest nöjda kunderna. Att ÅF har lyckats upprätthålla och till och med öka kundnöjdheten i en tid av stora interna förändringar är ett starkt tecken för framtiden.

Attraktiviteten som arbetsgivare är samtidigt hög. När 6 000 ingenjörstudenter fick svara undersökningsföretaget Universum på frågan var de helst ville börja arbeta efter examen, återfanns ÅF bland de tio högst rankade arbetsgivarna i Sverige, alla kategorier. ÅF var högst placerat av konsultföretagen.

Dags att börja skörda

ÅF går således kraftigt stärkt in i 2005. Vi har de mest nöjda kunderna, en effektiv organisation, stärkt kännedom och kraftigt minskade kostnader i division System. Detta – tillsammans med en marknad som under det andra halvåret 2004 visade tydliga tecken på förbättringar – bör borga för ett väsentligt bättre resultat under 2005.

Det är dags att börja skörda frukterna av de senaste årens investeringar i ett sammanhållet, expansivt och lönsamt ÅF.

Stockholm i mars 2005

Jonas Wiström
VD och koncernchef

Affärsidé, vision, mål och strategier

Affärsidé

Vi gör våra kunder lönsammare, säkrare och mer miljöanpassade med tekniska lösningar och värderingar formade av industrins krav.

ÅF präglas av:

- Hög kompetens
- Nyttänkande med erfarenhet
- En oslagbar arbetsmiljö

ÅF har en mycket stark företagskultur. För att sammanfatta den i ord och samtidigt skapa en tydlig gemensam värdegrund har ett omfattande internt arbete genomförts.

I arbetet med att identifiera och formulera ÅFs affärsidé och kärnvärderingar deltog ett mycket stort antal medarbetare och kunder. Resultatet återfinns i form av en affärsidé där förankringen och laddningen bakom varje ord således är mycket stark. ÅFs vision togs fram med affärsidén som stabil grund.

Affärsidé

ÅFs affärsidé tar avstamp i vår starka ambition och förmåga att bidra till utvecklingen av industri och samhälle.

Vi gör våra kunder lönsammare, säkrare och mer miljöanpassade. Vi gör mer än så, men det är huvuduppgiften – varje dag. Gör vi våra kunder lönsammare ökar vår egen livskraft och självständighet.

Genom erfarenhet, passion för det nya och förståelse för kundens verksamhet kan vi avgöra vilken lösning som är bäst. ÅF har växt och förgrenats med nordisk industri och delar därför industrins värderingar. Vi talar kundens språk, vilket gör oss speciella.

Vi levererar inte alltid den tekniskt mest avancerade lösningen. Många gånger är det i stället det beprövade som fungerar bäst.

Vision

Utveckling

Konkret innebär visionen att vi ska bygga kundrelationer som tar fasta på värdeskapande.

Den tid som vi lägger ned på ett uppdrag kommer fortfarande att vara viktig – men det är relationen mellan vår tid och värdet för kunden som är huvudsaken. Genom att alltid se till det värde vi skapar, blir vårt arbete effektivare och mer kommersiellt intressant.

Detta gör oss tydliga. ÅF blir en medspelare med en okuvlig vilja att överträffa förväntningar. Både våra uppdragsgivare och vi själva får ett incitament att hålla eller underskrida överenskomna kostnadsramar – eftersom skapat värde är av gemensam betydelse.

Vi tror att produktiviteten, och därmed våra kunders lönsamhet, kan förbättras väsentligt om fler affärer än i dag görs till fast pris. Målet är att göra det till lägsta kostnad och på så kort tid som möjligt. Genom att alltid räkna rätt och hålla uppsatta ramar skapar vi förtroende och rätt förväntningar.

Tillväxt

Vi är det ledande och mest erfarna teknik-konsultföretaget i Norden. Det är vi stolta över. För oss är det angeläget att behålla initiativet i branschen. Storleken har betydelse.

Vi ska växa såväl organiskt som via företagsförvärv. Vi förvärvar majoriteter och är noga med att förvärvsobjekten kan bidra positivt till ÅFs lönsamhet och kultur.

År 2010 ska vi omsätta 5 miljarder kronor. Minst. Detta betyder en ökad tillväxttakt.

Fokusering

Vi ska bli nummer ett eller två i storlek på varje marknad, där vi väljer att etablera oss. Det ger oss en bättre tillgång till uppdrag och vi uppfattas som konsultföretaget i absolut framkant.

Långsiktiga mål

Lönsamhetsmål

En vinst före skatt på 100 000 kronor per medarbetare och år.

Tillväxtmål

Vi ska omsätta 5 miljarder SEK år 2010.

Marknadsmål

I utfall av kundenkäter ska 90 procent av våra kunder vara nöjda.

Medarbetarmål

- Bättre balans mellan könen. Ett delmål är att andelen kvinnliga konsulter år 2005 ska uppgå till 20 procent.
- Personalomsättningen ska uppgå till 7–13 procent.
- Minst 75 procent av medarbetarna ska ha haft ett planeringssamtal varje år.

Vision

Utveckling: Vi ska leda förändringen av teknikonsultbranschen genom samsarbetsmodeller som ger begreppet värdeskapande en ny dimension för kunden.

Tillväxt: Vi ska omsätta 5 miljarder SEK år 2010.

Fokusering: Vi ska vara nummer 1 eller 2 inom de områden där vi verkar.

Miljömål

- Minst 90 procent av ÅFs kunder ska anse att vi har rätt miljökompetens i uppdragen.
- ÅF ska öka medarbetarnas miljökompetens i de specifika typuppdrag där stor möjlighet att minska miljöpåverkan finns.
- Minst 25 procent av ÅFs kunder ska anse att vi, genom vår uppdragsverksamhet, har ökat deras miljöintresse/miljökompetens.

Strategier

ÅF ska befästa positionen som det ledande tekniska konsultföretaget i Norden.

Verksamheten ska bedrivas

- under ett och samma varumärke
- med gemensamma processer och system
- med gemensamma värderingar och gemensam kultur

för att säkerställa ett samverkande ÅF som utnyttjar koncernens stora erfarenhetsbank.

Vår förvärvspolicy tar utgångspunkt i ovanstående och ansträngningar ska göras för att utveckla verksamheten när hållfasta affärsmöjligheter framträder. Sådan expansion ska ske med konsekventa krav på lönsamhet.

Verksamhetsstöd och gemensamma processer

En unik kunskapsbank och uppdragshantering

ÅF utvecklar ständigt sin konsultverksamhet och sina förutsättningar för väl genomförda uppdrag. Ambitionen är att säkerställa en långsiktig, framgångsrik samt hållbar utveckling för våra kunder och oss själva.

Ett av de tydliga bevisen för detta engagemang är införandet av ÅFs Verksamhetssystem, ett centralt ledningssystem som gör ÅFs verksamhet betydligt mer kostnadseffektiv och som kvalitetssäkrar vår verksamhet.

Med Verksamhetssystemet styr och stödjer ÅFs ledning verksamheten samt säkerställer ISO certifiering avseende miljö och kvalitet (ISO 14001 och ISO 9001).

Genom att samla vår kompetens, våra metoder och erfarenheter i det gemensamma Verksamhetssystemet och göra informationen tillgänglig förbättras våra möjligheter att erhålla och genomföra både prestigefulla och mer traditionella uppdrag. Vi får nytta av vår storlek och breda erfarenhet. Verksamhetssystemet bidrar till ordning och reda genom att alla verktyg och uppdrag samlas på ett ställe i en gemensam struktur med dokumentstyrning. Återvinning av de bästa resultaten, tillgång till ÅFs strukturkapital och referenser möjliggörs genom systemets sökfunktioner.

Systemet fungerar som guide för alla medarbetare i ÅF oavsett uppdrag, befattning eller geografisk placering. Här finns ÅFs alla rutiner som enkelt beskriver hur vi inom ÅF anser att arbetsuppgifterna bäst ska utföras – från ax till limpa. För detta finns därtill verktyg i form av exempelvis checklistor, mallar, lathundar och blanketter samlade. Systemet är uppdragsanpassat och tillgängligt över Internet. Det innehåller också ÅFs policy i olika gemensamma frågor.

Affärssystem

ÅFs egenutvecklade affärssystem PX Control är ett webbaserat system för tidrapportering och ekonomisk uppföljning av uppdragen, enheters resultat och nyckeltal. Systemet gör det möjligt att följa upp lönsamheten på alla nivåer samtidigt som det är ett kraftfullt analysverktyg.

PA-system

"Hjärtat" i ÅFs administrativa system är ett PA-system som sköts såväl från den gemensamma personalavdelningen som av lokala uppdaterare i varje division. Via PA-systemet administreras allt från IT-behörigheter och löneuppgifter, till kompetensuppgifter i CV och nyttjandet av Personalstiftelsens fritidshus.

IT-stöd

ÅFs koncerngemensamma IT-strategi innebär att IT-drift och IT-support är samlad i en enhet inom moderbolaget. På detta sätt uppnås ett kostnadseffektivt, driftsäkert och tillgängligt IT-stöd. Detta skapar i sin tur förbättrade produktionsförutsättningar och effektivare användning av konsulternas tid.

Omvärld och marknad

Tjänster och produkter

Konsultrörelsen erbjuder tjänster inom de tre divisionerna Infrastruktur, Process och System samt inom dotterbolaget ÅF-Kontroll. Verksamheterna beskrivs på sidorna 18-33.

Uppdragens storlek varierar från några timmar till över 200 000 timmar eller i ekonomiska termer upp till 200 miljoner kronor. Vid uppdrag som inkluderar materialleveranser kan den ekonomiska omfattningen bli ännu större.

Kunder

De tio största kunderna var under 2004 Banverket, Ericsson, FMV, Fortum, Holmen, Siemens, Stockholm läns länsting, Stora Enso, Vattenfall och Volvo Cars. Under 2004 svarade de tio största kunderna för 25 procent av totalomsättningen.

Marknad

Den tekniska konsultbranschen i Sverige är mycket betydande. År 2004 var omsättningen för branschen cirka 27 miljarder kronor, enligt branschorganisationen Svensk Teknik & Design (STD), varav alltså ÅF svarade för cirka 7,5 procent.

Antalet anställda var 34 200, varav ÅF även i den jämförelsen hade drygt 7 procent.

Branschens marknadsprognos 2005-2006

Branschorganisationen Svensk Teknik & Design, STD, skriver i sin "Bransch-

översikten" att under 2004 förbättrades marknaden i första hand inom infrastrukturområdet och andra anläggningsprojekt inom energi- och kraftområdet. Inom infrastrukturområdet är projekteringskapaciteten i stort sett intäckt under hela 2005. Om de stora projekten enligt dagens tidplan kommer att börja byggas under 2006, kan vi räkna med fortsatt god beläggning för konsultföretagen, då i form av detaljplanering, skriver STD.

Om den för ÅF så viktiga industrikonjunkturen skriver STD, att industrin själv bedömer sin konjunkturuppgång som stark med ökad produktion och försäljning. Investeringarna bedöms öka påtagligt under både 2005 och 2006. Med trimmad bemanning kan konsultföretagen få en välbehövlig positiv ekonomisk utväxling av den ökande efterfrågan. Under 2004 bedömer STD att utbudet har tagits främst i form av ökat kapacitetsutnyttjande med viss nyanställning inom några nischområden. Priserna ser ut att utvecklas åt rätt håll, men från en mycket pressad nivå. År 2005 kan så åter bli ett år med tydlig expansion, delvis med hjälp av outsourcingaffärer.

Huruvida 2006 blir avslutningen på den konjunkturuppgång vi nu är inne i är svårt att bedöma. Industrin kommer säkert att reagera om den känner en allmän avmattning av den ekonomiska utvecklingen. Och vi kanske inte ska hoppas på att konjunkturen denna gång ska ha en längre topp än vanligt.

För arkitekt- och teknikonsultföretagen bör dock också 2006 kunna räknas in som ett någorlunda hyggligt år, skriver STD. Bygg- och anläggningsinvesteringarna är sencykliska, det vill säga de uppträder med viss eftersläpning jämfört med till exempel BNP-utvecklingen.

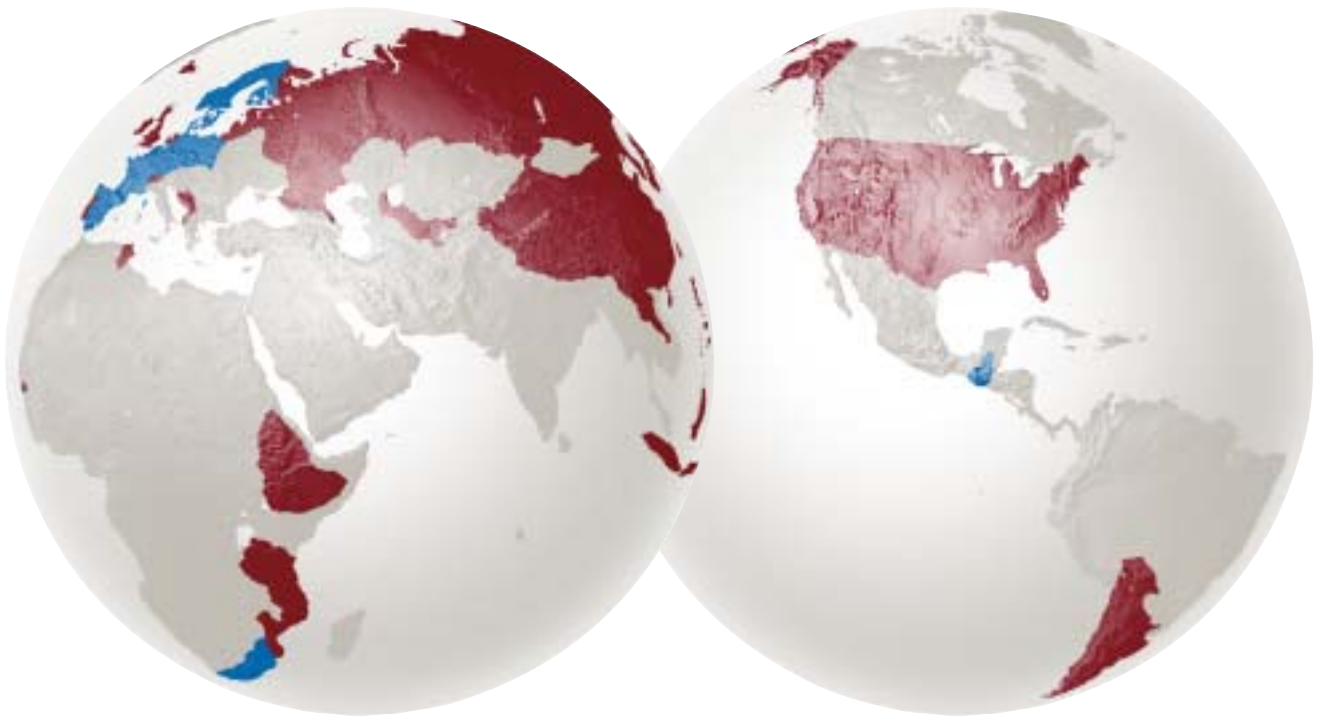
STD understryker att innevarande konjunkturuppgång är betydligt svagare än den förra kring år 1998-2000. Detta bör också dämpa marknadsförväntningarna för branschen. Marknaden är dock så pass aktiv att enskilda företag kan göra mycket av den.

Prisutvecklingen kräver vaksamhet

Prisbildningen har under ett par år med svag marknad utsatts för hård press. Under 2003 blev utvecklingen otillfredsställande. I takt med att marknaden visar en försiktig återhämtning har under 2004 den negativa trenden brutits och prisutvecklingen ser ut att plana ut.

Produktiviteten har ökat i takt med att företagen trimmat organisationerna. Konkurrenstrycket lär inte släppa. Ändå räknar STD med att en måttlig prisförbättring ligger inom räckhåll under 2005. Men, poängterar branschorganisationen, företagen måste lägga större möda på att kontinuerligt och aktivt arbeta med prissättningen på sina tjänster.

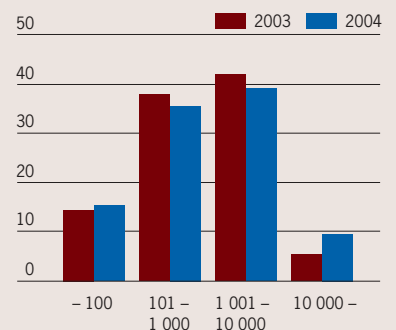

■ Eget kontor ■ Uppdrag efter 2000

ÅF har lång och stor erfarenhet av att driva internationella projekt. Sedan år 2000 har ÅF genomfört uppdrag i ett fyrtiotal länder i fyra världsdelar.

Uppdragens storlek

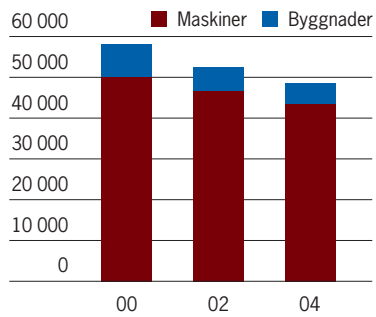
Antal timmar, andel i %

Sveriges konsultföretag hävdar sig mycket väl i en internationell jämförelse. Enligt en sammanställning från Svensk Teknik & Design finns ÅF på 45:e plats bland världens 100 största teknikonsultföretag.

Investeringar

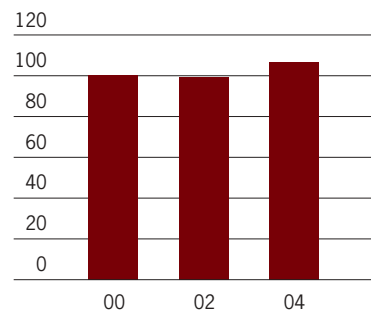
2000 års priser, MSEK

Källa: SCB

Industriproduktionsindex

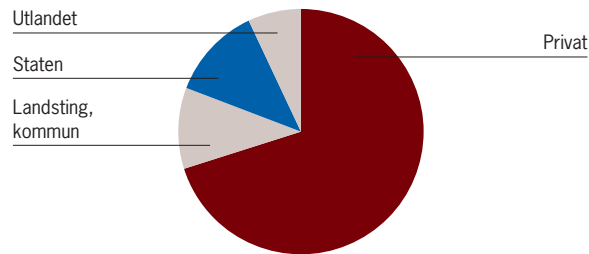
Basår 2000

Källa: SCB

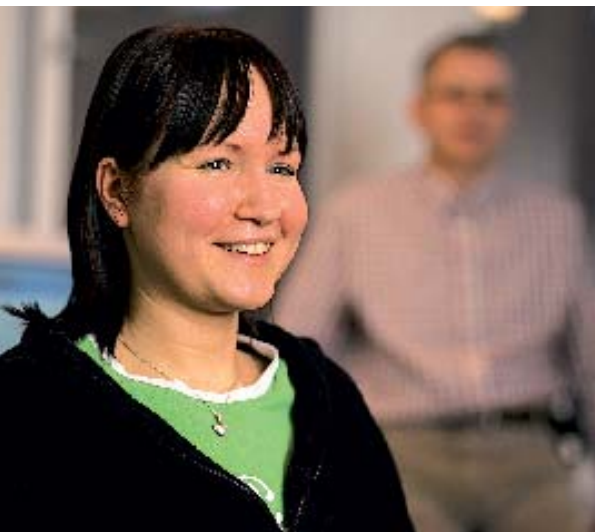
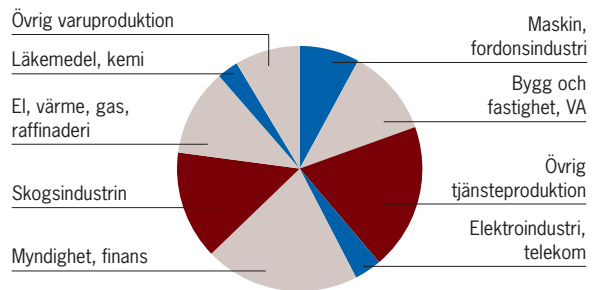
ÅFs omsättning per kundkategori

Andel i %

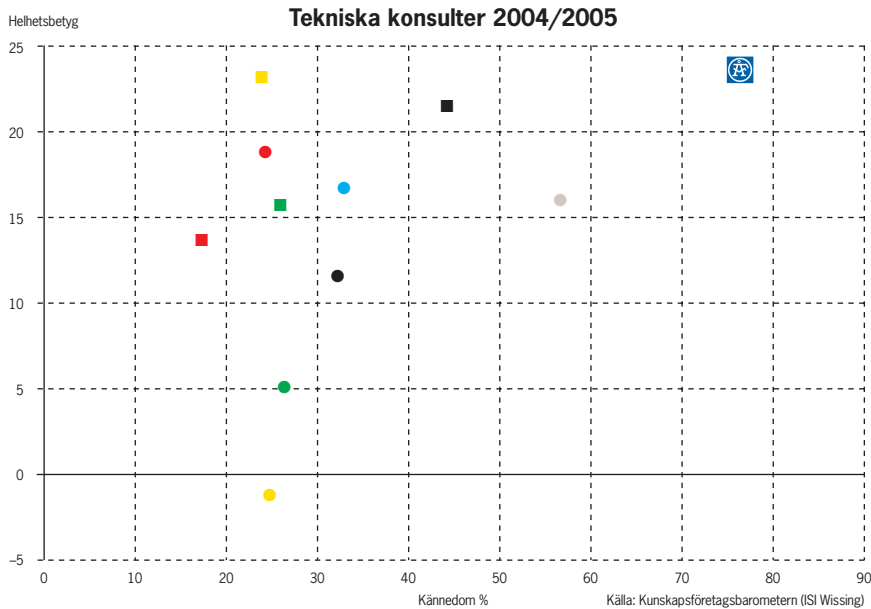

ÅFs branschfördelning svenska kunder

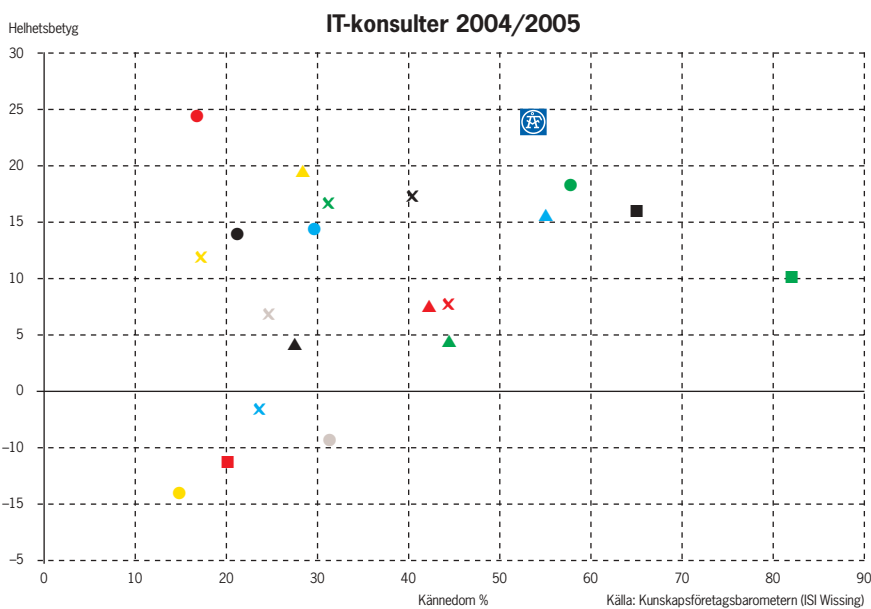
Andel i %

Högst betyg till ÅF

- Carl Bro
- Epsilon
- Flygfältsbyrån
- Hifab
- Rambell
- Semcon
- SWECO
- SwedPower
- Tyréns
- WSP
- Ⓜ ÅF

- Acando Frontec
- Accenture
- Atos Origin (fd Schlumberger Sema)
- Caggemini
- Dimension
- Enea
- ▲ HiQ
- ▲ IBM Business Consulting Service
- ▲ IBS
- ▲ Mandator
- ▲ Martinsson
- × Semcon
- × Siemens Business Services
- × Sigma
- × SYSteam
- × Teleca
- × Telelogic
- TietoEnator
- TurnIT
- WM-data
- Ⓜ ÅF

ÅF fick högst helhetsbetyg i kategorin Tekniska Konsulter samt i branschkategori IT-konsulter i den årliga Kunskapsföretagsbarometern (ISI Wissing).

Kunskapsföretagsbarometern är en årlig undersökning som genomförs på initiativ av ISI Wissing. Syftet är att kartlägga hur ledningsgruppmedlemmar i företag med fler än 50 anställda upplever och uppfattar kunskapsföretag som de kommer i kontakt med.

Undersökningen utreder 128 kunskapsföretags image. Företagen är indelade i åtta branscher. Respondenterna – 610 stycken – uppgav först hur väl de känner till företagen och gav sedermera ett helhetsbetyg. I branscherna Tekniska konsulter och IT-konsulter placerade sig ÅF alltså dubbel 1:a. ÅF placerades även som det mest kända tekniska konsultföretaget.

ÅF kvalificerar sig som ett Superbrand 2005

Ångpanneföreningen har utvalts till ett av Sveriges i särklass starkaste business-to-business-varumärken. Varumärkesorganisationen Superbrands Sveriges varumärkesråd, en expertpanel bestående av 17 ledande personer inom den svenska varumärkesvärlden, har valt ut ÅF till den exklusiva skaran av företag som får bära titeln "B2B Superbrand 2005".

Teknologernas favoritkonsult 2004

I undersökningen Företagsbarometern 2004 (ideala arbetsgivare) återfinns ÅF bland de tio bäst placerade företagen alla kategorier i Sverige, framröstad av landets blivande civilingenjörer.

ÅF var dessutom det högst placerade konsultföretaget i rankingen och fick av undersökningsföretaget Universum pris som "branschbäst". 6 000 studenter svarade på frågor om sin ideala arbetsgivare.

ÅF fortsätter också att ligga i topp på Attracks Arbetsgivarranking som genomförs av undersökningsföretaget Exido en gång om året bland både yrkesverksamma och studenter. Totalt 40 000 personer svarade på enkäten. På frågan om var civilingenjörerna helst vill arbeta hamnade ÅF på nionde plats i gruppen civilingenjörer 25-40 år. Ett utmärkt resultat att dra nytta av när vi rekryterar nya medarbetare och söker nya uppdrag.

Under läsåret 2004/2005 deltog ÅF på ett 20-tal olika arbetsmarknadsdagar vid universitet och högskolor, från Luleå i norr till Lund i söder. Omkring 90 medarbetare var aktiva och träffade tusentals teknologer. Det allmänna omdömet bland teknologerna är att ÅF är ett mycket spännande företag med varierande och stimulerande arbetsuppgifter.

Ranking civilingenjörernas drömarbetsplats

1	Volvo Car Corporation
2	Ericsson
3	Volvo Group
4	Saab Ericsson Space
5	ABB
6	Saab Technologies
7	IKEA
8	Saab Automobile
9	AstraZeneca
10	Ångpanneföreningen
10	Scania

Källa: Universum, Företagsbarometern 2004

Långsiktigt och målmedvetet arbete

Inom ÅF tror vi att en bra arbetsplats bland annat karakteriseras av att man kan vara stolt över sitt arbete och sitt företag, känna förtroende för sin chef och känna glädje och gemenskap med sina arbetskamrater. Detta kräver ett långsiktigt och målmedvetet arbete på alla nivåer i företaget.

Bland det viktigaste för en individ är att få återkoppling på hur hon eller han lyckas i sitt arbete. Detta sker i planeringssamtal mellan chef och medarbetare. Genom återkommande enkäter, den senaste under 2004, vet vi att mer än 75 (80) procent av medarbetarna deltar i planeringssamtal och att mer än 75 (85) procent av medarbetarna tycker att de får kontinuerlig återkoppling på hur de utför sitt arbete.

En annan viktig åtgärd är friskvård, som bedrivs genom företagshälsovård och genom stöd till fritidsaktiviteter.

Fler kvinnliga konsulter och chefer – Ja, tack!

Inom ÅF är vi övertygade om att en bättre balans mellan kvinnor och män skapar ett bättre arbetsklimat och ett lönsammare företag. Detta är basen för vårt projekt Futura, som syftar till att öka andelen kvinnliga konsulter till 20 procent år 2005. Dagens andel är 16 procent.

Exempel på frågor som diskuteras inom projektet är attityder, individuella utvecklingsplaner, likabehandling vad gäller lön och uppmärksamhet, fler kvinnliga chefer och flexitid. En annan viktig fråga är stöd vid föräldraskap. I 2004 års medarbetarenkät instämde – helt eller delvis – 87 procent av medarbetarna med barn under 8 år att cheferna underlättar arbetslivet för småbarnsföräldrar.

Inom ramen för Futura arrangeras också nätverksluncher för kvinnliga konsulter. Ett mentorprogram med enbart kvinnliga adepter genomfördes framgångsrikt 2003/2004. En nytt mentorprogram, Odysseus, startar i september 2005, denna gång med både kvinnliga och manliga adepter.

Totala andelen kvinnliga medarbetare var 21 (21) procent. Andelen kvinnliga konsulter var i december 2004 16 (15) procent. Andelen kvinnliga konsultchefer var 9 (9) procent och andelen kvinnliga chefer totalt 10 (11) procent. Som ett led i Futura-projektet infördes i början av 2005 ett så kallat Finder's Fee-program som syftar till att belöna den medarbetare som tipsar om en kvinnlig konsult som senare anställs inom ÅF.

Av ÅFs sju bolagsstämnovalda styrelseledamöter är två kvinnor. Av de fyra personalrepresentanterna i ÅFs styrelse är två kvinnor.

Jämställdhetspris till ÅF

ÅF erhöll för andra året i rad Veckans Affärers pris för bästa jämställdhetsarbete – ett delpris i undersökningen "Sveriges bästa arbetsplats". ÅF fick priset för det långsiktiga och målinriktade Futuraprojektet som beskrivs ovan.

ÅF-Skolan

För att klara de administrativa delarna av konsultarbetet krävs utbildning i ledarskap, juridik, marknadsföring och ekonomi. Denna utbildning sker som regel i koncerngemensam regi inom ramen för ÅF-Skolan.

Exempel på utbildning inom ÅF-Skolan är introduktionsutbildning, säljträning, presentationsteknik, uppdragsledarutbildning och olika former av chefs- och ledarutveckling. Under senare år har uppdragsledarens roll särskilt uppmärksammas och cirka 650 uppdragsledare har examinerats.

Därtill finns kursen "Konsultrollen", som ger grundläggande kunskaper om konsultens agerande i uppdrag, avtalsrätt och ekonomi. Hittills har cirka 475 av ÅFs medarbetare deltagit i "Konsultrollen".

Utöver ren kunskapsinhämtning tillför ÅF-Skolan ett stort mervärde i form av erfarenhets- och kunskapsutbyte mellan deltagarna, vilket är till stort gagn för våra kunder.

Policies

För att tydliggöra ÅFs inställning i frågor som berör medarbetarna finns inom ÅF policies för exempelvis personalpolitik, lönesättning, jämställdhetsplaner och arbetsmiljö inkluderande aktiviteter mot negativ särbehandling. För varje medarbetare tas en utvecklingsplan fram.

Antal medarbetare

Under 2004 hade ÅF totalt 2 647 (2 599) årsanställda. Exklusive intressebolag var antalet årsanställda 2 531 (2 260). Andelen nya medarbetare under verksamhetsåret var 20,5 (16,1) procent inklusive medarbetare i förvärvade företag.

Semester, föräldraledighet och övrig frånvarotid

Den totala frånvarotiden inklusive semester uppgick till 17,0 (17,3) procent av ordinarie arbetstid. Semester utgjorde 10,5 (10,3) procent, sjukdom 3,2 (3,1) procent och tjänstledighet 3,4 (3,9) procent.

Delägarskap

Medarbetarnas engagemang som delägare i AB Ångpanneföreningen är värdefullt. Genom direkt ägande i aktier och konvertibler samt indirekt ägande i ÅFOND har koncernens medarbetare ekonomisk delaktighet i verksamheten.

För att ytterligare uppmuntra medarbetarnas delägarande erhåller alla nya medarbetare en ÅF-aktie som start på ett sparande via Aktieinvest.

Debiteringsgrad

ÅFs debiteringsgrad – andel mot kund debiterad tid av den totala närvarotiden räknat på samtliga medarbetare – var 68,5 (67,6) procent. Den icke debiterbara tiden avser marknadsföring, utbildning, teknisk utveckling, ledning, administration och undersysselsättning. Av medarbetarna arbetar 95 (95) procent med i huvudsak mot kund debiterbar verksamhet och 5 (5) procent arbetar med enbart administrativa uppgifter.

Bonussystem

Inom ÅF finns ett resultatrelaterat bonus-system för medarbetarna. Systemet ger bonus på koncernresultatet samt på respektive divisions resultat. För 2004 års verksamhet erhöll medarbetarna 2,5 (2) MSEK i bonus.

Belöningsystem med rörlig lön

Belöningsformer med rörlig lön finns för cirka 700 medarbetare. Upp till 40 procent av lönen kan vara rörlig med direkt koppling till prestationen. Erfarenheterna av detta är mycket goda.

Rekreation

För rekreation har medarbetarna i ÅF möjlighet att hyra någon av de stugor och lägenheter som ägs, förvaltas och hyrs in av Ångpanneföreningens personalstiftelse. Stugorna ligger i attraktiva områden, främst i fjällen och längs kusterna. Sammantaget utnyttjar ett par hundra familjer denna möjlighet varje år. Inom ÅF finns aktiva kamratklubbar som erbjuder medarbetarna ett stort urval av aktiviteter. Exempel är gympa, långfärds-skridskor, golf, teater och konst.

Åldersfördelning

Åldersgrupp, år	Andel i procent		
	2002	2003	2004
- 29	14	12	11
30 - 39	33	33	33
40 - 49	23	24	25
50 - 59	23	23	23
60 -	7	8	8

Genomsnittsåldern var 42,9 (42,1) år.

Personalomsättning

Åldersgrupp, år	Andel i procent		
	2002	2003	2004
- 29	19	23	28
30 - 39	11	17	17
40 - 49	10	16	13
50 - 59	7	10	8
60 -	7	10	18
Totalt	11	18*	15**

Personalomsättningen anger andelen medarbetare i de olika åldersgrupperna som har slutat under året i förhållande till medelantalet medarbetare i motsvarande grupp.

* Varav 5 procent i sålda företag.

** I siffran ingår strukturåtgärder inklusive uppsagda medarbetare.

Anställningstid

Anställningstid, år	Andel i procent		
	2002	2003	2004
0 - 2	32	28	29
3 - 5	33	35	30
6 - 10	18	20	25
11 - 20	12	12	11
21 -	5	5	5

Genomsnittlig anställningstid 6,1 (6,0) år.

Medarbetare i förvärvade företag räknas som nyanställda.

Andel nyanställda

Åldersgrupp, år	Andel i procent		
	2002	2003	2004
- 29	33	38	40
30 - 39	20	17	21
40 - 49	15	15	16
50 - 59	8	8	16
60 -	13	4	19
Totalt	17	16	21

Andel nyanställda inom respektive åldersgrupp vid årets slut.

Medarbetare i förvärvade företag räknas som nyanställda.

Ekonomiska data

	TSEK/årsmedarbetare		
	2002	2003	2004
Omsättning	830	883	853
Resultat*	-10	23	13
Personalkostnader	555	570	564
Förädlingsvärde**	545	593	578

* Resultat före finansnetto exklusive andel i intresseföretags resultat.

** Löner och sociala avgifter inklusive resultat före finansnetto.

Utbildning

	Andel i procent		
	2002	2003	2004
Akademisk	45	44	46
Gymnasial	53	54	52
Övrig	2	2	2

Utbildning och FoU

	TSEK/årsmedarbetare		
	2002	2003	2004
Utbildning	22	26	15
Forskning och utveckling	15	12	11
Totalt per årsmedarbetare	37	38	26

Medarbetarna utbildas i genomsnitt 80 timmar per år.

ÅFs viktigaste bidrag till en hållbar samhällsutveckling sker i uppdragen

Miljö och resurshushållning tar en allt större plats i alla de uppdrag inom olika sektorer som har betydelse för miljön. Kundernas och samhällets krav ökar. ÅF ligger idag långt framme och följer utvecklingen. Ett exempel är ÅFs medverkan i förberedelserna för handel med utsläppsrätter. Ett annat presenteras på nästa sida.

Under 2004 har det gemensamma miljöarbetet inom ÅF till stor del handlat om att utveckla miljökomponenten i det nya Verksamhetssystemet och fördjupa de insatser som låg till grund för miljöcertifieringen 2003.

Det övergripande miljömålet är att minst 90 procent av våra kunder år 2006 ska anse att ÅF har rätt miljökompetens i uppdragen och verkar för en långsiktig, framgångsrik och hållbar utveckling. Målet har brutits ner och anpassats till divisionsnivå.

En första genomgång av måluppfyllelsen visar att ÅF redan nu ligger nära

målet. Kunderna är i huvudsak nöjda miljöinsatserna. Vi konstaterar också att vissa uppdrag styrs mycket hårt genom standardisering, till exempel inom kontrollverksamheten, eller genom kundernas egna krav på miljöplanering, exempelvis i infrastrukturuppdrag. Där följer resultatet på ett naturligt sätt kundernas förväntningar. Men självklart kommer ÅF att se till att bli ännu bättre. Vilka typer av uppdrag som kan ge betydande miljöpåverkan kartläggs för närvarande. Det är i dessa uppdrag som instruktioner, checklistor och kompetensutveckling främst ska finnas till hands.

Miljö på hemmaplan

Utöver miljöpåverkan i uppdrag krävs att ÅFs medarbetare har kunskap och motivation för att ta hand om miljöfrågorna i vardagen på kontoret. Ett kunskapstest distribuerat via intranätet visade att mer än en tredjedel av medarbetarna behövde förbättra sina kunskaper. Under 2004 introducerades därför ett webbaserat utbildningsmaterial, Energi- & Miljöfakta, som finns tillgängligt för alla. Kunskapstest distribueras via intranätet till dem som behöver mäta och förbättra sina miljökunskaper. Materialet, som ständigt hålls aktuellt, är också avsett att vara ett uppslagsverk för miljö- och

energifrågor i alla tänkbara situationer. För givetvis är grundläggande miljökunskaper även en förutsättning för att rätt kunna hantera miljöfrågor i uppdragen.

Den samlade bilden av miljöarbetet har presenterats såväl internt som externt under 2004 genom publicering av en särskild miljöredovisning.

Näringslivets Miljöchefer

Organisationen Näringslivets Miljöchefer (NMC) initierades för drygt tio år sedan av ÅF, som också driver kansliet. NMCs övergripande mål är att underlätta för medlemmarna att aktivt bedriva och utveckla ett professionellt miljö- och hållbarhetsarbete. Ytterligare ett mål är att öka kunskapen i samhället om näringslivets insatser på detta område. Under året arrangerades ett 50-tal möten för de cirka 300 medlemsföretagen.

Musikhögskolans värme- och kylsystem ger stora energivinster

Den nya musikhögskolan i Örebro är en toppmodern och spektakulär byggnad på universitetsområdet. Huset kallas "Musik i skogsbacke", och består av fyra husdelar i tre plan. En stor glasvägg ger utsikt mot skogen. Här ryms konsertsal, föreläsningssalar, övningsrum, inspelningsstudio, kontrollrum, bibliotek och kontor. ÅF ansvarar för installationerna för luftbehandling, värme, kyla, sprinkler, värmepump och övervakning.

Förnyelsebar energi

Genom att utnyttja bergets temperatur med en speciell värme- och kylanläggning kan huset kylas på sommaren och värmas på vintern. Systemets kärna utgörs av en värmepump och borrhål i berget som är ett par hundra meter djupa. Borrhålen bildar ett lager där värme och kyla kan lagras beroende på årstid. När huset behöver värme sparas kylan i borrhålslaget. När det behöver kylas sker det omvända. I och med att systemet både tar och ger till berget blir bergets genomsnittliga temperatur relativt opåverkad. Effektiviteten i systemet ökar avsevärt när både kyla och värme tas från samma källa.

Jämfört med traditionella bergvärme-system används en ganska hög temperatur för både kylning och uppvärmning. Det går tack vare att de ytor som används för värmeregleringen är större än vanligt. De så kallade kylbafflarna, vattenfyllda element som hänger från taket, kyler rummet nästan ljudlöst utan hjälp av fläktar. I och med att temperaturen i kylbafflarna är relativt hög kan man utnyttja den förhållandevis högtempere-

rade "gratiskylan" i berget. Temperaturen i kylbafflarna ligger strax under den temperatur som eftersträvas i lokalen och därför blir temperaturen nästan självreglerande.

Vinsterna blir stora. Jämfört med andra hus på universitetsområdet är energiåtgången hälften så stor i musikhögskolan.

Höga krav

Det ställs förstås särskilda krav på ett kulturhus, inte minst på ett musikhus. Estetiken får inte bli lidande på grund av tekniken. Brummande fläktar och störande ljud får absolut inte störa upplevelserna.

ÅFs insatser visar att man genom att kombinera nytänkande med erfarenhet kan finna lösningar som tjänar både människors kulturupplevelser, högskolans ekonomi och den globala miljön.

Andra exempel på kulturbyggnader där ÅF är inkopplade är Naturhuset i Örebro, Musikens Hus i Uppsala, Skissernas Museum i Lund, Moderna museet i Stockholm och Musikhögskolan i Stockholm.

Division Infrastruktur

– projekt som utvecklar samhälle och näringsliv

Division Infrastruktur arbetar med olika infrastrukturella behov som finns i samhälle och näringsliv. Divisionen verkar inom fyra områden: telekom, installation, vägar och järnvägar samt elkraft. Andelen av koncernens totala omsättning är 30 procent.

Divisionen erbjuder konsulttjänster, metoder och lösningar för strategiska och operativa besluts- och planeringsprocesser för att den infrastruktur som finns i samhälle och näringsliv ska fungera på bästa sätt, till exempel för vägar, järnvägar, fastigheter och industrialläggningar.

Kunderna finns främst inom svensk industri, den offentliga sektorn och försvaret samt inom den nordiska fastighets- och infrastrukturmarknaden inom el, energi och VVS. Det pågår även en internationell satsning inom divisionen, framför allt gentemot marknaderna i de nya EU-länderna och Balkanområdet. Division Infrastruktur genomför också en rad punktuppdrag över hela världen, där divisionens spetskompetens efterfrågas.

Tydliga framgångsfaktorer är hög kompetens bland medarbetarna och en lång och gedigen erfarenhet av att driva stora och komplexa projekt. Divisionen har närmare 650 medarbetare på 29 kontor i Sverige och cirka 100 medarbetare på 6 kontor i Norge.

Divisionen deltar aktivt i olika sammanhang kring forskning och utveckling tillsammans med kunder och andra intressenter. Det handlar bland annat om samarbeten med universitet och tekniska högskolor samt om att arrangera och delta i seminarier kring samhällsutveckling.

Organisation och verksamhet

Lösningarna är kundanpassade och innefattar allt från enkla och snabba studier till komplexa helhetslösningar med tekniska, ekonomiska och miljömässiga aspekter. Här följer en översiktlig presentation av de fyra verksamhetsområdena inom division Infrastruktur: telekom, installation, väg och järnväg samt elkraft.

Verksamheten inom telekomområdet riktar sig främst mot operatörer, nätägare och uppdragsgivare med försvarsanknytning. Cirka hälften av uppdragen är civila och den andra hälften kommer från försvarssektorn. Uppdragen rör både fast och mobil telefoni och handlar om implementering, projektering, driftsättning, besiktning och underhåll av system inom telekommunikation.

”ÅF är idag Sveriges största installationskonsult med resurser för alla tänkbara ny- och ombyggnadsprojekt.”

Åke Rosenius
Divisionschef

	2004 *	2003 *
Omsättning, MSEK	698	695
Rörelseresultat, MSEK	37,2	30,7
Rörelsemarginal, %	5,3	4,4
Andel av koncernens omsättning, %	30	34
Antal årsmedarbetare	694	670
Rörelseresultat per medarbetare, TSEK	54	46

* exkl. intressebolag samt Pro forma

Installationsverksamheten erbjuder kvalificerade tekniska och administrativa tjänster för ny- och ombyggnader inom kommersiella, industriella och offentliga lokaler. ÅF är idag Sveriges största installationskonsult med resurser för alla tänkbara ny- och ombyggnadsprojekt. Det tekniska kunnandet omfattar samtliga områden inom VVS, kyla, el, tele, transport, styr- och regleranläggningar, fastighetsautomation samt brand och säkerhet. Installation erbjuder även helhetskoncept som förenklar för kunderna i byggprocessen och ger kontroll över både funktionalitet och kostnader. Kunderna finns inom bygg- och fastighetsbranschen i Sverige och Norge. Även förvalningstekniska tjänster utgör en stor del av verksamheten, till exempel besiktningar, energieffektivisering, olika typer av miljö-tjänster samt utbildning. Utredningar är en annan efterfrågad tjänst, där det i många fall handlar om teknikval, energi-

användning och nya tillämpningar av teknisklösningar.

Inom väg och järnväg arbetar divisionen med förstudier och strategisk planering inom samhällsbyggnad samt med projektering och installationsorienterade frågor kring trafikteknik. Det handlar bland annat om ekonomiska prognoser, förstudier och utredningar, beskrivningar av miljökonsekvenser, buller- och vibrationsutredningar, riskanalyser samt kontaktlednings- och säkerhetssystem för järnvägsdrift. Exempel på aktuella uppdrag är utredningar för Citybanan i Stockholm och Citytunneln i Malmö. Divisionen har även uppdrag utanför Sverige och riktar allt större uppmärksamhet mot den internationella marknaden. Till exempel har man gjort viktiga inbrytningar i Balkanregionen med uppdrag i Albanien som rör trafiksäkerhet och förutsättningarna för att etablera betalmotorvägar.

Inom elkraft arbetar divisionen Infrastrukturer med till exempel kraftförsörjning, transmissionsfrågor, kontrollrum, mot-tagarstationer och transformatorstationer. De uppdrag som utförs är bland annat mätningar, analyser och åtgärder för att uppnå bättre elkvalitet och säkerhet. Exempel på elkraftstekniska beräkningar som utförs är kortslutsberäkningar, selektivplaner och dynamiska simuleringar. Kunderna finns inom tillverknings-, process- och kraftindustrin.

Mål och strategi

Divisionen Infrastruktur har vuxit kraftigt de senaste åren och man har en fortsatt strävan att kunna hantera allt större uppdrag och bli en ledande aktör på den nordiska marknaden inom samtliga verksamhetsområden. Strategin för att nå målet är att erbjuda fler möjligheter till outsourcing och ingå närmare allianser och part-

ÅF har fått ett viktigt genombrott i Balkanområdet. Under 2004 etablerade divisionen Infrastruktur samarbeten med lokala partners i Albanien. Etableringen är det första steget i en satsning på Balkanregionen. Två projekt har hittills blivit frukten av arbetet. Det första projektet handlar om översyn av trafiksäkerheten i det albanska vägnätet och organisationen kring det. Uppdragsgivare är SweRoad och Världsbanken. Det andra uppdraget är en förstudie om en avgiftsfinansierad motorväg i Albanien. Där är ÅF underkonsulter till det lokala konsultföretaget "Infra Transproject".

nersamarbeten med kunderna. Denna "partnerskap" ställer stora krav på flexibilitet, kompetens kring fler områden och ett utvecklat samarbete med kunden. Divisionen ikläder sig fler åtaganden med större affärsrisker men man förbättrar också väsentligt möjligheterna till ökade intäkter genom olika incitamentslösningar i kundavtalen.

Division Infrastruktur ser även framför sig en expansion inom EU-länderna. Det skulle ge en effektivare resursanvändning inom företaget och skapa synergier mellan olika marknader.

Året i korthet

Under året förvärvades den svenska konsultgruppen STIBI med cirka 25 medarbetare. Syftet är att bredda kompetensen inom divisionen och komplettera teknisk kompetensen med ett mer managementorienterat synsätt på kundernas behov.

I Norge förvärvades installationskonsultföretagen Lars Myhre AS och Berg-Nilsen & Reinertsen AS samt två mindre installationskonsultföretag. Efter förvärven har ÅF sammanlagt ett hundratal medarbetare inom det installationstekniska området i Norge och är nu ett av de ledande installationskonsultföretagen i Oslo-området.

Division Infrastruktur har arbetat med ett antal prestigefyllda uppdrag under året, till exempel för Citytunneln i Malmö, Uppsala bangård och Citybanan i Stockholm. Divisionen fick ett uppdrag för Hallandsåstunneln och även ett större uppdrag i Serbien. Samtliga är stora uppdrag som kräver kompetens inom nischade områden.

Några exempel på uppdrag under året inom installationsområdet är Musikens Hus i Uppsala, Musikhögskolan i Stockholm, Tjuvholmen i Oslo, Mitt i City i Karlstad, Polishusen i Stockholm och i Göteborg samt Malmö Högskola.

Kunder

Division Infrastruktur har ett gott och nära samarbete med sina kunder. En tydlig trend de senaste åren är att divisionen kommer in allt tidigare i kundernas planeringsprocesser och därmed får en fördjupad förståelse för deras olika problemställningar. Kunderna efterfrågar också allt oftare en systematisk kravhantering, det vill säga en metodisk genomgång av den nytta varje köpt tjänst ger dem.

Några av kunderna är Banverket, Skanska, JM, Midroc, Astra, Akademiska Hus, Polisfastigheter, Landsting, Kommuner, FMV, Locum, Luftfartsverket, SL, Swedia Network, TeliaSonera och Tele2.

Marknad och omvärld

Marknaden för divisionens tjänster inom väg- och järnvägsområdet har varit stark under året. Efterfrågan inom telekom förbättrades och även installationsidan visade

Uppsala bangård är en omodern och hårt trafikerad anläggning. Banverket tog beslut om en ombyggnad i etapper, med full trafik under byggtiden. På grund av komplexiteten och den hårda belastningen ställdes det speciella krav på projekteringen. ÅF, som har stor kompetens inom järnvägstekniska system, fick uppdraget som beräknas vara klart tidigast 2011. I projektet ingår en total ombyggnad av befintlig spårkonfiguration samt nya gångtunnlar, vägtunnlar, plankorsningar, plattformar och plattformsinbyggnader. En utmaning i projektet är samordningen av samtliga teknikområden inom ÅFs organisation, övriga konsulter, kommunen och fastighetsägaren Jernhusen.

ökad styrka trots låga nyinvesteringar i kommersiella lokaler. Elkraftsområdet hade kraftig tillväxt.

Divisionen har med andra ord haft ett år med god lönsamhet trots en relativt svag konjunktur. Det har sin förklaring i att de flesta infrastrukturella satsningar görs oberoende av konjunkturläge för att svensk industri och näringsliv ska kunna hävda sig i en internationell konkurrens. Kraven på allt snabbare transporter har lett till stora offentliga satsningar som kommer att genomföras de närmaste åren, till exempel har Banverket investeringsplaner för åtskilliga miljarder kronor fram till 2015. Satsningarna bedöms skapa fortsatt stora affärsmöjligheter för divisionen. Projekt för att nå energibesparingar inom fastigheter bedöms öka med anledning av myndighetskrav och att det lönar sig när energipriserna stiger.

Division Infrastruktur räknar med att ROT-projekt samt miljö- och energiprojekt kommer att fortsätta att dominera installationsidan de kommande åren.

Marknaden har präglats av en omfattande konsolidering de senaste åren. De stora konsultföretagen har till stor del växt med hjälp av förvärv och sammanslagningar. Utvecklingen bedöms fortsätta, om än i lägre takt. Några av konkurrenterna är stora internationella eller nordiska konsultföretag som Carl Bro, Ramböll, SWECO och WSP.

Framåtblick

Divisionens ambitioner för framtiden är att skapa förutsättningar för större uppdrag med hjälp av partnering och outsourcing.

Tillväxten kommer att fortsätta i Sverige, men takten kommer sannolikt att vara ännu högre utanför Sverige, inte

minst i Norge genom de förvärv som genomförts. Utöver installationsområdet ska divisionen erbjuda tjänster för de norska marknaderna inom telekom, väg och järnväg samt elkraft.

I övrigt kommer divisionen att satsa på de nya EU-länderna och inom områden där man har en unik kompetens, till exempel inom järnvägssektorn som förväntas ha god tillväxt när tågmarknaderna inom EU och andra regioner öppnas för ökad konkurrens.

Nytt polishus på Kungsholmen i Stockholm

Polisfastigheters projekt på Kungsholmen/Kronoberg är ett komplext installationsprojekt med avancerade krav på bland annat energibesparing och inre miljö. ÅF fick i uppdrag att upprätta systemkrav, förfrågningsunderlag och bygghandlingar på elinstallationer, brand- och utrymningslarmanläggningar samt kraftförsörjning. Med hjälp av ett gemensamt projektkontor med arkitekter, konstruktörer, VVS- och elprojektörer blev projektet väl genomlyst och samordnat, vilket i sin tur gjorde att hela processen blev snabb och ekonomisk för kunden. ÅF har sedan tidigare stor erfarenhet av liknande projekt, till exempel genom polishuset i Uppsala och projekt i Kumlafängelset.

Division Process

– världsledande inom massa/papper, energi och automation

Division Process erbjuder konsulttjänster inom massa- och pappersindustrin, energi-intensiv industri och övrig industri som till exempel läkemedel, livsmedel och automotive. Divisionen har världen som arbetsfält och erbjuder tjänster för alla delar som berör en industriprocess. Andelen av ÅFs totala omsättning är 47 procent.

Division Process har en mycket stark position på marknaden och har överlag haft en god utveckling det senaste året. Uppdragen är drivna av kommersiella faktorer i näringslivet, projekt inom den offentliga sektorn samt svenska och internationella biståndsprojekt.

Marknadspositionen i Sverige och internationellt är mycket stark inom främst energi-, massa- och pappersbranscherna. Divisionen har också en ledande ställning inom processautomation.

Hemmamarknaden är Norden, men divisionen har även verksamhet i Frankrike, Spanien, Tyskland, Finland, Tjeckien, Polen, Litauen och Sydafrika. Internationaliseringen beror till stor del på divisionens följsamhet med de nordiska kunderna som ofta är världsledande inom sina områden.

Den viktigaste framgångsfaktorn för divisionen är, förutom den samlade kompetensen, dess affärslogik. Den bygger på en omfattande kompetens och närvaro inom respektive bransch i kombination med en flexibilitet som gör det möjligt att

snabbt sätta samman effektiva projektteam för genomförandeprojekt på en internationell marknad. Divisionen är ofta tidigt med i kundernas planering och vinnlägger sig om att kunna påverka och driva branschutvecklingen i de sektorer man verkar inom.

Division Process har sammanlagt cirka 1 300 medarbetare och 50 kontor. Bland en rad specialistområden med stor kapacitet kan nämnas ett åttiotal miljökonsulter.

Divisionen bedriver en rad forskningsprojekt tillsammans med universitet och högskolor. Tillsammans med Ångpanneförningens Forskningsstiftelse och Träforskningsinstitutet STFI bedrivs forsknings- och utvecklingsprojekt inom massa- och pappersindustrin. Sammantaget är ÅF en viktig motor för både bransch- och samhällsutveckling.

Organisation och verksamhet

Division Process har konsulttjänster inom hela kedjan av ett projekt eller en verksamhet, från idé till genomförande. Tjänsterna består av två delar: Consulting & Process samt Engineering.

”Under 2005 är siktet inställt på att utveckla verksamheterna i Polen och Tjeckien och att etablera oss i Ryssland och Brasilien.”

Per Göransson
Divisionschef

	2004 *	2003 *
Omsättning, MSEK	1 092	839
Rörelseresultat, MSEK	33,7	17,5
Rörelsemarginal, %	3,1	2,1
Andel av koncernens omsättning, %	47	41
Antal årsmedarbetare	1 260	936
Rörelseresultat per medarbetare, TSEK	27	19

* exkl. intressebolag samt Pro forma

Consulting & Process handlar om att i första hand stödja kunderna i tidiga projektskedet fram till utformning av processlösningen.

Engineering omfattar i första hand ansvaret att driva projekten med stark branschförankring och väl utvecklade metoder och rutiner när det gäller projektering, projektledning samt genomförandet på plats och drifttagning. Divisionen driver projekt i hela världen och förutsättningen för att på ett effektivt sätt klara detta är att det finns flexibilitet att utnyttja resurser från flera av kontoren i samma projekt. Det är mer regel än undantag att projektgruppen består av medarbetare från tre eller fyra olika nationaliteter. Här är den gemensamma projektplattformen och vana vid samarbete en styrka i den internationella konkurrensen.

De tre branschsektorer som verksamheten är organiserad kring är massa och

papper, energiintensiv industri samt övrig process- och tillverkningsindustri. Kompetensen inom framför allt massa och papper samt energiområdet är världsledande.

Inom massa och papper arbetar ÅF med allt från att projektera nya bruk och produktionslinjer till att planera och genomföra ombyggnader och effektiviseringar av befintliga anläggningar.

Divisionen arbetar även med studier utifrån strategiska, tekniska, ekonomiska och miljömässiga aspekter, till exempel så kallad due diligence inför företagsförvärv.

Tjänsterna för den energiintensiva industrin kretsar kring frågor där tekniska, ekonomiska och miljömässiga krav ska tillgodoses i de processer där olika energiformer omvandlas, distribueras eller används. Projekten är ofta drivna av effektiviseringsbehov och krav på miljöförbättring, till exempel inom kärnkraft, fjärrvärme

och fjärrkyla. Uppdragsgivarna är tillverkande industriföretag, kommunala och offentliga energibolag samt biståndsorgan.

Till övrig industri räknas företag som arbetar med järn, stål, läkemedel, livsmedel, petrokemi, vatten- och reningsverk samt fordonstillverkning. ÅF har här en mycket stark ställning inom såväl miljöområdet som energiomvandling och i stor utsträckning när det gäller processautomation.

Ett annat viktigt område som har stor betydelse är de strategiska utredningar som genomförs på uppdrag av svensk industri samt myndigheter. Det kan handla om marknadsstudier inom massa och papper eller utredning av förutsättningarna för avveckling av en kärnkraftsreaktor i Barsebäck.

Mål och strategi

Division Process har som mål att vara marknadsledande inom sina branschsektorer.

Förbättrad produktion hos Konsumbagarn

Konsumbagarn i Kristianstad behövde modernisera sin hårdvara, få bättre produktionsflöde och underlätta sin produktionsplanering. ÅF fick i uppdrag att ta fram ett helt nytt system som skulle integreras med affärssystemet och som skulle effektivisera arbetsprocesserna. Resultatet blev ett modernt och automatiserat PC-baserat system med övervakningsmöjlighet, installation av en ny övervakning av degtemperaturer och en ny golvväg för övervakning av doseringar från pumparna, där alla pumpar nu kan dosera samtidigt med upp till fem råvaror på en gång. Installation, drifttagning och acceptanstest skedde på 16 timmar över en helg. Dagen efter var det full produktion igen.

Strategin för att befästa och utveckla den starka positionen är att ytterligare fördjupa förståelsen för kundernas behov och förutsättningar. Det kräver ökad lokal närvaro. Avsikten är att växa på marknader utanför det som idag betraktas som hemmamarknader. Exempel på sådana marknader är Brasilien, Polen, Ryssland, Tjeckien och Sydafrika.

En annan del av strategin är att fortsätta att bygga upp en effektiv och flexibel engineeringprocess inom divisionen. På så sätt kan ÅF hantera ännu fler och större projekt och snabbt lyfta in resurser som är anpassade till lokala marknadsförutsättningar och kostnadslägen.

Året i korthet

I början av 2004 förvärvades det finska företaget CTS Oy. Företaget är marknadsledande inom konsulttjänster för massa- och pappersindustrin i Finland. I Sverige köptes Fortum Teknik & Miljö, ett

företag med stark nischkompetens inom energi, miljö och elkraft. Båda förvärven ger en god plattform för internationell expansion, inte minst i Baltikum och Östeuropa. Sammanlagt ger de bägge köpen ett kapacitetstillskott på cirka 400 medarbetare.

Under året fick ÅF två stora kontrakt som bägge handlar om projektering av nya stora pappersmaskiner. Det ena kom från Holmen Paper och deras anläggning i Madrid. Det andra kom från Stora Enso Kvarnsveden och berör deras satsning i Borlänge, den största satsningen i svensk industrihistoria.

Divisionen har etablerat utlandskontor i Tjeckien och Sydafrika. Båda satsningarna sker på marknader med betydande potential och avsikten är att så småningom skapa lokal förankring för samtliga verksamhetsgrenar inom divisionen. I Sydafrika innebär det även att ett befintligt

samarbete med konsultföretaget Murray & Roberts fördjupas. Satsningen har redan burit frukt genom ett stort engineeringprojekt inom massaindustrin.

Ett prestigeuppdrag från Näringsdepartementet var att utreda förutsättningarna för hur vissa delar av den nordiska elbörsen Nord Pool ska fungera.

Marknad och omvärld

Under 2004 var marknaden för konsulttjänster inom massa- och pappersindustrin särskilt god i Sverige, men den var även bra i Spanien och Tyskland. Den var däremot svag i Finland och Frankrike. Inom den energiintensiva sektorn var efterfrågan god, särskilt inom fjärrvärme och fjärrkyla. Även inom den övriga industrisektorn märktes en tydlig förbättring på grund av den allmänna konjunkturförstärkningen.

Så fungerar elbörsen i Norden

Under 2004 fick ÅF i uppdrag av den statliga el- och gasmarknadsutredningen att beskriva och analysera råkraftprisernas utveckling i Sverige och Norden. I uppdraget ingick även att utvärdera den nordiska elbörsen Nord Pools betydelse för prisutvecklingen och konkurrensen på elmarknaden. Vad krävs för att marknaden och prissättningen ska fungera bättre? Hur påverkas elpriset av att så många affärer sker utanför börsen? Hur har den nordiska elhandeln utvecklats sedan avregleringen? En rad frågor blev noggrant belysta och svaren kommer att vara av stor vikt för den fortsatta utvecklingen av elmarknaden.

Division Process bedriver även projekt på marknader där ÅF inte har lokalkontor. Exempel på sådana är ett projekt inom massa- och pappersindustrin i Chile, ett energiprojekt i Sydkorea och ett kommersiellt miljöprojekt för värmepumpar i Kina.

En av divisionens större konkurrenter på den nordiska marknaden är Jaakko Pöyry. I övrigt utgörs konkurrensen av ett antal nischade konsultföretag inom teknik, IT och management.

Kunder

Division Process har ett mycket gott anseende hos kunderna och involveras tidigt i kundernas processer. Man bedriver ett kontinuerligt arbete för att ytterligare tydliggöra sina erbjudanden och effektivisera de olika kundteamens sätt att interagera med kunderna.

Uppdragen styrs till stor del av kundernas omstruktureringsbehov i befintliga anläggningar snarare än stora nyinvesteringar. Utvecklingen påverkas också av att det införs nya styrmedel inom miljöområdet, till exempel gröna certifikat och handel med utsläppsrätter. Förändringarna leder till ökade affärsmöjligheter. Till exempel har ÅF involverats i flera projekt för miljöanpassning av massa- och pappersmaskiner, som en direkt följd av Kyoto-protokollets miljömål. Ytterligare en viktig drivkraft är att de allt högre energipriserna tvingar fram rationaliseringar av olika slag.

Några av divisionens kunder är Astra Zeneca, Pfizer, Billerud, Fortum, Holmen Paper, SCA, Kvaerner, Scania, Siemens, Statens Energiverk, Stora Enso Kvarnsveden, UPM-Kymmene, Vattenfall och Volvo.

Framåtblick

De närmaste åren arbetar division Process med fyra utvecklingsområden. Det handlar om att öka närvaron internationellt, att vidareutveckla metoder och verktyg för effektiv projekthantering, att bredda produktportföljen och att förbättra de befintliga kunderbidandena. Sammantaget kommer det att leda till minskat konjunkturberoende och en rad synergieffekter inom divisionen och koncernen.

Tillväxten kommer att ske genom organisk tillväxt, ökade samarbeten, allianser eller förvärv. Under 2005 är siktet inställt på att utveckla verksamheterna i Polen och Tjeckien och att etablera sig i Ryssland och Brasilien.

Särskilt god potential bedöms finnas inom kärnkraftssektorn, naturgasområdet, fordonsindustrin och massa- och pappersindustrin.

Nytt pappersbruk i Nogent sur Seine, Frankrike

I april 2003 fick ÅF i uppdrag av det franska förpackningsföretaget Emin Leydier att planera och leda projekteringen av ett nytt pappersbruk i Nogent sur Seine, drygt tio mil sydost om Paris. I ÅFs projektansvar ingick samtliga ingenjördiscipliner, från anläggning och byggnation till rördragning och processkontroll. Projektet innebär en investering på 172 MEUR. Förutom själva pappersbruket med maskin rymmer projektet bland annat en stor lagerbyggnad och anläggningar för ångproduktion och vattenrening. Anläggningen körs igång under början av 2005. Här ska 270 000 ton förpackningspapper produceras varje år. En av huvudanvändningarna för papperet kommer att vara förpackning av vin- och champagneflaskor.

Division System

– från idé och utveckling till drift och lönsamhet

Division System erbjuder produktutveckling, affärs- och verksamhetssystem samt IT-tjänster.

Verksamheten spänner över både helhetslösningar och punktinsatser. Av ÅFs totala omsättning står division System för cirka 15 procent.

Stora delar av den verksamhet som ryms inom division System har under flera år haft en svag efterfrågan med bristande lönsamhet som följd. Efter att under 2004 ha genomfört en rad effektiviseringsåtgärder är grunden nu lagd för en god intjäningsförmåga och möjligheter till tillväxt.

Division System arbetar främst i östra och västra Sverige med tyngdpunkt på Stockholmsregionen. Divisionen har cirka 300 medarbetare och 11 kontor.

Kunder utgörs till största delen av svenska industriföretag, varav många är internationella storföretag.

ÅFs division System är en välkänd aktör på marknaden med ett gott anseende. Divisionen är östra Sveriges största produktutvecklare och inom segmentet affärssystem för tjänsteföretag är marknadsandelen cirka 20 procent.

Organisation och verksamhet

Verksamheten är organiserad kring tre huvudsakliga kunderbidanden: produktutveckling, affärs- och verksamhetssystem samt IT-tjänster. Här följer en översiktlig presentation av dessa.

Efter att en ny produkt först har definierats ska den utvecklas, konstrueras, industrialiseras, testas och verifieras innan den kan nå marknaden. När den väl har nått marknaden, måste den vidareutvecklas för att kunna behålla eller förbättra sin position. Utvecklingsprocesserna måste vara både snabba och tillförlitliga och trycket på kortare ledtider ökar kontinuerligt. De allt högre kraven på effektivitet i alla led skapar behov av outsourcing och utökade samarbeten med specialister. Division Systems kompetens inom produktutveckling rymmer alla moment från idé till färdig produkt.

”Division System är en välkänd aktör på marknaden med ett gott anseende.”

Matz Axelsson
Divisionschef
t. o. m. januari 2005

	2004 *	2003 *
Omsättning, MSEK	342	356
Rörelseresultat, MSEK	-49,1	-6,4
Rörelsemarginal, %	-14,4	-1,8
Andel av koncernens omsättning, %	15	17
Antal årsmedarbetare	336	394
Rörelseresultat per medarbetare, TSEK	-146	-16

* Pro forma

Det huvudsakliga utvecklingsarbetet sker inom mekanik, elektronik och mjukvara. Divisionen arbetar både med projekt som täcker hela utvecklingsprocessen och uppdrag som utgör en del av kedjan. Några aktuella projekt är mam-mografiutrustning, medicinsk utrustning för att operera magsäcken på extremt överviktiga personer, mobil logistik och transportövervakning för lastbilar, talande mikro vågsugnar, design av handdatorer, positioneringssystem för fartyg, telekombasstationer för inomhusmiljö, narkotikadetektorer, lotto-terminaler och en rad olika lösningar till försvarsindustrin.

När det gäller att utveckla affärs- och verksamhetssystem för tjänsteföretag med uppdragsintensiv verksamhet har ÅF lång erfarenhet. Division Systems erbjudanden för dessa ändamål är samlade i konceptet PX Business Solutions. Tillsammans utgör de en komplett lös-

ning för de flesta systembehov som ett tjänsteföretag kan tänkas ha: ledningssystem för verksamhetsstyrning och lönsamhetsuppföljning, tid- och projektredovisning, analysverktyg, elektroniska leverantörsfakturor och webbaserad ärendehantering.

Den tredje verksamhetsgrenen är IT-tjänster. Division System erbjuder en bred flora av konsulttjänster, till exempel verksamhetskonsulter, projektledare, ekonomikonsulter, systemspecialister, systemutvecklare och tekniker. Ett konkret exempel på erbjudanden som ryms bland IT-tjänsterna är kvalificerade tjänster och produkter inom datasäkerhetssegmentet. Ett annat exempel är det så kallade PX Driftcenter som bland annat erbjuder driftsmiljö och drifttjänster för de olika systemen inom PX Business Solutions. Vid PX Driftcenter bedrivs även vidareutveckling av de olika systemen.

Mål och strategi

På kort sikt är målet att öka försäljningsansträngningarna för att skapa en tillfredställande beläggning och intjäning för de resurser och produkter som finns inom divisionen. En god och stabil lönsamhet är en förutsättning för att kunna gå vidare med satsningar på tillväxt.

Det långsiktiga målet är att vara etta eller tvåa på de svenska marknader och segment som man verkar inom. Tillväxten kommer att ske både organiskt och genom strategiska förvärv eller allianser som kan skapa synergier.

Tillväxten ska leda till att divisionen har kapacitet att kunna ta de allra största uppdragen inom branschen. Resursmässigt innebär det att divisionen på lång sikt behöver växa från dagens cirka 300 medarbetare till mellan 1 500 och 2 000 medarbetare.

Utveckling av talande ugnar

Projektet med talande ugnar började med en idé kring röststyrning. ÅF bjöd in en blivande civilingenjör till ett examensarbete om konceptet och tog kontakt med Whirlpool för att undersöka intresset och den kommersiella potentialen. Whirlpool blev intresserade och bestämde sig för att pröva idén i verkligheten. Som ett första steg beslutade de att lansera 500 talande ugnar i återförsäljarbutiker i tolv europeiska länder under 2004. Beroende på vilken knapp kunden trycker på, svarar ugnen med att berätta om de olika funktionerna. Konceptet kan även bli ett bra redskap för synskadade och för andra demonstrationsbehov.

Året i korthet

Under 2004 lanserades det nya konceptet PX Business Solutions som rymmer divisionens olika affärssystem för tjänsteföretag. Mottagandet på marknaden blev mycket gott.

Under året har division System tagit över och vidareutvecklat ÅFs driftscenter i Åmål som underhåller och vidareutvecklar bland annat Volvohandels IT-säljstöd Taccis för både för- och eftermarknad.

Det kärva marknadsklimatet har under året tvingat fram en rad effektiviseringsåtgärder. I början av året genomfördes en neddragning av antalet tjänster inom divisionen. Närmare 60 medarbetare omfattades och kontoren i Lund och Borås stängdes. Därefter anpassades organisationen till den nya storleken på medarbetarstyrkan. Det förde med sig

att ett antal chefer lämnade organisationen vid halvårskiftet. Under sista kvartalet beslutades om en löneväxling som innebär en generell sänkning av de fasta lönerna i utbyte mot en rörlig lönedel som är kopplad till intjänandeförmågan. Samtidigt inleddes en fokuserad satsning på aktiv nyförsäljning.

Kunder

Division System har gjort sig känd för sina skickliga medarbetare. Kompetensen uppskattas av kunderna och visar sig bland annat i form av höga betyg i de Nöjd kund-undersökningar som genomförs. Både kännedom och helhetsbetyg är mycket höga.

Kundbearbetningen sker genom aktiv nyförsäljning samtidigt som en stor del av divisionens omsättning kommer från

kunder som gör återköp. Satsningen på nyförsäljning väntas ge utdelning både i form av nya kunder och nya uppdrag från befintliga kunder.

En allt vanligare samarbetsform med kunderna är att de outsourcar sina behov i flera led av produktionskedjan, från utveckling till drift. Det kan ske antingen genom att division Systems befintliga medarbetare löser behovet men också genom att man tar över en fungerande enhet från kunderna. Det ger kunderna ökade möjligheter att fokusera på sin kärnverksamhet och skapar stor driftsfördelar för division System som redan bedriver en rad olika utvecklingsprojekt och därmed kan skapa synergier mellan verksamheterna.

Mammografiprodukter för Siemens

ÅF har i flera år arbetat med tyska Siemens och deras mammografiprodukter. När Siemens behövde integrera det digitala bildsystemet Opdima i utrustningen var det naturligt att återigen vända sig till ÅF. Nu var målet att kunna möjliggöra biopsi med digital stereotaxi, det vill säga att man med hjälp av digital röntgen och beräkningar kan hitta den exakta platsen i bröstet för att kunna ta ett relevant vävnadsprov för en cancerundersökning. Projektet involverade ett trettiotal ÅF-medarbetare, avlöpte utan problem och blev klart på utsatt tid. I Opdimasystemet används en CCD-enhet med 29 miljoner pixlar, att jämföra med en vanlig digitalkamera som har 3–4 miljoner pixlar.

Kunderna finns framför allt inom den svenska och internationella industrin. Exempel på dessa är ABB, All Set Tracking, Andrew Telecom, Astra Zeneca, Atlas Copco, Autoliv, Biosensor, Ericsson, Essnet, FMV, FLIR, Siemens Medical Solutions, Trimble, Whirlpool och Volvo.

Marknad och omvärld

Marknaden präglas fortfarande av överetablering och kraftig priskonkurrens med många små och begränsade uppdrag. Under våren och sommaren 2004 ökade antalet förfrågningar och även antalet uppdrag ökade till viss del. Men trots den begynnande konjunkturuppgången är det tydligt att många kunder avvaktar med större investeringsbeslut.

I ett vidare perspektiv präglas marknaden till stor del av globaliseringstrenderna. Det är inte längre bara produktionen som i allt större omfattning flyttas ut till låglöneländer. Även utvecklingsarbete och programmering, som tidigare ansågs var högkvalificerade tjänster, är utsatta för stark konkurrens från länder med lägre löner, till exempel programvaruutveckling i Indien och hårdvaruutveckling i Baltikum.

Några av divisionens konkurrenter är Cap Gemini, HiQ, Epsilon, IFS, Intenia, Teleca, Tieto Enator, Sigma, Semcon och WM-data.

Framåtblick

Som tidigare nämnts är det kortsiktiga målet att öka försäljningen för befintliga produkter och tjänster samtidigt som det långsiktiga målet är att bli marknadsledande. En ambition som löper parallellt med båda dessa mål är att komma in tidigare i kundernas planeringsprocesser. Det ger ökade möjligheter för kunderna att överblicka den totala processen från idé till genomförande, vilket leder till bättre resursutnyttjande och lägre kostnader.

Smart projektredovisning för alla

Många tjänsteföretag ställs inför liknande problem. Hur ser uppföljningen ut per projekt eller kund? Är alla kostnader samlade på projektet? Har vi analyserat resultatet? ÅF som har lång erfarenhet av projekthantering har tagit fram PX Light, en lösning för små och medelstora tjänsteföretag som behöver en effektiv tid- och projektuppföljning med möjlighet att mäta lönsamheten. Systemet är webbaserat och det är lätt att komma igång. Det krävs inga investeringar, kunden tecknar sig för ett abonnemang där driften ingår. På PX Driftcenter i Åmål sköts backuper, support, uppgraderingar och ärendehantering. Allt som behövs är en internetuppkoppling.

Kontroll

– fortsatt god tillväxt

ÅF-Kontroll arbetar med teknisk kontroll och står för 8 procent av ÅFs totala omsättning. De största verksamheterna är besiktning, provning och certifiering. ÅF-Kontroll är näst störst på den svenska marknaden för teknisk kontroll och besiktning.

ÅF-Kontroll erbjuder tjänster inom besiktning, provning, beräkning, certifiering och utbildning. Mycket av arbetet kretsar kring att säkerställa en säker arbetsmiljö och driftsäkerhet hos kunden. Verksamheten täcker många områden, från besiktning av kärnkraftverk till kontroll av åkattraktioner på Gröna Lund.

ÅF-Kontroll är ackrediterat av den svenska myndigheten SWEDAC, vilket ger rätt att utföra kontroller av kundernas anläggningar och verksamhet för att säkerställa att de lever upp till gällande lagar och föreskrifter. Föreskrifter kommer till exempel från Arbetsmiljöverket, Räddningsverket, Boverket och Kärnkraftsinspektionen.

ÅF-Kontroll är även så kallat anmält organ enligt EU-direktiv om tryckkärl, hissar och maskiner.

Kontroll och provning av kärnkraftsanläggningar motsvarar närmare 20 procent av omsättningen. Andra viktiga

sektorer är processindustrin, som motsvarar drygt 10 procent av omsättningen och verkstadsindustrin som står för cirka 20 procent.

Organisation och verksamhet

ÅF-Kontroll är en oberoende tredjeparts-kontrollant. För att det inte ska uppkomma några som helst intressekonflikter med andra delar av ÅFs verksamhet är ÅF-Kontroll skilt från övriga ÅF som ett separat bolag med stor integritet. I praktiken innebär det till exempel helt skilda rapport- och kvalitetssystem och låsta dörrar mellan verksamheterna.

ÅF-Kontrolls verksamhet finns huvudsakligen i Sverige med cirka 200 medarbetare och 22 kontor över hela landet, från Luleå i norr till Malmö i söder.

Den årliga tillväxten har de senaste åren legat på 10-15 procent. Eftersom regelbundna kontroller måste utföras oberoende av det ekonomiska läget är en stor del av verksamheten konjunktur-oberoende.

”Eftersom regelbundna kontroller måste utföras oberoende av det ekonomiska läget är en stor del av verksamheten konjunktur-oberoende.”

Jörgen Backersgård
VD

	2004 *	2003 *
Omsättning, MSEK	176	165
Rörelseresultat, MSEK	13,5	14,6
Rörelsemarginal, %	7,7	8,8
Andel av koncernens omsättning, %	8	8
Antal årsmedarbetare	199	178
Rörelseresultat per medarbetare, TSEK	68	82

* exkl. intressebolag samt Pro forma

Det finns behov av kontroll i många stadier av kundernas verksamheter: först ska konstruktionsfasen granskas, sedan ska tillverkningen och installationer kontrolleras och därefter ska driften testas och starttillstånd utdelas. När driften väl är igång behövs återkommande och regelbundna besiktningar, till exempel varje eller vart tredje år. ÅF-Kontroll har cirka 170 000 olika objekt som besiktigas regelbundet.

Merparten av verksamheten bedrivs inom områdena besiktning, provning och certifiering. Besiktning innebär oberoende kontroll och återkommande besiktningar av bland annat hissar, lyftanordningar, pannor, rulltrappor, skidliftar, tivolianläggningar, cisterner och tryckkärl. Alla resultat finns dokumenterade och tillgängliga för kunderna på en särskild kundwebb. Provning innebär att komponenter och anordningar testas med så kallad oförstö-

rande provning (OFF), till exempel radio-grafering, ultraljudprovning och visuell provning. Utöver OFF-metoderna erbjuder ÅF-Kontroll även avancerade provningstjänster inom tillverkningskontroll, tillståndskontroll och konditionsbestämning. Certifiering av kvalitets- och miljöledningssystem sker enligt en rad olika europeiska standards via ÅF-TÜV Nord, som ägs till lika delar av ÅF och tyska TÜV Nord Group. Exempel på certifieringar är IFS (International Food Standards), BRC (Global Standard Food), BRC/IOP (Food Packaging) och ISO (International Organisation for Standardization). I ÅF-TÜV Nord bedrivs också verksamhet som kontrollorgan vid de svenska kärnkraftverken.

Utöver de tre huvudområdena erbjuder ÅF-Kontroll även tjänster relaterade till kärnverksamheten som till exempel rådgivning, utbildning, CE-märkning och implementering av olika EU-direktiv.

ÅF-Kontroll deltar även i en rad samrådsgrupper och är remissinstans gentemot myndigheter för att till exempel bedöma ny lagstiftning.

Mål och strategi

De övergripande målen för ÅF-Kontroll är att vara en stark aktör på den nordiska marknaden för teknisk kontroll och att kunna hjälpa svenska kunder med samordning av kontrollinsatser även för deras verksamhet utanför Sverige. Den internationella expansionen sker huvudsakligen genom samarbeten med andra ackrediterade kontrollföretag, och anmälda organ, i Europa. ÅF-Kontroll har för närvarande samarbeten med företag i ett tiotal europeiska länder och nätverket byggs ut successivt. Samarbetsmodellen har visat sig vara mycket framgångsrik.

Lisebergs nya berg- och dalbana "Kanonen"

Den nya åkattraktionen Kanonen har en extrem acceleration, på mindre än tre sekunder når man en hastighet på 75 km/h med hjälp av 20 000 hästkrafter. När Liseberg skulle beställa den, vände de sig till ÅF-Kontroll för att få den kvalitet de förväntade sig. ÅF-Kontroll besökte det tillverkande företaget tillsammans med uppdragsgivaren och gick igenom tillverkningsunderlag med avseende på svetsning, kontroll och målning. Väl på plats i Göteborg gjorde ÅF-Kontroll även oförstörande provning med röntgen och ultraljud och genomförde en genomgång med personalen rörande mottagningskontroll. Kanonen är det första uppdraget för Liseberg. ÅF-Kontroll besiktigar sedan tidigare attraktionerna på Gröna Lund i Stockholm.

På längre sikt är visionen att bli vägledande och marknadsledande på den nordiska marknaden.

Året i korthet

ÅF-Kontroll lyckades under 2004 att bibehålla en god tillväxt. Tillväxten har skett på bred front med både små och medelstora uppdrag.

Under året har ÅF-Kontroll gjort viktiga inbrytningar inom skogsindustrin och lyckats väl med att få ansvaret för kontrollinsatser i samband med investeringar i anläggningar för energiproduktion, till exempel kommunala kraftvärmeverk.

Marknad och omvärld

ÅF-Kontroll är den näst störste aktören på den svenska marknaden och det enda svenskägda alternativet. Marknadsandelen ökar kontinuerligt och ligger på drygt 20 procent.

Marknaden för teknisk kontroll har fortfarande få aktörer i Sverige. När svenska staten avreglerade och privatiserade marknaden 1995 såldes det statliga bolaget Svensk Anläggningsprovning till Det Norske Veritas. Därmed fick Det Norske Veritas omedelbart en dominerande position på marknaden och är fortfarande den största konkurrenten. Ytterligare konkurrens kommer från det danskägda företaget Force Technology.

Rådgivning kring regelverk och hur de ska implementeras väcker allt större intresse på marknaden. Även rådgivning kring systematiskt arbetsmiljöarbete, riskbedömningar och riskbaserade kontrollprogram ökar. Det kommer också allt fler avancerade provningstekniker som ger pålitliga besked om skicket på tekniska anordningar inom industrier med höga krav på säkerhet och tillgänglighet.

På de europeiska marknaderna syns två tydliga trender. Dels avregleras fler och fler sektorer samtidigt som staterna säljer ut sina kontrollorgan till privata ägare. Den andra tydliga trenden är att det pågår en konsolidering där de stora företagen växer, till stor del genom förvärv.

Kunder

ÅF-Kontroll arbetar med flexibla arbetsmetoder med hög servicegrad i sina tjänster. ÅF-Kontroll har närmare 12 000 kunder från en rad olika sektorer och branscher: energi, process, petrokemi, fastigheter, offentlig sektor, skog, massa och papper. Av dem köper drygt 8 000 tjänster varje år, motsvarande cirka 20 000 uppdrag. Spridningen mellan stora, medelstora och små kunder är god. De 20 största kunderna står för 40 procent av omsätt-

FST-GAGE – ny teknik för att inspektera pannor

ÅF-Kontroll är ett av få företag i världen som arbetar med FST-GAGE, ett nytt EMAT-baserat ultraljudsystem som snabbt scannar och mäter tjockleken på en pannas väggar, till exempel en sodapanna inom pappersindustrin. Med FST-tekniken kan man kartlägga stora områden med avseende på korrosionsangrepp, till skillnad från traditionell ultraljudsmätning där man bygger granskningen på ett antal stickprov. Genom att man kan undersöka stora områden upptäcker man problemen i tid, vilket i sin tur leder till färre akutinsatser och färre oplanerade driftstopp. Nöjda kunder finns över hela Europa, i Asien och i Afrika.

ningen. Bland de största kunderna kan nämnas Ringhals, Euromaint, Kvaerner, Shell raffinaderi, Cramo och HSB.

Med den breda kundbasen är ÅF-Kontroll en väletablerad aktör på marknaden. Den viktigaste kanalen för marknadsföring är därför att genomföra uppdragen på ett bra sätt och dagligen leva upp till företagets goda rykte. ÅF-Kontroll lägger stor vikt vid att kunderna ska betrakta ÅF som en pålitlig partner på både kort och lång sikt och som därför även har kraft att ta i itu med problem på ett tidigt stadium.

De flesta som arbetar inom ÅF-Kontroll har daglig kundkontakt. En viktig framgångsfaktor i kundarbetet är ÅF-Kontroll's goda tillgänglighet, både med tanke på tidsaspekter och sett ur ett geografiskt perspektiv.

Framåtblick

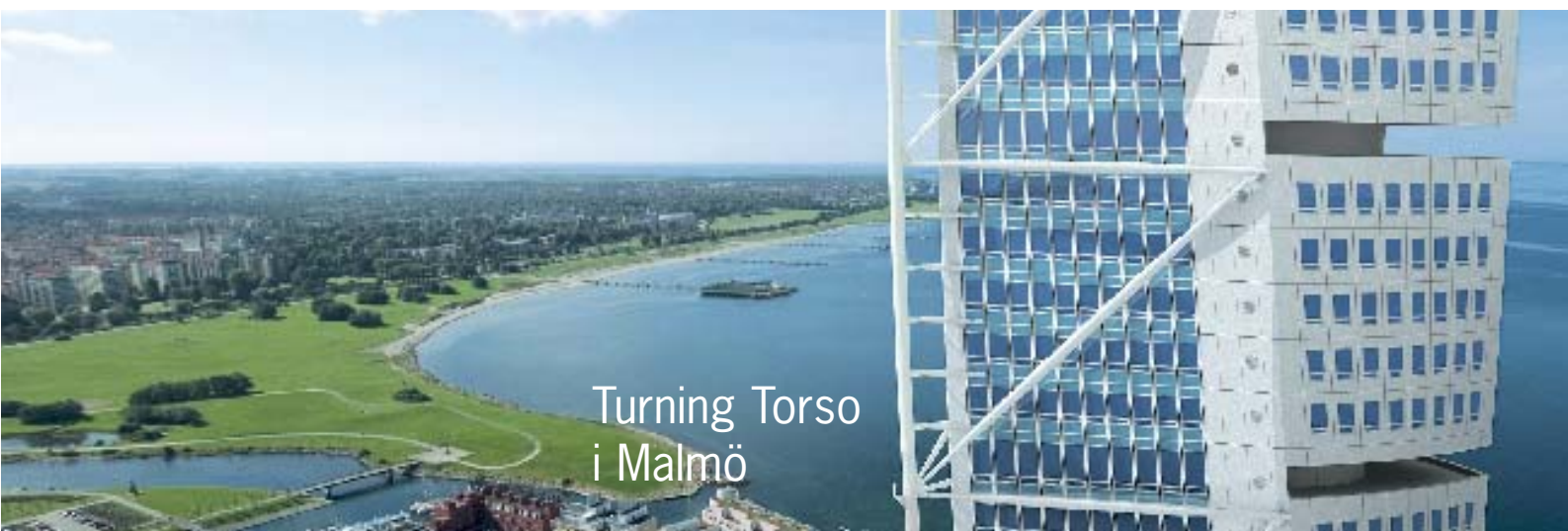
Målet för framtiden är att bli större, både resursmässigt och genom att bredda kompetensen. ÅF-Kontroll siktar på en årlig tillväxt på 10-15 procent med fortsatt god lönsamhet.

ÅF-Kontroll strävar efter att komma in tidigare i kundens processer. Att genomföra fler kontroller redan på ett planeringsstadium är ett bra stöd i kundens projektstyrning och ett sätt att optimera kostnaderna.

Den internationella expansionen kommer huvudsakligen att ske genom en fortsatt uppbyggnad av nätverket med samarbetande kontrollföretag över Europa, inte minst i EUs nya medlemsstater i Östeuropa. Vissa strategiska förvärv kan dock inte uteslutas.

ÅF-Kontroll har för avsikt att förstärka kompetenser och resurser i västra Sverige, där det finns mycket process- och petrokemisk industri.

Verksamheten kommer successivt att breddas med nya områden där det kommer nya krav på en oberoende tredjepartskontroll, till exempel tjänster inom IT-säkerhet, livsmedel och transporter.

HSB Turning Torso är ett av Europas högsta bostadshus på 190 meter och 54 våningar. Konstruktionen som har en skruvande form ritades av spanjoren Santiago Calatrava och har väckt uppmärksamhet över hela världen. Byggnaden har en synnerligen komplicerad stålkonstruktion och det finns nästan inte en enda rät vinkel i konstruktionen. Ägaren HSB Malmö gav ÅF-Kontroll i uppdrag att kontrollera tillverkning och montage av konstruktionen. Det innebar både fysisk kontroll och genomgång av dokumentationen. Oförstörande provning genomfördes huvudsakligen med hjälp av ultraljud och magnetpulverprovning. Trots en del tekniska problem och förseningar på grund av vädret blev slutresultatet lyckat.

ÅF-aktien

ÅFs B-aktier är noterade på Stockholmsbörsens A-lista. Aktierna är noterade sedan i januari 1986. Ångpanneföreningen hade tidigare verkat i föreningsform från 1895 till 1980, och från 1981 som aktiebolag. Det samlade börsvärdet på ÅFs aktier inklusive A-aktien uppgick vid årsskiftet till 782 (670) MSEK.

Kursutveckling och omsättning

Aktiekursen för Ångpanneföreningen B var vid årets ingång 116 kronor och vid årets slut 132 kronor, vilket innebär en ökning med 14 procent. Under samma tidsperiod steg SAX-index med 18 procent.

Under året omsattes totalt 1 579 826 (875 000) aktier, till ett värde av 212 (89) MSEK.

Fördelat per börsdag uppgick omsättningen i genomsnitt till 840 000 (355 000) SEK.

Avslut i aktien skedde under 97 (84) procent av antalet handelsdagar.

Likviditetsgaranti

I syfte att främja likviditeten i ÅF-aktien är Öhman Fondkommission likviditetsgarant i ÅF-aktien. Öhman påbörjade sitt åtagande per den 31 oktober 2003.

Likviditetsgaranti innebär i korthet att Öhman Fondkommission förbinder sig att ställa köp- och säljkurser i ÅF-aktien. Prisskillnaden (spreaden) får inte vara mer än 4 procent beräknat på säljkursen. Spreaden i ÅF-aktien var i genomsnitt 1,04 procent under 2004, jämfört med 2,69 procent under 2003.

Utdelning

ÅFs direktavkastning har i genomsnitt varit 5,3 procent under perioden 1999-2003.

Styrelsen har antagit en utdelningspolitik som innebär att aktieutdelningen ska motsvara cirka 50 procent av koncernresultatet efter skatt. För 2004 års verksamhet föreslår styrelsen 2,60 kronor per aktie.

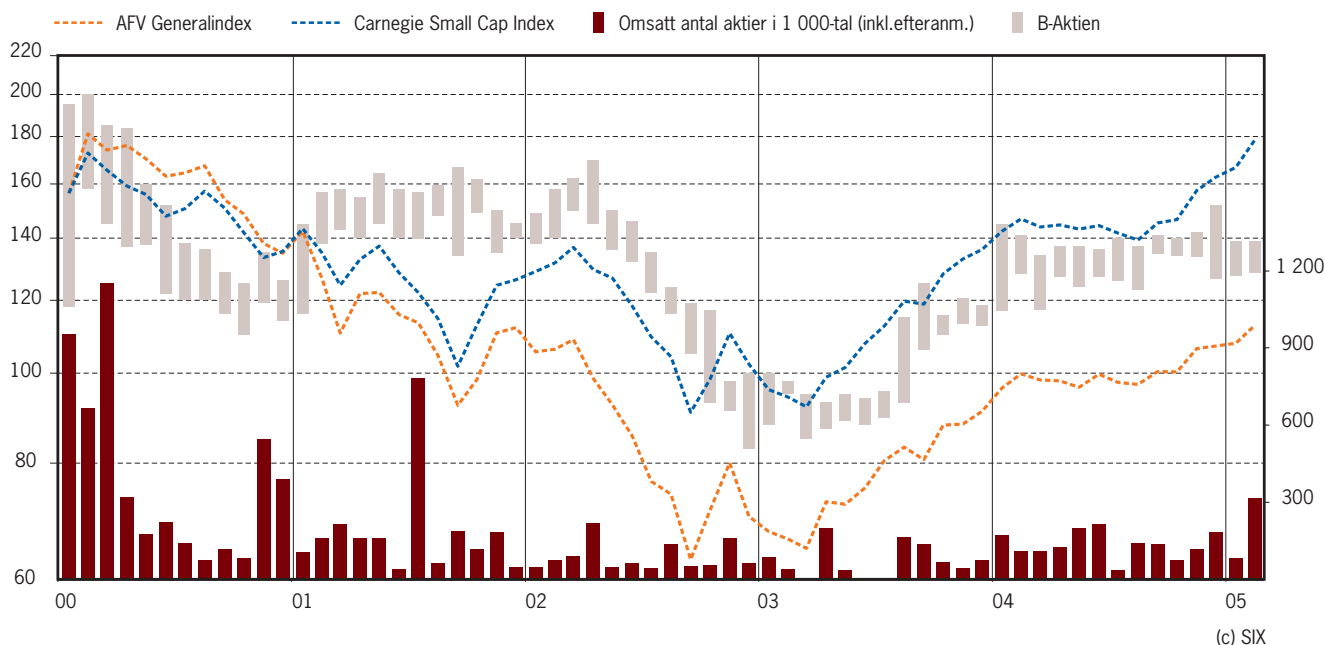
Aktieäggande och konvertibla skuldebrev bland medarbetarna

Medarbetarna uppmuntras att spara i ÅF-aktier genom system för att underlätta deläggande. Ett system är lönesparande i ÅF-aktier, som administreras av Aktieinvest Fondkommission. Varje ny medarbetare erhåller en aktie i företaget. Det vinstandelssystem som beskrivs på sidan 14 ger medarbetarna del i företagets värde genom att fonder skapas med bland annat ÅF-aktier som placering. Sammantaget innehar ÅF-medarbetare närmare 10 procent av antalet aktier i företaget.

Under 2000 utgavs ett konvertibelt förlagslån att tecknas av företagets medarbetare. Erbjudandet mottogs positivt och mer än 700 medarbetare tecknade sig för 96 miljoner kronor, vilket motsvarade nära 90 procents täckning av lånet.

Konverteringskurs vid tecknande var 171 kronor per aktie. Efter justering för utdelning under 2000 och 2001 har konverteringskursen sänkts till 155 kronor per aktie. Fullt utnyttjat genom konvertering under perioden januari 2004 till juni 2005, motsvarar de tillkommande aktierna en utspädning på 6,1 procent av rösterna och 9,6 procent av kapitalet.

ÅF aktien

(c) SIX

Kapitalmarknadsdag

Den 21 september arrangerades ÅFs årliga kapitalmarknadsdag. VD Jonas Wiström beskrev koncernens aktuella situation och blickade framåt. Därefter gavs en djupare inblick i ÅFs verksamhet inom massa- och pappersindustrin i Sverige och internationellt. Gäst vid kapitalmarknadsdagen var Anders Backlund, Director Investments, Stora Enso. Anders Backlund beskrev Stora Ensos investering i en ny pappersmaskin vid Kvarnsvedens bruk i Borlänge. Ett 40-tal åhörare, bestående av främst svenska och internationella analytiker samt förvaltare, besökte kapitalmarknadsdagen, som hölls på ÅFs huvudkontor i Stockholm.

Ägare i Sverige och utomlands

31 december 2004	Procent av kapitalet
Sverige	91,3
Övriga Norden	1,6
Övriga Europa	6,5
USA	0,4
Övriga Världen	0,2

Ägarkategorier

31 december 2004	Procent av kapitalet
Utländska ägare	8,7
Svenska ägare	91,3
Varav:	
Institutioner	80,42
Privatpersoner (inklusive fåmansbolag)	19,58

Storlek på aktieinnehav

31 december 2004		
Antal aktier	Antal aktieägare	Andel aktier, procent
<500	4 348	9,26
500–5 000	643	14,25
>5 000	54	76,49
Totalt	5 045	100

Under 2004 ökade antalet aktieägare med 522.

Aktieförändringar och optionsprogram

År	Förändring	A-aktier	B-aktier	Totalt antal
1984	Konvertibla skuldebrev till medarbetarna	727 460	0	727 460
1985	Investor/Providentia delägare	684 860	42 600	727 460
1986	Notering på A-listan	684 860	342 600	1 027 460
1987	Split 1:3	1 369 720	1 712 660	3 082 380
1990	Efter konvertering	1 639 140	2 113 240	3 832 380
1994	Omstämpling 800 000 A-aktier	828 665	3 003 715	3 832 380
1996	Fondemission 1:2	1 242 997	4 505 572	5 748 569
1997	Omstämpling 800 000 A-aktier	402 219	5 346 350	5 748 569
2000	Konvertibelt skuldebrev motsvarande 609 840 B-aktier för konvertering 2004/2005			
2004	Nyemission förvärv CTS OY		5 522 157	5 924 376

Vid årsskiftet 2004/2005 var totala antalet aktier 5 924 376, uppdelat på 402 219 serie A (10 röster per aktie) och 5 522 157 serie B (1 röst per aktie). Vid full konvertering uppgår antalet aktier till 6 534 216 (2004/2005). Vid börskurs per den 31 december 2004 är utspädning inte aktuell.

De tio största ägarna

Den 31 december 2004	A-aktier	B-aktier	Kapital, procent	Röster, procent
Ägare				
Ångpanneföreningens Forskningsstiftelse	340 472	1 074 546	23,9	46,9
Sweco AB	0	751 700	12,7	7,9
SEB Fonder	0	686 700	8,8	5,5
Stiftelsen ÅFOND	48 352	292 780	5,7	8,1
Lannebo Fonder	0	392 300	3,9	2,4
AMF Pension Fonder	0	156 600	2,6	1,6
Jersey Res. Lending A/C	0	110 600	1,9	1,2
Trossamfundet Svenska Kyrkan	0	87 800	1,5	0,9
Goldman Sachs International	0	76 050	1,3	0,8
Stiftelsen för Strategisk Forskning	0	70 000	1,2	0,7

Nyckeltal per aktie, kr

	2000	2001	2002	2003	2004
Aktiekurs	122	142	92	116	132
Resultat efter skatt	40,04	9,91	-22,18	5,24	5,11
Efter full konvertering 04/05	36,48	9,00	-22,18	4,87	4,62
Eget kapital	94	92	57	59	65
Utdelning	13,00 ¹⁾	13,00 ²⁾	2,00	2,60	2,60 ³⁾

¹⁾ Varav 7,50 kronor härrör från Alecta återbäring.

²⁾ Varav 8,00 kronor härrör från Alecta återbäring.

³⁾ Föreslagen utdelning.

Känslighetsanalys

Operationella risker

Av avgörande betydelse för ÅFs intäkter och resultat är investeringsviljan i Sverige och övriga marknader där vi är verksamma. Den allmänna konjunkturen har naturligtvis också stor betydelse, men genom att ÅF är verksamt på flera marknader och inom områden som har olika konjunkturförlopp minskar risken.

ÅFs strategi är att utanför Sverige växa inom de segment där ÅF är marknadsledande i Sverige. Genom att utöka den geografiska spridningen kan lokala konjunktursvängningar utjämnas.

I ett konsultföretag varierar uppdragsstorleken från någon tusenlapp till uppdrag på tiotals miljoner kronor. När vi får ett stort uppdrag tryggas beläggningen för en lång tid. Samtidigt ökar emellertid sårbarheten när ett stort uppdrag tar slut, eftersom ett stort antal konsulter måste beläggas med nya uppdrag. Det är därför viktigt för ett konsultföretag att också ha många små uppdrag som upphandlas lokalt. Risken minskar om vi förutom stora uppdrag också har många mindre uppdrag.

ÅF hade under 2004 totalt cirka 30 000 uppdrag. I genomsnitt blir det 15 uppdrag per konsult och år.

Debiteringsgrad och timpris

Avgörande för ett konsultföretags intjänandeförmåga är debiteringsgraden. Dess betydelse inses, då varje procentenhets ändring påverkar ÅFs resultat med 24 miljoner kronor. En procentenhet motsvarar för en konsult 16 timmar per år eller 20 minuter debiterbar tid per vecka.

Timpriset är naturligtvis också väsentligt för resultatet i ett konsultföretag. En höjning av timpriset med tio kronor – allt annat lika – motsvarar en resultatförbättring för ÅF på 28 MSEK. Genomsnittlig timdebitering var under 2004 cirka 627 kronor, även om specialister ofta har mer än dubbla ersättningen.

Metoder för att minska känsligheten tillämpas bland annat genom användning av underkonsulter, projektanställning, ökad andel rörlig lön, breddning av kompetens och marknad samt produktifierade tjänster. Det senare innebär att flera tjänster paketeras och därmed erhålls en bättre konkurrenskraft och minskad priskänslighet.

Konkurrens

Konkurrensen från konsultbolag som har resurser i länder med en betydligt lägre kostnadsstruktur ökar snabbt. I Sverige är fortfarande utländska konsulter verk-

samhet begränsad. Företagen konkurrerar om de bästa medarbetarna. Samtidigt kan endast ett fåtal företag – likt ÅF – erbjuda stora samordnade projekt, vilket är attraktivt för en potentiell ÅF-medarbetare.

Efterfrågan på kvalificerade rådgivare stiger och ökar kraven på ÅF att vara en attraktiv arbetsgivare. Därför avsätts årligen stora resurser till rekryterings- och introduktionsaktiviteter.

Fastprisuppdrag

För en noga specificerad konsulttjänst kan fastpris vara en fördelaktig form av överenskommelse. Ofta kan konsulten dra fördel av tidigare erfarenheter och därigenom ha god möjlighet att bedöma tids- och resursåtgång. Samtidigt kan ett fastprisuppdrag innebära en ökad risk om tiden för uppdragets fullgörande missbedöms. I de fall fastpriset överskrids, drabbas ÅF av en nedskrivning av arvodet.

Genom utbildning i uppdragsledning och utformning av konstruktiva avtalsvillkor och försäkringsskydd reduceras de risker som är förknippade med fastprisuppdrag.

Större fastprisuppdrag får endast ledas av uppdragsledare som genomgått uppdragsledarutbildning genom ÅF-Skolan.

Verksamhetssystemet

Under 2004 infördes i den svenska rörelsen ett gemensamt verksamhetssystem för styrning, uppföljning, kontroll och dokumentation av uppdrag. Detta gemensamma verksamhetssystem är certifierat enligt ISO 9001 och ISO 14001. Genom Verksamhetssystemet garanteras uppdragsstyrningen av både fastprisuppdrag och uppdrag på löpande räkning.

Rättstvister

I all affärsverksamhet finns det risk för tvister. Genom att i uppdragsverksamheten alltid upprätta avtal med fullständiga avtalsvillkor minskas risken för tvister. ÅF arbetar huvudsakligen med ÅFs allmänna villkor som har ABK96 som bas.

Vid bolagsförvärv och inkråmsaffärer används en standardmall som har upprättats av ÅFs juridiska rådgivare. I mer komplicerade affärer anlitas alltid juridisk expertis.

ÅF-koncernen har ett fåtal tvister som eventuellt kan komma att prövas i allmän domstol. I de fall det bedöms sannolikt att utfallet kommer att medföra kostnader, har dessa belastat resultatet.

Försäkringar

För att minska risken i affärsverksamheten har ÅF ett omfattande försäkringsskydd.

Den så kallade konsultansvarsförsäk-

ringen tecknas enligt branschpraxis. ÅFs konsultansvarsförsäkring motsvarar ansvaret i uppdragen, vilket normalt är detsamma som arvodets storlek, dock högst 120 basbelopp. Självrisken för konsultansvarsskador är ett basbelopp per skada.

ÅF är försäkrat mot bortfall av täckningsbidrag eller mot extra kostnader för den händelse kontor eller utrustning skadas, stjäls eller på annat sätt blir obrukbar.

Medarbetare

I ett konsultföretag finns alltid risken att duktiga medarbetare hoppar av och går till konkurrenter eller hoppar av och startar eget. Risken förstärks av att dessa avhoppade medarbetare, som känner företaget väl, också tar med sig andra duktiga medarbetare. Det är därför av avgörande betydelse att våra medarbetare ser ett mervärde i att arbeta på ÅF.

Större avhopp av nyckelpersoner är

ovanliga inom ÅF och motverkas genom positiv behandling av medarbetare, goda ersättningar samt utvecklande arbete. Återkommande attitydundersökningar inom ÅF visar att medarbetarna i hög utsträckning är tillfreds med sin arbets-situation.

Bortsett från strukturåtgärder inklusive uppsagda medarbetare uppgick personalomsättningen under året till 9 procent.

IT-säkerhet

Dagens affärsliv innebär höga krav på IT-säkerhet. ÅF har en hög säkerhetsnivå, bland annat avseende intrångs- och viruskydd, och har tydliga regler för informations-spridning internt och externt. Systemen för backup är väl utvecklade och säkra.

IT-riskerna hanteras av ett IT-råd som leds av den administrativa direktören som också ingår i ÅFs ledningsgrupp. IT-rådet har inrättats för att fastställa policy och standard för IT-verksamheten inom ÅF.

Känslighetsanalys

Påverkan	Förändring (allt annat lika)	Resultateffekt kr/aktie före skatt
Debiteringsgrad	±1%	4,05
Timarvode	±1%	2,90
Lönekostnader	±1%	2,20
Omkostnader	±1%	0,60
Antal medarbetare	±1%	0,10

Strategiska risker

Under den senaste tioårsperioden har det skett en konsolidering av den tekniska konsultbranschen. För tio år sedan, när ÅF var ungefär hälften så stort som idag, var ÅF det 20:e största tekniska konsultföretaget i Europa. Idag är ÅF, efter en fördubbling av antalet medarbetare, fortfarande det cirka 20:e största tekniska konsultföretaget i Europa. Konsolideringen i branschen fortsätter och ÅF har en ambition att aktivt delta i detta arbete och fortsätta att växa.

Att växa och förvärva andra konsultföretag kan innebära en ökad risk. Ett konsultföretags viktigaste tillgång är dess medarbetare och vid ett misslyckat förvärv finns risk att medarbetarna lämnar bolaget. En sådan situation kan innebära stora kostnader. Därför är det viktigt att ha en genomtänkt och konsekvent förvärvsstrategi och undvika att göra förvärv om det inte också finns fördelar för medarbetarna i det förvärvade bolaget, när ÅF går in som ägare.

Genom ÅFs strategi hanteras de risker som är förknippade med affärsutveckling och långsiktig planering. För att säkerställa att företagsförvärv och etableringar på nya geografiska markna-

der sker på ett proaktivt och systematiskt sätt finns en särskild enhet kallad "Förvärv & Nya Marknader".

Finansiella risker

Koncernen är genom sin verksamhet exponerad för olika slag av finansiella risker. Med finansiella risker avses fluktuationer i företagets resultat och kassaflöde till följd av förändringar i valutakurser, räntenivåer, refinansiering och kreditrisker. Ansvaret för koncernens finansiella transaktioner och risker hanteras centralt av moderbolaget genom avdelning Koncernekonomi. Det övergripande målet är att tillhandahålla en kostnadseffektiv finansiering samt att minimera negativa effekter på koncernens resultat genom marknadsfluktuationer.

Valutarisk

Valutarisk är risken för fluktuationer i värdet på ett finansiellt instrument på grund av förändringar i valutakurser. Denna risk är relativt begränsad inom ÅF genom att lån och placeringar görs i lokal valuta. Valutakursrisker relaterade till förändringar i förväntade och kontrakterade betalningsflöden är också relativt begränsade inom ÅF genom att de flesta betalningar sker i lokal valuta.

Vid en valutarisk överstigande 500 TSEK ska en valutasäkring göras genom derivat.

Också effekterna av omvärdering av utländska dotterbolags tillgångar och skulder i utländsk valuta (omräkningsexponering) är relativt begränsade genom att utländska dotterbolag representerar en mindre del av ÅFs balansomslutning.

Ränterisk

Ränterisken i ÅF är relativt liten. Koncernens likvida medel är i enlighet med ÅFs policy placerade på bankkonton i lokala banker. Lån hos kreditinstitut är i huvudsak banklån.

Däremot har koncernen en viss ränterisk i så måtto att räntan hämmar eller stimulerar investeringar hos företagets kunder och därmed påverkar marknadsförutsättningarna för ÅF.

Kreditrisk

Kreditrisken utgörs av att företaget vid varje tillfälle har en betydande mängd utestående kundfordringar, det vill säga den kredit som ges till kunder. Denna risk begränsas genom förskottsbetalning samt genom att försöka undvika kunder med dålig betalningsförmåga. ÅF har historiskt sett haft små kreditförluster.

Sammantaget är de finansiella riskerna relativt sett små.

1	Året i korthet
2	Detta är ÅF
4	VD har ordet
6	Affärsidé, vision, mål och strategier
8	Omvärld och marknad
12	Medarbetare
16	Miljö
	Divisioner
18	Infrateknik
22	Process
26	System
30	Kontroll
34	AF-aktien
36	Känslighetsanalys
40	5 år i sammandrag
	Årsredovisning
41	Förvaltningsberättelse
47	Resultaträkning
48	Balansräkning
50	Sammanställning över förändring i eget kapital
51	Kassaflödesanalys
52	Noter med redovisningsprinciper
67	Revisionsberättelse
68	Styrelse
70	Koncernledning
72	Bolagsstämma
73	Adresser

5 år i sammandrag

MSEK, där ej annat anges	2000	2001	2002	2003	2004
Rörelsens intäkter och resultat					
Rörelsens intäkter	1 746,9	1 962,6	1 916,1	1 995,4	2 160,2
Rörelsens resultat efter avskrivningar och andelar i intresseföretag	339,3	85,0	-135,6	52,9	37,8
Resultat efter finansnetto	330,9	88,0	-150,6	46,6	32,6
Årets resultat	230,2	57,0	-127,5	30,1	30,1
Rörelsemarginal, procent	19,4	4,3	-7,1	2,7	1,7
Vinstmarginal, procent	18,9	4,5	-7,9	2,3	1,5
Kapitalstruktur					
Anläggningstillgångar	608,9	539,0	474,6	424,6	363,4
Omsättningstillgångar	779,6	737,3	617,6	697,2	932,4
Eget kapital	542,8	527,8	324,9	341,9	380,9
Minoritetsintresse	9,0	14,7	5,6	0,6	4,1
Avsättningar	160,6	101,2	123,1	68,6	84,4
Långfristiga skulder	151,2	116,5	115,7	109,3	109,8
Kortfristiga skulder	524,9	516,2	523,0	601,3	716,7
Balansomslutning	1 388,5	1 276,3	1 092,3	1 121,8	1 295,8
Eget kapital (årsgenomsnitt)	437,8	535,3	426,3	333,4	361,4
Totalt kapital (årsgenomsnitt)	1 197,1	1 332,4	1 184,3	1 107,0	1 208,8
Sysselsatt kapital (årsgenomsnitt)	654,2	754,4	626,7	520,1	525,4
Soliditet, procent	39,1	41,3	29,7	30,5	29,4
Balanslikviditet, ggr	1,5	1,4	1,2	1,2	1,3
Lönsamhet					
Avkastning på eget kapital, procent	52,6	10,6	-29,9	9,0	8,3
Avkastning på totalt kapital, procent	29,0	8,0	-11,5	5,1	3,4
Avkastning på sysselsatt kapital, procent	52,9	14,1	-21,7	10,9	7,9
Räntetäckningsgrad, ggr	6,6	5,1	-1,6	5,5	4,8
Övrigt					
Debiteringsgrad, procent	69,5	69,7	66,4	67,6	68,5
Bruttoinvesteringar i inventarier	54,4	45,0	42,3	40,0	49,4
Bruttoinvesteringar i fastigheter	15,4	8,3	5,5	3,3	1,3
Antal årsanställda exklusive intressebolag	2 044	2 167	2 309	2 260	2 531
Antal årsanställda inklusive intressebolag	2 191	2 470	2 607	2 599	2 647

Rörelsemarginal

Rörelseresultatet i förhållande till rörelsens intäkter.

Vinstmarginal

Resultatet efter finansnetto i förhållande till rörelsens intäkter.

Soliditet

Eget kapital i förhållande till balansomslutningen.

Balanslikviditet

Omsättningstillgångar i förhållande till kortfristiga skulder.

Avkastning på eget kapital

Resultat efter skatt i förhållande till genomsnittligt eget kapital.

Avkastning på totalt kapital

Resultat efter finansnetto med återläggning av kostnadsräntor i förhållande till genomsnittlig balansomslutning.

Avkastning på sysselsatt kapital

Resultat efter finansnetto med återläggning av kostnadsräntor i förhållande till genomsnittlig balansomslutning reducerad med kortfristiga skulder och nettot av uppskjutna skatter.

Räntetäckningsgrad

Resultat efter finansnetto med återläggning av kostnadsräntor, i förhållande till kostnadsräntor.

Debiteringsgrad

Mot kund debiterad tid i förhållande till total närvarotid.

Årsanställda

Antal anställda under året omräknade till helårstjänster. Det verkliga antalet anställda är högre på grund av deltidstjänster samt att vissa anställda arbetar under del av året.

Förvaltningsberättelse 2004

AB Ångpanneföreningen (publ)

Organisationsnummer 556120-6474

Koncernen och moderbolaget

Styrelsen och verkställande direktören för AB Ångpanneföreningen (publ) avger härmed årsredovisning för verksamhetsåret 2004. AB Ångpanneföreningen, med säte i Stockholm, org.nr 556120-6474, är moderbolag i koncernen (ÅF).

ÅF är ett ledande teknikonsultföretag som erbjuder kvalificerade tjänster och lösningar för basindustrin, för infrastrukturella projekt och i utvecklingen av produkter och IT-system. ÅF utför även kontroll och besiktning. ÅFs ingenjörskunnande vilar på hundraårig erfarenhet och sakkunskap inom många branscher. Det totala antalet medarbetare mätt som årsanställda, exklusive medarbetare i intressebolag, var 2 531 (2 260). Av dessa hade 392 (133) medarbetare sin anställning utanför Sverige.

ÅF baserar sin konsultverksamhet på utveckling av system och produkter och på de investeringar, underhåll och löpande förändringsarbeten som sker i uppdragsgivarnas anläggningar, processer, maskiner och byggnader. Svensk och internationell industri, tjänsteföretag samt fastighetssektorn svarar för huvuddelen av uppdragen.

Omsättning och resultat

Nettoomsättningen uppgick till 2 160 (1 995) MSEK.

Rörelseresultatet uppgick till 38 (53) MSEK. Rörelsemarginalen var 1,7 (2,7) procent.

Resultatet efter finansnetto uppgick till 33 (47) MSEK. Vinstmarginalen var 1,5 (2,3) procent.

Fastighetsförsäljningar har påverkat ÅFs nettoresultat positivt med 24 MSEK under 2004. Kostnader för strukturåtgärder i främst division System har påverkat nettoresultatet negativt med 40 MSEK under 2004.

Debiteringsgraden uppgick till 68,5 (67,6) procent.

Vinsten per aktie uppgick till 5:11 (5:24) kronor.

Kassaflöde och finansiell ställning

Kassaflödet uppgick till 83 (24) MSEK för perioden januari–december 2004. Före utdelning och amortering av lån uppgick kassaflödet till 109 (44) MSEK.

Kassaflödet har påverkats positivt med 124 MSEK av försäljning av fastigheter.

Koncernens likvida medel uppgick till 175 (93) MSEK.

Eget kapital per aktie uppgick till 65 kronor. Soliditeten var 29 procent. Vid årsskiftet 2003/2004 var det egna kapitalet per aktie 59 kronor och soliditeten 31 procent.

Företagsförvärv

I mars förvärvade ÅF ett av Finlands största konsultföretag inom pappersindustrin, CTS Oy, sedermera namnändrat till ÅF-CTS Oy (CTS), med 260 medarbetare. ÅF stärkte därmed ställningen som en av de två ledande skogsindustrikonsulterna i Europa. CTS omsätter drygt 16 miljoner Euro per år. Bolaget grundades 1973 och stora kunder är Norske Skog, Stora Enso, UPM Kymmene och Metso. I och med förvärvet blev ÅF en mer komplett och internationell leverantör av konsulttjänster inom Massa & Papper med enheter i Sverige, Finland, Frankrike, Tyskland, Spanien, Tjeckien och Sydafrika. ÅF förvärvade 69,2 procent av aktierna i CTS med en option att förvärva ytterligare 10,8 procent under 2005. Tillsammans med ÅFs tidigare ägarandel på 20 procent innebär det att ÅF, när optionen utnyttjats, senast 2005 kommer att äga 100 procent av CTS. ÅF förvärvade aktierna av CTS' 27 aktieägare, varav merparten är medarbetare i företaget. Ersättning för 69,2 procent av aktierna utgavs dels kontant om 35 MSEK, dels i form av 23 MSEK i nyemitterade aktier av serie B i AB Ångpanneföreningen. Delbetalningen i form av nyemitterade aktier skedde med stöd av bemyndigandet från den ordinarie bolagsstämman.

I mars förvärvade ÅF 100 procent av aktierna i Fortum Teknik & Miljö AB med ungefär 150 medarbetare. ÅF stärkte därmed ställningen som det ledande konsult-

företaget inom områdena energi och miljö och förstärkte samtidigt relationen till en viktig kund. Fortum Teknik & Miljö (en del av Fortum Service) är ett konsultföretag inom energi, miljö och elkraft. Merparten av medarbetarna verkar från Stockholm.

I juli förvärvade ÅF 49 procent av Konsultgruppen STIBI AB med 25 medarbetare. ÅF stärkte därmed marknadspositionen inom infrastrukturell konsultverksamhet. Konsultgruppen STIBI AB är ett tekniskt managementkonsultföretag som arbetar mot Försvarsmakten och offentlig sektor. Konsultgruppen STIBI AB omsätter cirka 40 MSEK. ÅF har en option med rätten att förvärva resterande 51 procent av aktierna efter två år.

Under hösten förvärvade ÅF de norska teknikonsultföretagen Lars Myhre AS och Berg-Nilsen & Reinertsen AS. Genom köpen får ÅF cirka 100 medarbetare i Norge och blir ett av de ledande konsultföretagen i Oslo-området inom det installationstekniska området. Företagen arbetar på fastighets- och infrastrukturmarknaden inom områdena el, energi och VVS. Bägge bolagen verkar från Oslo. ÅF förvärvade 100 procent av aktierna i båda företagen.

Väsentliga händelser under året

ÅF tecknade i januari avtal om försäljning av fastigheterna i Malmö, Växjö, Norrköping, Luleå och Sundsvall till Estancia Fastigheter AB. Försäljningen påverkade ÅFs resultat positivt med cirka 5 MSEK under 2004. Härutöver redovisas vinst på under 2003 avtalad fastighetsförsäljning med tillträde 2004.

ÅF delade i januari upp division Industri & System i två divisioner; Industri respektive System. Samtidigt sades cirka 50 ÅF-medarbetare upp. Strukturkostnaden för uppsägningar i Industri och System, samt inom Massa & Papper, blev 25,4 MSEK, vilket belastade första kvartalet. I och med denna omorganisation upphörde division Nya Marknader. Dels genom att ÅF-Data blev en del av division System, dels genom att kvarvarande ÅF-Kontroll och ÅF-Infrateknik bildade egna divisioner; Kontroll respektive Infrateknik.

ÅF fick i februari ett omfattande uppdrag från Holmen Paper i samband med beslutet om att investera i en ny pappersmaskin vid bruket i Fuenlabrada (Madrid), Spanien. Ordern var ett resultat av ett samarbete mellan ÅFs medarbetare i Spanien, Frankrike och Sverige.

ÅF-Kontroll fick i februari i samarbete med Lloyd's Netherlands i uppdrag att utföra all tredjepartskontroll vid Scanraff raffinaderis nya gasoljeanläggning i Lysekil. Kontraktsvärdet uppgick till över 1 miljon Euro, varav drygt hälften tillfaller ÅF.

ÅF fick i mars i uppdrag att leverera ett brett urval av tekniska konsulttjänster för Kvaerner Power, som har en omfattande leverans till Stora Enso i Skoghall. Ordern var för ÅF värd i storleksordningen 13 MSEK. ÅFs uppdrag är i första hand att projektera el, automation, rör och mekanik för en ny sodapanna, industrianslagning och gasdestruktionsanläggning.

ÅF tecknade i mars nytt ramavtal med Ericsson gällande konsulttjänster inom Forskning och Utveckling. ÅF har ett stort antal erfarna telekomkonsulter, och har flera pågående projekt till exempel inom utveckling och underhåll av 2G- och 3G system.

ÅF fick i oktober en omfattande order av Billerud i samband med Billeruds beslut om att investera i Gruvöns Bruk. Billerud har beslutat att bygga om sin fastbränslepanna och att bygga en ny turbin, samt att investera i ny elkraftförsörjning på Gruvöns Bruk. Investeringen ska genomföras i etapper under 2005 och 2006.

ÅF fick i november i uppdrag av Akademiska Hus att projektera installationerna (VVS) för nya Musikhögskolan i Stockholm. Byggnaden kommer att omfatta cirka 16 000 m², och inflyttning är planerad till 2009. ÅF fick även i uppdrag att projektera installationerna (el och VVS) för Uppsalas nya konsert- och kongresshus, "Musikens Hus".

ÅF aviserade i december beslut om att ersätta divisionerna Installation, Infrastruktur, Industri, System, Energi & Miljö och Massa & Papper med tre divisioner: Infrastruktur, Process samt System.

Denna förändring trädde i kraft per den 1 januari 2005. ÅF-Kontroll (med cirka 200 årsmedarbetare) förblir ett självständigt dotterbolag av ackrediteringsskäl. För att öka den lokala försäljningen och samordningen skapades samtidigt fyra regioner. Regioncheferna ingår i koncernledningen, och ska säkerställa att den lokala affärspotentialen tas tillvara. Samtidigt inrättades en ny funktion, Förvärv & Nya Marknader, för att säkerställa att företagsförvärv och etableringar på nya geografiska marknader sker på ett mer proaktivt och systematiserat sätt.

ÅF meddelade i december att de stora lönsamhetsproblemen i division System kvarstannade. Debiteringsgraden hade varit fortsatt låg och priserna pressade. Division System hade dessutom tyngts av nedskrivningar i kundprojekt. Mot den bakgrunden togs beslut om ett kraftfullt åtgärdsprogram med syfte att reducera division Systems fasta kostnader med cirka 3 MSEK/månad. Kostnaden för åtgärderna blev 15 MSEK, vilket belastade det fjärde kvartalet.

Väsentliga händelser efter periodens utgång

ÅF fick i januari i uppdrag av Banverket att projektera de järnvägsspecifika systemen för tunneln genom Hallandsåsen. Omfattningen beräknades till cirka 10 000 konsulttimmar. Projekteringen avser företrädesvis områdena el, signal och tele. Uppdraget kommer i huvudsak att bedrivas från ÅFs projektkontor i Helsingborg. Arbetet kommer att till största delen vara slutfört under första kvartalet 2006.

ÅF fick i januari ett omfattande uppdrag av Handelskammaren, Finansinspektionen och Skattemyndigheten i Bolivia, att stödja arbetet med att införa en baskontoplan för bolivianska företag. Arbetet sträcker sig över två år och en projektledare kommer att vara stationerad i La Paz i Bolivia under denna tid. Konsultprojektet, som finansieras av Sida, är på totalt 12,5 MSEK, varav merparten tillfaller ÅF.

I januari aviserades att ÅF vunnit ett prestigefyllt EU-finansierat projekt för Serbiens regering och deras ministerium

för transportfrågor. Beställare är EU-organet EAR (European Agency for Reconstruction) i samråd med projektmottagaren. Uppdraget, som kommer att pågå i två år, är värt 2,7 miljoner Euro, varav cirka hälften kommer att tillfalla ÅF.

ÅF aviserade i januari att Matz Axelsson lämnar befattningen som chef för division System.

ÅF förvärvade i februari återstående 11 procent av aktierna i CTS och blev därmed 100-procentig ägare. Säljare var Insinöörtoimisto Polartek Oy. Aktierna förvärvades enligt ett avtal som upprättades i samband med att ÅF blev majoritetsägare i bolaget i mars 2004. Ersättning för 11 procent av aktierna utgavs dels kontant om 4 MSEK, dels i form av 5 MSEK i nyemitterade aktier av serie B i AB Ångpanneföreningen. Delbetalningen i form av nyemitterade aktier skedde med stöd av bemyndigandet från den ordinarie bolagsstämman den 11 maj 2004.

ÅF fick högst helhetsbetyg i kategorin Tekniska Konsulter samt i branschkategori IT-konsulter i den årliga Kunskapsföretagsbarometern (ISI Wissing). Kunskapsföretagsbarometern är en årlig undersökning som genomförs på initiativ av ISI Wissing. Syftet är att kartlägga hur ledningsgruppsmedlemmar (i företag med fler än 50 anställda) upplever och uppfattar kunskapsföretag som de kommer i kontakt med. Undersökningen utreder 128 kunskapsföretags image. Företagen är indelade i åtta branscher. Respondenterna – 610 stycken – uppgav först hur väl de känner till företagen och gav sedermera ett helhetsbetyg. I branscherna Tekniska konsulter och IT-konsulter placerade sig ÅF alltså dubbel 1:a. ÅF placerades även som det mest kända tekniska konsultföretaget.

Konsultrörelsen

Konsultrörelsens samlade resultat för 2004 uppgick till 35 (56) MSEK. Omsättningen, före eliminerings- och koncernintern omsättning, uppgick till 2 309 (2 056).

Energi & Miljö

Rörelsemarginal 12 mån: 4,3% (4,4%)

Givet goda marknadsförutsättningar nådde inte division Energi & Miljö ett tillfredsställande resultat 2004. I nya ÅF-strukturen från och med den 1 januari 2005 bedöms verksamheten uppnå betydande intäktsnyttigheter. Första halvåret 2004 tog divisionen ett viktigt steg för att befästa ÅFs position på energiområdet genom förvärvet av Fortum Teknik & Miljö med cirka 140 medarbetare.

Industri

Rörelsemarginal 12 mån: 3,6% (-0,4%)

Inklusive strukturkostnader: 1,9% (-0,4%)

Division Industri gjorde ett svagt 2004. Efterfrågan på konsulttjänster med koppling till automations- och elkraftstekniska lösningar ökade, om än från en låg nivå. Divisionen tyngdes av stora nedskrivningar i projekt, samt strukturkostnader i början av året. Affärsområde Elkraft visade en stark tillväxt genom integrationen av den elkraftstekniska verksamheten från förvärvade Fortum Teknik & Miljö.

Infrateknik

Rörelsemarginal 12 mån: 8,2% (4,7%)

Marknaden för infrastrukturella konsulttjänster var relativt stark 2004. Infrateknik tog marknadsandelar och har omfattande åtaganden inom ramen för Citytunneln i Malmö och Citybanan i Stockholm. Efter verksamhetsårets utgång fick också ÅF i uppdrag av Banverket att projektera de järnvägsspecifika systemen (el, signal och tele) för tunnelprojektet, Hallandsås. Inom telekomområdet märkte divisionen en gradvis förbättrad efterfrågan 2004.

Installation

Rörelsemarginal 12 mån: 3,8% (4,3%)

Marknaden för konsulttjänster gentemot bygg- och fastighetsbranschen visade en successiv förbättring under andra halvåret 2004. Tack vare ökade försäljningsaktiviteter och en bättre marknad lyckades Installation upprätthålla en acceptabel sysselsättningsnivå. ÅFs kompetens avseende energibesparingar i fastigheter var starkt efterfrågad 2004.

Igångsättningstrenden för nybyggnation av bostäder vände uppåt, samtidigt som den negativa trenden på marknaden för kommersiella lokaler avtog under 2004. Marknaden för ombyggnationer var fortsatt god.

Kontroll

Rörelsemarginal 12 mån: 7,6% (8,9%)

ÅF-Kontroll fortsatte att växa mer än totalmarknaden för kontroll-, provnings- och besiktningsverksamhet. Omsättningen ökade med närmare 10 procent och särskilt stark var tillväxten inom besiktningsverksamheten. Resultatet blev något sämre än förväntat på grund av något sämre efterfrågan under andra halvåret. ÅF-Kontroll valdes in som långsiktig partner i flera stora industriprojekt för bland annat Scanraff och Stora Enso.

Massa & Papper

Rörelsemarginal 12 mån: 4,4% (3,5%)

Inklusive strukturkostnader: 3,7% (3,5%)

Marknaden för konsulttjänster för massa- och pappersindustrin var stark i Sverige 2004. Investeringsnivån i svenska anläggningar ökade markant jämfört med 2003, vilket gynnade ÅF som marknadsledare i Sverige. Också i Spanien och Tyskland var efterfrågan god. Verksamheterna i Finland och Frankrike pressades dock av relativt låga investeringsnivåer i respektive land och region.

System

Rörelsemarginal 12 mån: -5,8% (-2,0%)

Inklusive strukturkostnader: -15,0% (-2,0%)

Lönsamhetsproblemen inom division System kvarstod 2004. Marknaden för IT och Produktutveckling var fortsatt tuff, även om en avsevärd förbättring skedde i telekomsektorn. Division Systems debiteringsgrad var fortsatt låg och kostnaderna för höga beaktat prisbild. Det i första kvartalet genomförda åtgärdsprogrammet visade sig vara otillräckligt. I fjärde kvartalet genomfördes nya kraftfulla åtgärder, med syfte att sänka de fasta kostnaderna med 3 MSEK/månad. Totalt medförde åtgärdsprogrammen i System engångskostnader om cirka 33 MSEK under 2004.

Forskning och Utveckling

Inom divisionerna bedrivs ett FoU-arbete i samarbete med högskolor, universitet och branschorganisationer men även internationellt med EU-finansiering. Egen metodutveckling är också en del av FoU-arbetet. Sammantaget för koncernen uppgår investeringarna i FoU till 11 (12) TSEK per medarbetare.

Miljöarbete

Inom ÅF har ett systematiskt miljöarbete bedrivits i många år. Den första miljöpolicy fastställdes 1994. Under 2004 har det gemensamma miljöarbetet inom ÅF till stor del handlat om att utveckla miljökomponenten i det nya verksamhetssystemet och fördjupa de insatser som låg till grund för miljöcertifieringen 2003.

ÅFs största miljöpåverkan ligger i hur vi i varje uppdrag vägleder och påverkar våra kunder. Miljöfrågorna i ÅFs uppdrag tar allt större plats allt eftersom kundernas och samhällets krav på miljöhänsyn och resurshushållning ökar. Här ligger ÅF långt framme och följer utvecklingen. Ett exempel är ÅFs medverkan i förberedelserna för handel med utsläppsrätter.

Utöver miljöpåverkan i uppdrag krävs att ÅFs medarbetare har kunskap och motivation för att ta hand om miljöfrågorna i vardagen på kontoret. Ett kunskapstest distribuerat via intranätet visade att mer än en tredjedel av medarbetarna behövde förbättra sina kunskaper. Under 2004 introducerades därför ett webbaserat utbildningsmaterial, Energi- & Miljöfakta, som finns tillgängligt för alla. Materialet, som ständigt hålls aktuellt, är också avsett att vara ett uppslagsverk för miljö- och energifrågor i alla tänkbara situationer.

Företagsstyrning

Lagstiftning och bolagsordning

AB Ångpanneföreningen (ÅF) har att i första hand tillämpa svensk aktiebolagslag och de regler som följer av att aktien är noterad på Stockholmsbörsen. ÅF ska samtidigt i sin verksamhet följa de bestämmelser som finns angivna i ÅFs bolagsordning.

Styrningen av ÅFs verksamhet kommer från början under 2005 att successivt anpassas till Svensk kod för bolagsstyrning.

Bolagsstämma

Kallelse till ordinarie bolagsstämma utfärdas tidigast sex och senast fyra veckor före stämman. Kallelsen innehåller nummerad dagordning med de ärenden som ska behandlas, information om föreslagen utdelning, det huvudsakliga innehållet i övriga förslag samt information om anmälan och om rätt att delta i och rösta på stämman. Aktieägare eller ombud kan rösta för fulla antalet aktier han/hon äger eller företräder.

Förslag till stämma bör adresseras till styrelsen och insändas i god tid innan kallelsen utfärdas. Protokoll från stämman tillhandahålls aktieägare som begär det samt via ÅFs hemsida. Information om 2005 års ordinarie bolagsstämma finns på sid. 72.

Styrelsen och dess arbete

Styrelsens ledamöter väljs årligen av bolagsstämman för tiden intill dess nästa ordinarie stämma hållits. Åldersgräns för styrelseledamoten är 70 år. Nomineringsarbetet utförs av de större aktieägarna gemensamt. Avsikten är att utse en formell valberedning inför bolagsstämman 2006.

Styrelsen utser inom sig ordförande och vice ordförande.

ÅFs styrelse består av sju av bolagsstämman valda ledamöter och två arbetstagarledamöter med lika många suppleanter. Bland de av bolagsstämman valda ledamöterna finns dels personer med anknytning till ÅFs större ägare – Ångpanneföreningens Forskningsstiftelse och ÅFOND – dels från dessa ägare oberoende personer. Verkställande direktören ingår inte i styrelsen.

Enligt Stockholmsbörsens definition uppgår antalet stämmodalda styrelseledamöter som är oberoende i förhållande till bolaget till sex stycken och antalet stämmodalda styrelseledamöter som är oberoende av bolagets större ägare till fyra stycken (57 procent).

Tjänstemän i bolaget deltar vid styrelsens sammanträden som sekreterare och föredragande. Sekreterare i styrelsen är bolagets administrativa chef.

Vid AB Ångpanneföreningens ordinarie bolagsstämma i Stockholm den 11 maj omvaldes styrelseledamöterna Eva-Lotta Kraft, Carl-Erik Nyquist, Peter Sandström, Gunnar Svedberg, Helena Skåntorp, Magnus Grill samt nyvaldes Ulf Dinkelspiel. Som personalrepresentanter i styrelsen utsågs Jan Fröjd samt Karin Bäcker och som suppleanter Karin Karlsson (lämnade ÅF under året) och Per-Åke Östling. På det konstituerande styrelsemötet efter bolagsstämman valdes Carl-Erik Nyquist till ordförande och Gunnar Svedberg till vice ordförande.

Under verksamhetsåret 2004 hade styrelsen åtta sammanträden varav ett konstituerande sammanträde och ett tvådagars strategiseminarium med speciell genomgång av varje affärsområde. Närvarograden vid samtliga sammanträden var 100 procent.

Styrelsen beslutar i ärenden rörande större investeringar, strategisk inriktning och organisation samt följer löpande upp den operativa verksamheten genom månatliga rapporter från VD och genomgångar vid styrelsemötena.

Styrelsen har antagit en skriftlig arbetsordning och har utfärdat skriftliga instruktioner avseende dels arbetsfördelning mellan styrelsen och verkställande direktören, dels information som styrelsen löpande ska erhålla. Arbetsordningen ska bland annat säkerställa att styrelsen får all erforderlig information. Viktigare styrelsebeslut och arbetsuppgifter under året var:

- Beslut om förvärv av återstående del av CTS samt om förvärv av Fortum Teknik & Miljö.
- Beslut om sponsring av TV-sändningarna från OS i Aten för profilering av varumärket.
- Förslag till bolagsstämman om bemyndigande att emittera aktier.
- Beslut att uppdraga åt VD att ta fram ett förslag till nytt konvertibelprogram för medarbetarna.

- Beslut att uppdraga åt VD att fullfölja försäljningen av ÅFs landsortsfastigheter.
- Beslut att uppdraga åt VD att omlokalisera verksamheten i Stockholmsregionen till ett kontor samt att vid lokalisering till ett kontor sälja ÅFs huvudkontor.
- I samband med styrelsens tvådagars strategiseminarium besöktes en av ÅFs viktigaste kunder. I programmet ingick också gästföreläsningar om aktiemarknadens syn på ÅF samt det aktuella konjunkturläget. Styrelsen angav förväntningar och mål inför verksamheten 2005.
- Beslut om ett Steg 2 på vägen mot Ett ÅF innebär bland annat att konsultverksamheten organiseras i tre underkoncerner (divisioner) till AB Ångpanneförening.
- Styrelsen tog del av resultatet av ÅFs medarbetarundersökning 2004.
- Beslut om åtgärdsprogram med anledning av den dåliga lönsamheten inom division System.

En utvärdering av styrelsens arbete genomfördes under året med hjälp av en extern konsult.

Koncernledning

Verkställande direktören och tillika koncernchefen handhar den löpande kontrollen av koncernen.

ÅFs koncernledning utgörs av divisions- och regioncheferna samt cheferna för koncernstaberna. Koncernledningen sammanträdde vid femton tillfällen under 2004. Vid ett av dessa deltog även de ledande befattningshavarna från ÅFs utländska bolag. Mötena behandlade bland annat resultatutveckling och rapporter inför och efter styrelsens sammanträden. Frågor rörande budget, investeringar och policies var också frekventa liksom genomgångar av marknads- och konjunkturutveckling.

Koncernledningen bestod under år 2004 av verkställande direktör Jonas Wiström, ekonomidirektör Anders Gabrielsson, administrativ direktör Karl-Anders Eriksson och informationschef Viktor Svensson, samt divisionscheferna Jörgen Backersgård, Jan Nordling, Christer Karlsson, Per Göransson, Åke Rosenius och Matz Axelsson. Gunilla Fladvad var sekreterare i koncernledningen.

Ersättningar

Styrelsens arvode beslutas av bolagsstämman. Ersättning till koncernchefen beslutas av styrelsen på förslag av styrelsens ersättningskommitté. Ersättning till befattningshavare direkt underställda verkställande direktören beslutas av denne efter samråd med styrelsens Ersättningskommitté. Inom koncernen tillämpas principen att chefschef ska godkänna beslut om ersättningsfrågor.

Styrelsens ersättningskommitté består fram till 2005 års bolagsstämma av Carl-Erik Nyquist, ordförande, Eva-Lotta Kraft, Gunnar Svedberg och Jan Fröjd.

Incitamentsprogram i form av options- eller bonusprogram till ledande befattningshavare finns inte. Ett program, där samtliga medarbetare erbjöds att på lika villkor köpa konvertibler till marknadspris, genomfördes 2000 och löper ut våren 2005. Ett nytt program planeras 2005.

Information om ersättningar lämnas i not 5.

Revision

Revisionsbolaget KPMG valdes av bolagsstämman 2003 till revisor för en tid av fyra år. KPMG genomför revisionen i ÅF och i samtliga dotterbolag.

Revision av bokslut görs för perioden januari–september, så kallad "hard close", samt vid årsbokslutet. Därvid sker också en revision av interna rutiner och kontrollsystem. Dessutom görs en översiktlig granskning av ett delårsbokslut. Granskning av årsbokslut och årsredovisning görs under januari–februari. Revisorerna har under 2004 rapporterat till hela styrelsen vid ett tillfälle och därutöver till styrelsens ordförande och koncernchefen vid två tillfällen. Styrelsen har ej inrättat någon Revisionskommitté utan hela styrelsen deltar i detta arbete.

ÅF har utöver revisionsuppdraget använt KPMG för konsultationer inom skatteområdet, i redovisningsfrågor, för utredning i samband med större projekt såsom förvärv. Storleken av till KPMG betalda ersättningar framgår av not 4.

Investor relations

ÅFs information till aktieägarna ges via årsredovisningen, boksluts- och delårsrapporterna samt bolagets hemsida. På hemsidan finns också rapporter, pressmeddelanden och presentationsmaterial för de senaste åren.

Investeringar

Bruttoinvesteringar i maskiner och inventarier uppgick till 49 (40) MSEK för perioden januari–december 2004. Av årets investeringar i maskiner och inventarier avser 6 (0) investeringar via företagsförvärv.

Investeringar i goodwill uppgick till 70 (8) MSEK.

Medarbetare och löner

Det totala antalet medarbetare mätt som årsanställda, exklusive medarbetare i intressebolag, var 2 531 (2 260). Av dessa hade 392 (133) medarbetare sin anställning utanför Sverige. Inklusive medarbetare i intressebolag var det totala antalet årsanställda 2 647 (2 599). Av dessa hade 482 (469) medarbetare sin anställning utanför Sverige. I moderbolaget var antalet anställda 62 (48). Ökningen av antalet medarbetare i moderbolaget förklaras av att ÅF under 2004 centraliserade den interna IT-driften. Koncernens personalkostnader uppgick till 1 428 (1 289) MSEK.

I undersökningen Företagsbarometern 2004 (ideala arbetsgivare) återfanns ÅF bland de tio högst placerade företagen i Sverige, framröstat av landets blivande civilingenjörer. ÅF var dessutom det högst placerade "konsultföretaget" i rankingen, och fick av Universum pris som "branschbäst". Undersökningen baserades på svar från 6 000 studenter

Jämställdhetspris till ÅF

ÅF erhöll för andra året i rad Veckans Affärers pris för bästa jämställdhetsarbete – ett delpris i undersökningen "Sveriges bästa arbetsplats". ÅF fick priset för det långsiktiga och målinriktade Futura-projektet som syftar till att öka andelen kvinnliga konsulter inom ÅF.

Fastighetsförvaltningen

Styrelsen tog under våren 2003 beslut att sälja koncernens fastigheter.

I fjärde kvartalet 2003 såldes Stockholmsfastigheten Härolden 1 (cirka 3 500 m²) till Humlegården HB som sedan tillträdde fastigheten 2004. Vinsten, motsvarande 21,5 MSEK, redovisades i första kvartalet 2004.

Ytterligare fem fastigheter såldes i januari 2004 till Estancia Fastigheter AB. Försäljningen påverkade ÅFs nettoresultat för det andra kvartalet positivt med 2,1 MSEK.

Den fastighet som fortfarande är kvar i ÅFs ägo är Härolden 44 (10 700 m²); ÅFs HK på Fleminggatan i Stockholm. Fastigheten, bokförd till 126 MSEK, värderades till 225 (220) MSEK vid årsskiftet 2004/2005, av Forum Fastighetsekonomi AB.

Finansiella instrument

För att minska valutarisken i kontrakterade betalningsflöden i utländsk valuta görs vid större belopp säkringar genom derivat.

Aktien

ÅFs B-aktier är noterade på Stockholmsbörsens A-lista. Aktierna är noterade sedan i januari 1986. Ångpanneföreningen hade tidigare verkat i föreningsform från 1895 till 1980, och från 1981 som aktiebolag.

Det samlade börsvärdet på ÅFs aktier, inklusive A-aktien, uppgick vid årsskiftet till 782 (670) MSEK.

Aktiekursen för Ångpanneföreningen B var vid årets ingång 116 kronor och vid årets slut 132 kronor, vilket innebär en ökning med 14 procent 2004. Under samma period steg SAX-index med 18 procent.

Under året omsattes totalt 1 579 826 (875 000) aktier, till ett värde av 212 (89) MSEK. Fördelat per börsdag uppgick omsättningen i genomsnitt till cirka 840 000 (355 000) SEK.

Avslut i aktien skedde under 97 (84) procent av antalet handelsdagar.

Vid årsskiftet 2004/2005 var totala antalet aktier 5 924 376, uppdelat på 402 219 serie A (10 röster per aktie) och 5 522 157 serie B (1 röst per aktie). Vid full konvertering uppgår antalet aktier till 6 534 216 (2004/2005).

Likviditetsgaranti

I syfte att främja likviditeten i ÅF-aktien är Öhman Fondkommission likviditetsgarant i ÅF-aktien. Öhman påbörjade sitt åtagande per den 31 oktober 2003. Likviditetsgaranti innebär i korthet att Öhman Fondkommission förbinder sig att ställa köp- och säljkurser i ÅF-aktien. Prisskillnaden (spreaden) får inte vara mer än 4 procent beräknat på säljkursen. Spreaden i ÅF-aktien var i genomsnitt 1,04 procent under 2004, jämfört med 2,69 procent under 2003.

Moderbolaget

Moderbolagets omsättning uppgick till 129 (171) MSEK och resultatet efter finansnetto uppgick till -5 (85) MSEK. Resultatet föregående år påverkades positivt av en återföring av en omstruktureringsreserv i moderbolaget.

Utdelning

Styrelsen föreslår en utdelning för år 2004 på 2,60 (2,60) kronor/aktie. Föreslagen utdelning är i linje med fastställd utdelningspolitik som innebär att aktieutdelningen ska motsvara cirka 50 procent av koncernresultatet efter skatt.

Utsikter för 2005

Målen för ÅF-koncernen för 2005 är tydliga.

- ÅF ska uppnå ett väsentligt förbättrat resultat samt väsentligt förbättrade kassaflöden, jämfört med föregående år.
- ÅF ska fortsätta att växa snabbare än marknaden.

ÅF bedömer att marknaden för tekniska konsulttjänster generellt får en oförändrad till svagt positiv utveckling 2005. Bedömningen är att division System återvänder till lönsamhet och att den positiva utveck-

lingen i övriga ÅF fortgår. Vid årsskiftet genomförd omorganisation syftar dessutom till att skapa ett tydligare ÅF med mer intäktssynergier.

Redovisningsprinciper

Tillämpade redovisningsprinciper och beräkningsmetoder är samma som i senaste årsredovisningen, med undantag för redovisning av förmånsbestämda pensionsplaner efter redovisningsrådets rekommendation RR29 Ersättningar till anställda, som började gälla den 1 januari 2004. Övergången till de nya reglerna har påverkat det egna kapitalet positivt med 2,1 MSEK per 2004-01-01.

Anpassning till IFRS (International Financial Reporting Standards)

ÅF tillämpar fram till och med räkenskapsåret 2004 Årsredovisningslagen och Redovisningsrådets rekommendationer och uttalanden. Redovisningsrådets rekommendationer har gradvis närmat sig IFRS, men fortfarande kvarstår ett relativt stort antal skillnader mellan Redovisningsrådets rekommendationer och IFRS.

Från och med år 2005 kommer ÅF att helt övergå till rapportering i enlighet med IFRS med tillägg för de eventuella ytterligare upplysningskrav som Årsredovisningslagen anger.

Övergången till IFRS ställer särskilda krav på den första redovisningen som avlämnas enligt den nya standarden. Bestämmelserna föreskriver att även jämförelseåret 2004 ska redovisas enligt IFRS, dock att denna redovisning ska lämnas senast i anslutning till den första delårsrapporten 2005.

IAS 39 tillämpas från och med den 1 januari 2005 utan att uppgifterna för jämförelseåret 2004 omräknas. Påverkan på öppningsbalansen 2005 från införandet av IAS 39 kommer inte att ha någon väsentlig påverkan på eget kapital.

En genomgång har gjorts av de förändringar som införandet av IFRS kommer att innebära för ÅF.

Den mest betydande förändringen för ÅF är införandet av IFRS 3 vilken behandlar företagsförvärv och samgåenden. ÅF kommer att behandla förvärven under 2004 i enlighet med de nya reglerna. Genomgången utvisar att de omstruktureringsreserver som lagts upp i samband med förvärven av CTS och Fortum Teknik & Miljö ska kostnadsföras med en resultatbelastning på 17 MSEK som följd. Skatteeffekten av denna återläggning blir plus 6 MSEK.

Goodwillavskrivningarna, som uppgår till 14 MSEK 2004, kommer att ersättas av en årlig nedskrivningsprövning.

Införandet av IFRS 5 innebär att ÅFs fastigheter – som varit till försäljning – i ingångsbalansräkningen per 2004-01-01 flyttas från anläggningstillgångar till omsättningstillgångar. Detta medför att fastighetsavskrivningar ej ska göras, vilket ger en positiv effekt på 3 MSEK.

Den totala effekten när vi övergår till rapportering enligt IFRS för år 2004 kommer att bli att resultatet och det egna kapitalet påverkas positivt med cirka 6 MSEK. Därutöver kommer minoritetens andelar att ingå i resultatet och i det egna kapitalet.

Förslag till vinstdisposition

Till bolagsstämman förfogande står fria vinstmedel 99 059 256 kronor.

Styrelsen och verkställande direktören föreslår att dessa vinstmedel disponeras enligt följande.

Till aktieägarna utdelas:	
2,60 kronor per aktie	15 501 569
Balanseras i ny räkning	83 557 687
Summa	99 059 256

Förslaget omfattar 37 766 aktier som nyemitterats i mars 2005.

Enligt upprättad koncernbalansräkning uppgår fritt eget kapital till 174 062 000 kronor, av detta erfordras en avsättning på 93 800 kronor till bundna fonder.

Resultaträkning

TSEK	Not	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
		2004	2003	2004	2003
Rörelsens intäkter					
Nettoomsättning	1,2	2 135 969	1 993 975	89 347	76 728
Övriga rörelseintäkter	3	24 255	1 378	39 978	94 727
		2 160 224	1 995 353	129 325	171 455
Rörelsens kostnader					
Övriga externa kostnader	4	-598 485	-581 011	-64 002	-61 875
Personalkostnader	5	-1 428 273	-1 289 281	-43 228	-37 011
Avskrivningar materiella och immateriella anläggningstillgångar	6	-63 025	-64 605	-8 674	-9 868
Övriga rörelsekostnader	3	-36 824	-8 941	-37 958	-9 911
		-2 126 607	-1 943 838	-153 862	-118 665
Andelar i intresseföretags resultat		4 154	1 361	—	—
Rörelseresultat	1	37 771	52 876	-24 537	52 790
Resultat från finansiella investeringar					
Resultat från andelar i koncernföretag	7	—	—	17 862	34 191
Resultat från andelar i intresseföretag	8	—	-444	-4	-3 483
Ränteintäkter och liknande resultatposter	9	4 377	4 377	8 544	11 385
Räntekostnader och liknande resultatposter	10	-9 529	-10 168	-7 343	-9 771
		-5 152	-6 235	19 059	32 322
Resultat efter finansiella poster		32 619	46 641	-5 478	85 112
Bokslutsdispositioner	11	—	—	30 902	22 381
Skatt på årets resultat	12	-2 552	-16 946	-2 035	-22 096
Minoritetens andel av resultatet		-10	419		
ÅRETS RESULTAT		30 057	30 114	23 389	85 397
Resultat per aktie före full utspädning, kr	23	5,11	5,24	—	—
Resultat per aktie efter full utspädning, kr	23	4,62	4,87	—	—
Föreslagen utdelning per aktie, kr		2,60	2,60		

Antalet aktier uppgår till 5 924 376. Efter full konvertering uppgår antalet aktier till 6 534 216 (2004/2005).

Balansräkning

TSEK	Not	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
		2004	2003	2004	2003
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar					
Goodwill	13	99 978	43 165	—	—
Balanserade utgifter för utvecklingsarbeten	14	6 528	1 661	—	—
		106 506	44 826		
Materiella anläggningstillgångar					
Byggnader och mark	15	128 266	254 557	126 425	169 478
Inventarier, verktyg och installationer	16	94 587	96 939	13 300	8 152
		222 853	351 496	139 725	177 630
Finansiella anläggningstillgångar					
Andelar i koncernföretag	17	—	—	123 500	148 113
Fordringar hos koncernföretag		—	—	—	46 113
Kapitalandelar i intresseföretag	18	21 508	25 855	—	4
Andra långfristiga värdepappersinnehav	19	641	1 586	110	110
Fordringar hos intresseföretag		—	300	—	300
Uppskjuten skattefordran		7 152	—	96	—
Andra långfristiga fordringar		4 693	508	9	38
		33 994	28 249	123 715	194 678
Summa anläggningstillgångar		363 353	424 571	263 440	372 308
Omsättningstillgångar					
Kortfristiga fordringar					
Kundfordringar		490 362	327 788	1 719	2 192
Fordringar hos koncernföretag		—	—	299 900	284 507
Fordringar hos intresseföretag		13	—	13	—
Fordringar hos andra närstående juridiska personer		121	320	121	320
Skattefordran		4 639	32 256	13 832	16 099
Upparbetade men ej fakturerade intäkter		203 426	208 121	899	3 117
Övriga fordringar		19 987	10 492	4 350	396
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		38 782	25 670	14 702	10 955
		757 330	604 647	335 536	317 586
Kortfristiga placeringar	20	24	—	—	—
Kassa och bank		175 046	92 548	132 112	57 500
Summa omsättningstillgångar		932 400	697 195	467 648	375 086
SUMMA TILLGÅNGAR		1 295 753	1 121 766	731 088	747 394

TSEK	Not	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
		2004	2003	2004	2003
EGET KAPITAL OCH SKULDER					
Eget kapital	22				
Bundet eget kapital					
Aktiekapital (402 219 serie A, 5 522 157 serie B, totalt 5 924 376 aktier à 20 kr)		118 488	114 971	118 488	114 971
Överkursfond		—	—	18 811	—
Bundna reserver		88 302	96 087	23 324	23 324
		206 790	211 058	160 623	138 295
Fritt eget kapital					
Fria reserver		144 005	100 738	75 670	9 559
Årets resultat		30 057	30 114	23 389	85 397
		174 062	130 852	99 059	94 956
Summa eget kapital		380 852	341 910	259 682	233 251
Minoritetsintressen		4 067	612	—	—
Obeskattade reserver	24	—	—	44 561	75 464
Avsättningar					
Avsättningar för pensioner	25	54 587	35 925	26 430	17 909
Avsättningar för uppskjutna skatter	26	24 878	32 707	—	-622
Avsättningar för omstrukturering	25	3 017	—	—	—
Övriga avsättningar	25	1 871	—	—	—
		84 353	68 632	26 430	17 287
Långfristiga skulder					
Räntebärande					
Skulder till kreditinstitut	27	8 176	12 065	—	—
Konvertibelt förlagslån		96 006	96 006	96 006	96 006
Icke räntebärande					
Skulder till koncernföretag		—	—	30 086	40 116
Skulder till intresseföretag		—	1 275	—	—
Andra långfristiga skulder		5 614	—	—	—
		109 796	109 346	126 092	136 122
Kortfristiga skulder					
Skulder till kreditinstitut	27	154 727	163 795	150 000	161 200
Fakturerade men ej upparbetade intäkter		96 454	63 953	—	—
Leverantörsskulder		111 574	94 552	23 827	11 325
Skulder till koncernföretag		—	—	86 760	80 874
Skulder till intresseföretag		4 258	—	—	—
Övriga skulder		109 077	75 922	1 605	18 176
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	28	240 595	203 044	12 131	13 695
		716 685	601 266	274 323	285 270
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		1 295 753	1 121 766	731 088	747 394
Ställda säkerheter	29	639	16 587	Inga	Inga
Ansvarsförbindelser	30	35 577	34 905	35 090	34 611

Sammanställning över förändring i eget kapital

	KONCERNEN			MODERBOLAGET			
	Aktie- kapital	Bundna reserver	Fritt eget kapital	Aktie- kapital	Överkurs- fond	Bundna reserver	Fritt eget kapital
Ingående balans 1 januari 2003	114 971	130 705	79 240	114 971	0	23 324	29 610
Omräkningsdifferenser		-515	-1 107				
Summa förändringar i eget kapital som inte redovisas i resultaträkningen		-515	-1 107				
Förskjutning mellan fritt och bundet eget kapital		-34 103	34 103				
Årets resultat			30 114				85 397
Utdelning			-11 498				-11 498
Koncernbidrag							-11 879
Skatteeffekt på koncernbidrag							3 326
Eget kapital den 31 december 2003	114 971	96 087	130 852	114 971	0	23 324	94 956
Omräkningsdifferenser		-200	68				
Summa förändringar i eget kapital som inte redovisas i resultaträkningen		-200	68				
Nyemission	3 517	18 811		3 517	18 811		
Redovisningsprincipförändring		2 093					
Förskjutning mellan fritt och bundet eget kapital		-28 489	28 489				
Årets resultat			30 057				23 389
Utdelning			-15 403				-15 403
Koncernbidrag							-5 393
Skatteeffekt på koncernbidrag							1 510
Eget kapital den 31 december 2004	118 488	88 302	174 063	118 488	18 811	23 324	99 059

För kompletterande uppgifter hänvisas till not 22.

Kassaflödesanalys

TSEK	Not	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
		2004	2003	2004	2003
Den löpande verksamheten	32				
Resultat efter finansiella poster		32 619	46 641	-5 478	85 112
Upplösning av/avsättning till strukturresev		—	-69 507	—	-69 507
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet	32	63 014	52 306	71 225	41 919
		95 633	29 440	65 747	57 524
Betald skatt		28 882	-20 886	2 267	-19 280
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital		124 515	8 554	68 014	38 244
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital					
Förändring av rörelsefordringar		-110 090	-49 941	-57 489	-31 085
Förändring av leverantörsskulder		12 828	24 582	12 502	4 658
Förändring av övriga skulder		23 879	63 521	25 023	3 402
Kassaflöde från den löpande verksamheten		51 132	46 716	48 050	15 219
Investeringsverksamheten					
Förvärv av dotterföretag	32	-11 053	-2 291	—	—
Förvärv av immateriella anläggningstillgångar		-8 338	-7 463	—	—
Förvärv av materiella anläggningstillgångar		-44 610	-36 038	-11 940	-5 031
Förvärv av finansiella anläggningstillgångar		—	—	—	-4 323
Lämnade aktieägartillskott		—	—	-31 899	-53 200
Försäljning av dotterföretag	32	—	14 064	—	—
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		127 596	12 836	41 157	30 126
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar		—	23	2 500	86 623
Förändring av långfristiga fordringar		-5 906	15 947	46 442	19 001
Kassaflöde från investeringsverksamheten		57 689	-2 922	46 260	73 196
Finansieringsverksamheten					
Utbetald utdelning		-15 403	-11 498	-15 403	-11 498
Koncernbidrag		—	—	-5 393	-11 879
Nyemission		—	—	22 328	—
Upptagna lån		3 821	7 254	—	5 128
Amortering av lån		-14 717	-15 927	-21 230	-22 010
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-26 299	-20 171	-19 698	-40 259
Årets kassaflöde		82 522	23 623	74 612	48 156
Likvida medel och kortfristiga placeringar vid årets början		92 548	68 925	57 500	9 344
Likvida medel och kortfristiga placeringar vid årets slut		175 070	92 548	132 112	57 500

Likvida medel består av kassa och bank, tillgodohavande på koncernkonto hos moderföretaget samt kortfristiga placeringar att jämställa med likvida medel. Dessa poster har klassificerats som likvida medel med utgångspunkten att de har en obetydlig risk för värdefluktuationer, de kan lätt omvandlas till kassamedel och de har en löptid om högst 3 månader från anskaffningstidpunkten.

Noter

Noter med redovisningsprinciper och bokslutskommentarer

Belopp i TSEK om inget annat anges

Allmänna redovisningsprinciper

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med Årsredovisningslagen och Redovisningsrådets rekommendationer och Akutgruppsuttalanden.

Bolagets säte m m

Ångpanneföreningen bedriver verksamhet i associationsformen aktieföretag och har sitt säte i Stockholm i Sverige med adress Box 8133 (Fleminggatan 7), 104 20 Stockholm.

Rapportering för segment

Koncernens interna rapporteringssystem är uppbyggt med tanke på uppföljning av avkastning på koncernens tjänster varför rörelsegrenar är den primära indelningsgrunden. Geografiska områden utgör koncernens sekundära indelningsgrund.

Klassificering m m

Anläggningstillgångar, långfristiga skulder och avsättningar består i allt väsentligt enbart av belopp som förväntas återvinnas eller betalas efter mer än tolv månader räknat från balansdagen.

Omsättningstillgångar och kortfristiga skulder består i allt väsentligt enbart av belopp som förväntas återvinnas eller betalas inom tolv månader räknat från balansdagen.

Värderingsprinciper m m

Tillgångar, avsättningar och skulder har värderats till anskaffningsvärden om inget annat anges nedan.

Immateriella tillgångar

Immateriella tillgångar redovisas i enlighet med RR15 Immateriella tillgångar. Rekommendationen innebär bland annat att en immateriell tillgång redovisas endast när tillgången är identifierbar, kontroll innehas över tillgången och att den förväntas ge framtida ekonomiska fördelar.

Koncernens och moderföretagets forskningskostnader kostnadsförs i den period de uppkommer. Med forskningskostnader avses utgifter för forskning som syftar till att erhålla ny vetenskaplig och teknisk kunskap.

I koncernen redovisas utgifter för utveckling som immateriell tillgång, utöver de allmänna kraven ovan, endast under förutsättning att det är tekniskt och finansiellt möjligt att färdigställa tillgången, avsikten är och förutsättningarna finns att tillgången kan användas i verksamheten. Med utgifter för utveckling avses utgifter för forskningsresultat eller annan kunskap som tillämpas för att åstadkomma nya eller förbättrade processer. I koncernen är utvecklingskostnader upptagna till anskaffningsvärde minus ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar. I moderbolagets redovisning kostnadsförs utgifter för utveckling när de uppstår.

Övriga immateriella tillgångar som förvärvats av koncernen är redovisade till anskaffningsvärde minus ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar. Utgifter för internt genererad goodwill och varumärken redovisas i resultaträkningen som kostnad då de uppkommer.

Tillkommande utgifter för en immateriell tillgång läggs till anskaffningsvärdet endast om det ökar de framtida ekonomiska fördelarna och utgifterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt

Avskrivningar enligt plan baseras på ursprungliga anskaffningsvärden minskat med eventuella restvärden.

Avskrivningarna sker linjärt över tillgångens nyttjandeperiod och redovisas som kostnad i resultaträkningen.

Följande avskrivningar tillämpas:	Nyttjandeperiod
	Koncernen
Balanserade utgifter för utveckling	3 år
Goodwill	10 år

Materiella tillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas som tillgång i balansräkningen när det på basis av tillgänglig information är sannolikt att den framtida ekonomiska nyttan som är förknippad med innehavet tillfaller koncernen och att anskaffningsvärdet för tillgången kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Tillkommande utgifter läggs till anskaffningsvärdet då tillgångens prestanda förbättrats i förhållande till den ursprungliga nivån på tillgången. Alla andra tillkommande utgifter redovisas som kostnad i den period de uppkommer.

Avskrivningar enligt plan baseras på ursprungliga anskaffningsvärden minskat med beräknat restvärde.

Avskrivningar sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod.

Följande avskrivningar tillämpas: Nyttjandeperiod

	Koncernen	Moderbolaget
Byggnader	50 år	50 år
Dator- och ultraljudsutrustning	3 år	3 år
Bilar och övriga inventarier	5 år	5 år
Kontorsmöbler	10 år	10 år
Röntgenutrustning	10 år	10 år

Lånekostnader

Lånekostnader belastar resultatet i den period till vilken den hänförs sig, oavsett hur de upplånade medlen har använts.

Nedskrivningar

De redovisade värdena för koncernens tillgångar kontrolleras vid varje balansdag för att utvärdera om det finns någon indikation på nedskrivningsbehov. Om någon sådan indikation finns, beräknas tillgångens återvinningsvärde som det högsta av nyttjandevärdet och nettoförsäljningsvärdet. Nedskrivning görs om återvinningsvärdet understiger det redovisade värdet. Vid beräkning av nyttjandevärdet diskonteras framtida kassaflöden till en räntesats före skatt som är tänkt beakta marknadens bedömning av riskfria räntan och risk förknippad med den specifika tillgången. En tillgång som är beroende av andra tillgångar anses inte generera några oberoende kassaflöden. En sådan tillgång hänförs istället till den minsta kassagenererande enhet där de oberoende kassaflödena kan fastställas. En nedskrivning reverseras om det har skett en förändring av beräkningarna som användes för att bestämma återvinningsvärdet.

Fordringar

Fordringar är redovisade till anskaffningsvärde minskat med eventuella nedskrivningar. En fordran redovisas då de ekonomiska fördelarna förknippade med tillgången tillfaller koncernen.

Fordringar och skulder i utländsk valuta

Fordringar och skulder i utländsk valuta har omräknats till balansdagkurs i enlighet med RR8. Kursdifferenser på rörelsefordringar och rörelseskulder ingår i rörelseresultatet, medan differenser på finansiella fordringar och skulder redovisas bland finansiella poster.

Finansiella instrument

En finansiell tillgång eller finansiell skuld tas upp i balansräkningen när bolaget blir part till instrumentets avtalsmässiga villkor. Kundfordringarna tas upp i balansräkningen när faktura har skickats. Leverantörsskulder tas upp när faktura mottagits.

En finansiell tillgång tas bort från balansräkningen när rättigheterna i avtalet realiserats, förfaller eller bolaget förlorar kontrollen över dem. Detsamma gäller för del av en finansiell tillgång.

En finansiell skuld tas bort från balansräkningen när förpliktelsen i avtalet fullgörs eller på annat sätt utsläcks.

Detsamma gäller för del av en finansiell skuld.

Finansiella instrument som redovisas i balansräkningen inkluderar på tillgångssidan likvida medel, kundfordringar och kortfristiga värdepapper. På skuldsidan återfinns leverantörsskulder och låneskulder

Likvida medel

Likvida medel omfattar kassa, omdelbart tillgängliga banktillgodohavanden samt övriga penningmarknadsinstrument med ursprunglig löptid understigande tre månader.

Finansiella placeringar

Finansiella instrument som är avsedda att stadigvarande innehas i verksamheten klassificeras som anläggningstillgångar. Finansiella anläggningstillgångar som utgörs av aktier redovisas till anskaffningsvärdet efter eventuella nedskrivningar till verkligt värde. Bedömningen görs aktieslag för aktieslag och en nedskrivning till verkligt värde görs när värdenedgången bedöms vara bestående.

Kortfristiga placeringar värderas till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet på balansdagen.

Nettoförsäljningsvärdet baseras på officiella marknadspriser på bokslutsdagen eller allmänt vedertagna metoder såsom optionsvärderingsmodeller eller diskonterade kassaflöden.

Kundfordringar

Kundfordringar redovisas till det belopp som förväntas inflyta efter avdrag för osäkra fordringar som bedöms individuellt. Kundfordrans förväntade löptid är kort, varför värdet redovisats till nominellt belopp utan diskontering. I den mån valutaterminer har använts för att kurssäkra rörelsens fordringar har terminskursen legat till grund för värderingen av motsvarande fordringar.

Leverantörsskulder

Leverantörsskulder har kort förväntad löptid och värderas utan diskontering till nominellt belopp. Skulder i utländsk valuta som säkrats med valutaterminskontrakt räknas om till terminskurs i det fall den säkrade tidsperioden understiger tre månader. När den säkrade perioden överstiger tre månader räknas fordran om enligt växelkursen dagen då säkring- en upptogs.

Lån

Lån redovisas initialt till erhållit belopp efter avdrag för transaktionskostnader. Efter anskaffningstidpunkten värderas lånen till upplupet anskaffningsvärde enligt effektivräntemetoden. Upplupet anskaffningsvärde bestäms utifrån den effektivränta som beräknades när lånet togs upp. Det innebär att över- och underväden liksom direkta emissionskostnader periodiseras över lånets löptid. Eftersom lånet inte kan lösas i förtid periodiseras beräkningen över den avtalade löptiden.

Derivatinstrument

Derivatinstrument utgörs av terminskontrakt som utnyttjas för att täcka risker för valutaförändringar. Derivatinstrumentet klassificeras antingen som säkringsinstrument eller som innehav för handelsändamål.

Säkringsredovisning

För att uppfylla kraven på säkringsredovisning krävs att det finns en entydig koppling till den säkrade posten och att säkringen effektivt skyddar den säkrade positionen. Vinster och förluster avseende säkringar redovisas vid samma tidpunkt som vinster och förluster på de poster som säkrats. I de fall förutsättningarna för säkringsredovisning inte längre är uppfyllda redovisas derivatinstrumentet som om det innehas för handel på portföljnivå till det lägsta av anskaffningsvärde och verkligt värde. I samband med att säkringsredovisning avbryts används som anskaffningsvärde det belopp som instrumentet redovisades till i balansräkningen när säkringsredovisningen avbröts, dock endast till den del det inte redovisats i resultaträkningen vid avbrytandet.

Transaktionsexponering

Valutaexponering avseende framtida kontrakterade flöden säkras antingen genom valutatermin eller valutaoption. Valutaterminen eller valutaoptionen som skyddar det prognostiserade flödet tas inte upp i balansräkningen. Värdeförändringarna på terminerna redovisas i samma period som det kontrakterade flödet uppstår.

Värdepappersinnehav

Värdepapper värderas till anskaffningsvärde minus eventuella nedskrivningar. Ett värdepapper redovisas som tillgång då de ekonomiska fördelarna förknippade med tillgången tillfaller koncernen.

Redovisning av intäkter och pågående arbete

Intäkter från utförda tjänster redovisas i enlighet med RR11.

Rekommendationen innebär att successiv vinstavräkning tillämpas på alla de uppdrag där utfallet kan beräknas på ett tillfredställande sätt. Intäkter och kostnader redovisas i resultaträkningen i takt med uppbyggnad. Huvuddelen av uppdragen utförs på löpande räkning. I de fall fastprisuppdrag förekommer, görs en individuell bedömning av färdigställandegraden. I princip faktureras kunderna en månad efter uppbyggnad.

Den tillämpade värderingen av ofakturerade konsultuppdrag innebär att dessa redovisas efter individuellt bedömda förlustrisker.

Skatt

Skatteposten i resultaträkningen motsvaras av aktuell och uppskjuten inkomstskatt för svenska och utländska koncernenheter. Inkomstskattesatsen för respektive land tillämpas. I Sverige är den lagstadgade inkomstskatten 28 procent.

Uppskjuten skatt redovisas på skillnader, som kan uppstå mellan skattemässiga värden och redovisade värden av tillgångar och skulder, såsom temporära skillnader. De temporära skillnaderna uppstår när tidpunkten för beskattning skiljer sig från tidpunkten när affärshändelsen enligt god redovisningssed skall bokföras. Uppskjuten skatt kan även redovisas för skattemässiga underskottsavdrag i den mån det är sannolikt att underskottsavdraget kan utnyttjas mot framtida överskott.

Skattelagstiftningen i Sverige ger företag möjlighet att skjuta upp beskattningen genom avsättning till obeskattade reserver. I koncernbalansräkningen uppdelas de obeskattade reserverna i bundet eget kapital (72 procent) och uppskjuten skatteskuld (28 procent).

Avsättningar

En avsättning redovisas i enlighet med RR16 i balansräkningen när koncernen har ett formellt eller informellt åtagande som en följd av en inträffad händelse och det är troligt att ett utflöde av resurser krävs för att reglera åtagandet och en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras. Nuvärdesberäkning görs för att ta hänsyn till väsentlig tidseffekt för framtida betalningar.

En avsättning för förlustkontrakt redovisas när förväntade ekonomiska fördelar som koncernen beräknas erhålla från ett kontrakt är lägre än de oföranklade kostnaderna för att infria åtagandena enligt kontraktet.

En avsättning för omstrukturering redovisas när en detaljerad plan fastställts och omstruktureringen antingen påbörjats eller annonserats offentligt.

Skulder

Finansiella skulder värderas till anskaffningsvärde. En skuld redovisas i samband med att ett finansiellt åtagande finns mot en utomstående part.

Ersättningar till anställda

Ersättningar till anställda redovisas i koncernredovisningen enligt Redovisningsrådets rekommendation RR29, Ersättningar till anställda, tillämpas från och med 2004-01-01.

I koncernredovisningen har förmånsbestämda pensionsplaner till och med år 2003 intagits enligt lokala regler och föreskrifter utan omräkning till gemensamma principer. Genom tillämpning av RR29 från och med 2004-01-01 redovisas förmånsbestämda pensionsplaner i koncernredovisningen enligt gemensamma principer och beräkningsmetoder.

Per 2004-01-01 har pensionsförpliktelserna beräknats i enlighet med RR29. Skillnaden jämfört med pensionsavsättningarna redovisades per 2003-12-31 har påverkat ingående eget kapital 2004.

I Norge omfattas alla anställda av förmånsbestämda pensionsplaner. Förutsatt att pensionsplanen enligt ITP betraktas som avgiftsbestämd är merparten av pensionerna för de anställda i Sverige och övriga länder avgiftsbestämda pensioner.

I avgiftsbestämda planer betalar företaget fastställda avgifter till en separat juridisk enhet och har ingen förpliktelse att betala ytterligare avgifter. Koncernens resultat belastas för kostnader i takt med att förmånerna intjänas.

I förmånsbestämda pensionsplaner utgår ersättningar till anställda och före detta anställda baserat på lön vid pensioneringen och antalet tjänsteår. Koncernen bär risken för att de utfästa ersättningarna utbetalas.

De förmånsbestämda pensionsplanerna är ofonderade.

Pensionskostnaden och pensionsförpliktelsen för förmånsbestämda pensionsplaner beräknas enligt den sk. Projected Unit Credit Method. Metoden fördelar kostnaden för pensioner i takt med att de anställda utför tjänster för företaget som ökar deras rätt till framtida ersättning.

Företagets åtagande beräknas årligen av oberoende aktuarier. Åtagandet utgörs av nuvärdet av de förväntade framtida utbetalningarna. Diskonteringsräntan som används motsvarar räntan för förstklassiga företagsobligationer alternativt statsobligationer med en löptid som motsvarar den genomsnittliga löptiden för förpliktelserna och valutans. Aktuariella vinster och förluster redovisas genast. De viktigaste aktuariella antagandena anges i not 25.

Den beskrivna redovisningsprincipen ovan tillämpas bara för koncernredovisningen. Moderbolaget och dotterföretagen redovisar förmånsbestämda pensionsplaner enligt lokala regler och föreskrifter i respektive land.

Åtaganden för ålderspension och familjepension för tjänstemän i Sverige tryggas genom en försäkring i Alecta. Enligt ett uttalande från Redovisningsrådets Akutgrupp, URA 42, är detta en förmånsbestämd plan som omfattar flera arbetsgivare. För räkenskapsåret 2004 har bolaget inte haft tillgång till sådan information som gör det möjligt att redovisa denna plan som en förmånsbestämd plan. Pensionsplanen enligt ITP som tryggas genom en försäkring i Alecta redovisas därför som en avgiftsbestämd plan. Årets avgifter för pensionsförsäkringar som är tecknade i Alecta uppgår till 65 979 (64 712). Alectas överskott kan fördelas till försäkringstagarna och / eller de försäkrade. Vid utgången av 2004 uppgick Alectas överskott i form av den kollektiva konsolideringsnivån till 128,0 procent (119,9). Den kollektiva konsolideringsnivån utgörs av marknadsvärdet på Alectas tillgångar i procent av försäkringsåtagandena beräknade enligt Alectas försäkringstekniska beräkningsåtagandena, vilka övernesstämmer med RR 29.

Övriga långfristiga ersättningar till anställda

Samma principer tillämpas som för förmånsbestämda planer.

Ersättningar vid uppsägning

En avsättning redovisas i samband med uppsägningar av personal endast om företaget är bevisligen förpliktigt att avsluta en anställning före den normala tidpunkten eller när ersättningar lämnas som ett erbjudande för att uppmuntra frivillig avgång. I de fall företaget säger upp personal upprättas en detaljerad plan som minst innehåller arbetsplats, befattningar och ungefärligt antal berörda personer samt ersättningarna för varje personalkategori eller befattning och tiden för planens genomförande.

Leasing

För redovisning av leasing tillämpas RR6:99. Leasing klassificeras i koncernredovisningen antingen som finansiell eller operationell leasing. Finansiell leasing föreligger när de ekonomiska riskerna och förmånerna förknippade med ägandet i allt väsentligt är överfört till leasetagaren, om så ej är fallet är det frågan om operationell leasing.

Tillgångar som förhyrs enligt finansiella leasingavtal har redovisats som tillgång i koncernens balansräkning. Förpliktelsen att betala framtida leasingavgifter har redovisats som lång- och kortfristiga skulder. De leasade tillgångarna avskrivs enligt plan medan leasingbetalningarna redovisas som ränta och amortering av skulderna.

Operationell leasing innebär att leasingavgiften kostnadsförs över löptiden med utgångspunkt från nyttjandet, vilket kan skilja sig åt från vad som de facto erlagts som leasingavgift under året.

I moderbolaget redovisas samtliga leasingavtal enligt reglerna för operationell leasing.

Jämförelsestörande poster

RR4 tillämpas, vilket innebär att resultateffekter av särskilda händelser och transaktioner av väsentlig betydelse specificeras inom respektive resultatbegrepp. Exempel på sådana händelser är omstrukturering.

För koncernen 2004, redovisas bland övriga externa kostnader jämförelsestörande kostnader uppgående till 8 350 och bland personalkostnader ingår jämförelsestörande kostnader med 32 077. Dessa kostnader avser omstrukturering. Vinst från fastighetsförsäljningen redovisas bland övriga rörelseintäkter med 23 611.

Koncernredovisning

Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med RR 1:00.

Dotterföretag

Dotterföretag är företag i vilka moderbolaget direkt eller indirekt innehar mer än 50 procent av röstetalet eller på annat sätt har ett bestämmande inflytande över företaget. Dotterföretag redovisas i normalfallet enligt förvärvsmetoden. Förvärvsmetoden innebär att ett förvärv av ett dotterföretag betraktas som en transaktion varigenom moderbolaget indirekt förvärvar företagets tillgångar och övertar dess skulder.

Goodwill

Koncernmässig goodwill uppkommer när anskaffningsvärdet vid förvärv av andelar i dotterföretaget överstiger det verkliga värdet på det förvärvade företagets identifierbara nettotillgångar. Goodwill redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuell nedskrivning.

Omräkning av utländska dotterföretag

Valutaomräkning sker i enlighet med RR8. Ångpanneföreningens samtliga dotterföretag utanför Sverige är självständiga utlandsverksamheter. Årsboksluten från dessa omräknas enligt dagskursmetoden som innebär att tillgångar och skulder omräknas till balansdagens kurs. Resultaträkningen omräknas till årets genomsnittskurs. Omräkningsdifferensen påverkar inte koncernens resultat utan förs direkt till eget kapital.

Intresseföretag

Med intresseföretag menas företag som AB Ångpanneföreningen eller dess dotterföretag genom direkt eller indirekt ägande har 20-50 procent av rösterna i eller på annat sätt har betydande inflytande över. Vid konsolideringen av intresseföretagen ÅF-Tuv Nord AB, Hansen & Henneberg AS, Konsultgruppen STIBI AB, ÅF-Incepal S.A och ÅF-Proinstall Sp.z.o.o har den så kallade kapitalandelsmetoden använts. Denna metod innebär att det bokförda värdet av andelar i intresseföretaget höjs respektive sänks med Ångpanneföreningens andel i intresseföretagets resultat. Justering görs därefter för eventuell erhållen utdelning. I resultaträkningen redovisas resultat från intresseföretag före skatt i rörelseresultatet. Intresseföretagens skatt redovisas bland skattekostnaden.

Eliminering av transaktioner mellan koncernföretag

Koncerninternas fordringar och skulder samt transaktioner mellan företag i koncernen liksom därmed sammanhängande realiserade vinster elimineras i sin helhet. Realiserade vinster uppkomna från transaktioner med intresseföretag elimineras till den del koncernen äger andelar i företaget. Realiserade vinster uppkomna till följd av transaktioner med intresseföretag elimineras mot "Andelar i intresseföretag". Realiserade förluster elimineras på samma sätt som realiserade vinster såvida det inte föreligger ett nedskrivningsbehov.

Koncernbidrag

Företaget redovisar koncernbidrag i enlighet med uttalandet från Redovisningsrådets Akutgrupp.

Akteiägartillskott förs direkt mot eget kapital hos mottagaren och aktiveras i aktier och andelar hos givaren, i den mån nedskrivning ej erfordras.

Koncernbidrag redovisas enligt ekonomisk innebörd. Det innebär att koncernbidrag som lämnats i syfte att minimera koncernens totala skatt redovisas direkt mot balanserade vinstmedel efter avdrag för dess aktuella skatteeffekt.

Närstående

Ångpanneföreningens Forskningsstiftelse har under året haft följande ekonomiska relationer med ÅF-koncernen: Hyra av kontorsrum i AB ÅF's fastighet, köp av kontorstjänster etc. Samtliga transaktioner har gjorts på marknadsmässiga villkor och den totala ersättningen uppgick till 436 (370). ÅF-koncernen har mottagit anslag från Forskningsstiftelsen uppgående till 3 599 (3 892). Dessa anslag går till projekt som administreras av ÅF-koncernen.

Intresseföretagen inom ÅF-koncernen har under året hyrt kontorsrum, köpt administrativa tjänster samt köpt konsulttjänster från företag inom koncernen uppgående till 3 174 (4 217) och de har sålt konsulttjänster för 12 050 (2 082) till ÅF. Samtliga transaktioner har gjorts på marknadsmässiga villkor.

Förvärv

ÅF förvärvade under året bolag med totalt 480 medarbetare. Förvärvade bolag har konsoliderats enligt förvärvsmetoden. Några förvärv har gjorts med tilläggsköpeskilling relaterad till framtida resultat.

Det största förvärvet var köp av 69,2 procent av aktierna i CTS Oy, där ÅF tidigare hade en intressebolagsandel på 20 procent. CTS är ett av Finlands största konsultföretag inom pappersindustrin. Ersättning för 69,2 procent av aktierna utgavs dels kontant om 35 MSEK, dels i form av 23 MSEK i nyemitterade aktier av serie B i AB Ångpanneföreningen. Kvarvarande 10,8 procent förvärvade ÅF under första kvartalet 2005. CTS hade 260 medarbetare vid förvärvstidpunkten i mars 2004.

I mars 2004 förvärvade ÅF 100 procent av aktierna i Fortum Teknik & Miljö AB. Fortum Teknik & Miljö är ett konsultföretag inom energi, miljö och elkraft. Bolaget hade 150 medarbetare vid förvärvstidpunkten.

I juni förvärvade ÅF resterande aktier (50 procent) i dotterbolaget Elektrorådegivarna AS i Bodö. Därmed är ÅF 100 procentig ägare av bolaget.

I juli förvärvade ÅF 49 procent av Konsultgruppen STIBI AB, som är ett tekniskt managementkonsultföretag som arbetar mot Försvarsmakten och offentlig sektor. ÅF har en option med rätten att förvärva resterande 51 procent av aktierna efter två år. Optionen är knuten till bolagets resultat. STIBI hade 25 medarbetare vid förvärvstidpunkten.

I oktober förvärvade ÅF 100 procent av det norska elkonsultföretaget Berg-Nilsen & Reinertsen AS (BNR) med 20 medarbetare. I december förvärvades 100 procent av det norska VVS konsultföretaget Lars Myhre AS, också med ungefär 20 medarbetare. I bägge dessa förvärv är en del av köpeskillingen utformad som en resultatbaserad tilläggsköpeskillning.

Utöver dessa förvärv har ÅF under 2004 gjort två mindre förvärv med färre än 10 medarbetare. Också dessa förvärv gjordes i Norge.

Omstruktureringsreserver

Vid förvärv av Fortum Teknik & Miljö AB konstaterades ett stort behov av omstrukturering i samband med integreringen i ÅF. För detta ändamål avsattes 12,6 MSEK i koncernräkenskaperna. Omstruktureringsreserven utnyttjades i sin helhet under 2004. Reserven har i huvudsak använts för avveckling av personal och lokaler.

Också vid förvärv av CTS Oy konstaterades ett omstruktureringsbehov och 4,5 MSEK avsattes i koncernräkenskaperna. Av denna omstruktureringsreserv utnyttjades 1,5 MSEK under 2004. Kvarvarande 3 MSEK avsattes vid årsskiftet i det juridiska bolaget ÅF-CTS Oy. Omstruktureringsreserven har i huvudsak använts för avveckling av personal.

Redovisningsprinciper

Tillämpade redovisningsprinciper och beräkningsmetoder är samma som i föregående års årsredovisning men med undantag för redovisning av förmånsbestämda pensionsplaner som redovisas i enlighet med RR 29. Ersättningar till anställda från och med den 1 januari 2004. Övergången har påverkat det egna kapitalet positivt med 2,1 MSEK per 2004-01-01.

IFRS (International Financial Reporting Standards)

ÅF tillämpar fram till och med räkenskapsåret 2004 Årsredovisningslagen och Redovisningsrådets rekommendationer och uttalanden. Redovisningsrådets rekommendationer har gradvis närmat sig IFRS, men fortfarande kvarstår ett relativt stort antal skillnader mellan Redovisningsrådets rekommendationer och IFRS.

Från och med 2005 kommer ÅF att övergå till rapportering i enlighet med IFRS med tillägg för eventuella ytterligare upplysningskrav som Årsredovisningslagen anger.

Övergången till IFRS ställer särskilda krav på den första redovisningen som avlämnas enligt den nya standarden. Bestämmelserna föreskriver att även jämförelseåret 2004 skall redovisas enligt IFRS, dock att denna redovisning ska lämnas senast i anslutning till den första delårsrapporten 2005.

IAS 39 tillämpas från och med den 1 januari 2005 utan att uppgifterna för jämförelseåret 2004 omräknas. Påverkan på öppningsbalansen 2005 från införandet av IAS 39 kommer inte ha någon väsentlig påverkan på eget kapital.

En genomgång har gjorts av de förändringar som införandet av IFRS kommer att innebära för ÅF.

Den mest betydande förändringen för ÅF vid införandet av IFRS 3, blir hur man behandlar företagsförvärv och samgåenden. ÅF kommer att behandla förvärven under 2004 i enlighet med de nya reglerna. Genomgången utvisar att de omstruktureringsreserver som lagts upp i samband med förvärven av CTS och Fortum Teknik & Miljö skall kostnadsföras med en resultatbelastning på 17 MSEK som följd. Skatteeffekten av denna återläggning blir plus 6 MSEK. Goodwillavskrivningarna, som uppgår till 14 MSEK 2004, kommer att ersättas av en årlig nedskrivningsprövning.

Införandet av IFRS 5 innebär att ÅF's fastigheter – som är till försäljning – i ingångsbalansräkningen per 2004-01-01 flyttas från anläggningstillgångar till omsättningstillgångar. Detta medför att fastighetsavskrivningar ej skall göras, vilket ger en positiv effekt på 3 MSEK.

Den totala effekten när ÅF övergår till rapportering enligt IFRS kommer för år 2004 att bli ett resultatet och det egna kapitalet påverkas positivt med cirka 6 MSEK. Därutöver påverkas resultatet och det egna kapitalet av minoritetsintresset.

forts. not 1

Primära segment – per division, MSEK

	Summa	
	2004	2003
Intäkter		
Försäljning till externa kunder	2 135,9	1 994,0
Övriga rörelseintäkter	24,3	1,4
Försäljning mellan segment	0,0	0,0
Summa intäkter	2 160,2	1 995,4
Rörelsekostnader	-2 059,4	-1 877,9
Avskrivningar immateriella anläggningstillgångar	-14,5	-6,7
Avskrivningar materiella anläggningstillgångar	-48,5	-57,9
Rörelseresultat	37,8	52,9
Varav andel i intresseföretags resultat	4,2	1,4
Rörelsemarginal, %	1,7	2,7
Tillgångar & Skulder		
Immateriella anläggningstillgångar	106,5	44,8
Materiella anläggningstillgångar	222,9	351,5
Övriga tillgångar	966,4	725,5
Varav kapitalandelar i intresseföretag	21,5	25,9
Summa tillgångar	1 295,8	1 121,8
Summa skulder	914,9	779,9
Övrig segmentsinformation		
Årets investeringar i immateriella anläggningstillgångar	76,3	9,9
Årets investeringar i materiella anläggningstillgångar	50,8	43,3

Sekundära segment – per geografiskt område, MSEK

	Sverige		Utanför Sverige		Summa	
	2004	2003	2004	2003	2004	2003
Försäljning till externa kunder	1 750,1	1 683,6	385,8	310,4	2 135,9	1 994,0
Tillgångar	1 065,8	1 044,8	230,0	77,0	1 295,8	1 121,8
Årets investeringar i immateriella anläggningstillgångar	20,9	7,8	55,4	2,1	76,3	9,9
Årets investeringar i materiella anläggningstillgångar	44,5	41,6	6,3	1,7	50,8	43,3

2 Nettoomsättning och resultat**Moderbolaget**

Bolaget har under året sålt tjänster till koncernföretag motsvarande 97 (98) procent av rörelsens intäkter och köpt tjänster av koncernföretag motsvarande 24 (22) procent av rörelsens kostnader.

3 Övriga rörelseintäkter och övriga rörelsekostnader

Övriga rörelseintäkter respektive övriga rörelsekostnader avser intäkter och kostnader i fastighetsförvaltningen.

Hysesintäkterna i koncernen har uppgått till 40 821 (33 693) och i moderbolaget till 39 978 (30 246) varav hyror från koncernföretag 40 177 (32 315) respektive 39 334 (28 874).

Vinst från fastighetsförsäljningen 2004 redovisas bland övriga rörelseintäkter i koncernen med 23 611. I moderbolaget redovisas förlust från fastighetsförsäljningen bland övriga rörelsekostnader med 225.

4 Övriga externa kostnader

Arvode och kostnadsersättningar till revisionsbolag

	Koncernen		Moderbolaget	
	2004	2003	2004	2003
Revisionsbolaget KPMG revisionsuppdrag	2 209	1 604	220	220
andra uppdrag	1 241	341	846	144
Revisionsbolaget Ernst & Young revisionsuppdrag	—	190	—	23
andra uppdrag	—	104	—	18
Övriga revisionsbolag revisionsuppdrag	184	248	—	—
andra uppdrag	258	—	218	—
	3 892	2 487	1 284	405
Operationell leasing				
Leasingavgifter under året				
Lokaler	61 774	45 312	28 071	4 465
Övrigt	13 321	15 833	2 222	2 295

Avtalade leasingavgifter för 2005 uppgår i koncernen till 45 174 (55 270), för 2006-2009 till totalt 81 751 (105 242) och för åren efter 2009 till 48 590 (12 500). I operationell leasing ingår, förutom hyresavtal för fastigheter, billeasing samt viss kontorsutrustning. Leasingavgifter för bilar har upptagits utan halv moms. Leasingavtal avseende bilar där samtliga ekonomiska fördelar och risker överförs till personalen redovisas som operationell leasing.

Bilarna leasas huvudsakligen under tre år, den utestående leasingstocken uppgår till cirka 21 MSEK.

5 Personal

Medelantalet anställda, med fördelning på kvinnor och män

	2004		2003	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Moderbolaget				
Sverige	30	32	23	25
Dotterföretagen				
Sverige	380	1 697	396	1 683
Finland	45	198	0	2
Norge	7	52	9	38
Frankrike	55	15	8	61
Tyskland	6	14	4	11
Koncernen totalt	523	2 008	440	1 820
Totalt medelantal anställda	2 531	2 260		
Intresseföretagen, totalt		116		339
Totalt medelantal anställda inklusive intresseföretag	2 647	2 599		

Redovisning av könsfördelning i företagsledning

	2004		2003	
	Andel kvinnor, %	Andel kvinnor, %	Andel kvinnor, %	Andel kvinnor, %
Moderbolaget				
Styrelsen	33		22	
Övriga ledande befattningshavare	9		11	
Koncernen totalt				
Styrelsen	19		12	
Övriga ledande befattningshavare	9		8	

Löner, andra ersättningar och sociala kostnader

	2004		2003	
	Löner och ersättningar	Sociala kostnader	Löner och ersättningar	Sociala kostnader
Moderbolaget				
Styrelse och VD	3 726	2 423	3 854	1 627
(varav pensionskostnader)		1 229		388
Övriga anställda	20 135	12 172	16 817	8 733
(varav pensionskostnader)		4 896		3 022
	23 861	14 595	20 671	10 360
Koncernen				
Styrelser och verkställande direktörer	22 541	12 862	21 534	13 014
(varav pensionskostnader)		5 400		5 948
Övriga anställda	898 434	453 922	801 412	403 586
(varav pensionskostnader)		68 034		135 261
	920 975	466 784	822 946	416 600

Löner och andra ersättningar med fördelning per land

	2004		2003	
	Styrelser och VD	Övriga anställda	Styrelser och VD	Övriga anställda
Moderbolaget				
Sverige	3 726	20 135	3 854	16 817
(varav tantiem och resultatlön)	288	220	515	—
Dotterföretag				
Sverige	11 397	751 208	14 373	736 246
(varav tantiem och resultatlön)	772	2 819	1 515	4 751
Finland	758	64 572	—	—
(varav tantiem och resultatlön)	—	—	—	—
Norge	3 092	29 371	1 406	18 509
(varav tantiem och resultatlön)	73	105	83	—
Frankrike	2 108	27 599	951	26 240
(varav tantiem och resultatlön)	—	—	—	—
Tyskland	1 460	5 549	950	3 600
(varav tantiem och resultatlön)	—	—	—	—
	18 815	878 299	17 680	784 595
Koncernen totalt	22 541	898 434	21 534	801 412

Dessutom utgår resultatbonus med 1 400 (1 600). Denna bonus avser avsättning till Stiftelsen ÅFOND för framtida pensioner. Resultatbonus omfattar alla fast anställda medarbetare i koncernens svenska bolag.

Ledande befattningshavares ersättningar

Styrelsen

I enlighet med bolagsstämmans beslut kostnadsfördes totalt ett styrelsearvode i moderbolaget på 700 (700). Av detta belopp erhöll styrelsens ordförande 300 (300) i enlighet med styrelsens beslut. Arvode till arbetstagarrepresentanterna har dessutom utgått med totalt 40 (80). Avtal om framtida pensionsutfästelser/avgångsvederlag finns varken för styrelsens ordförande eller övriga styrelseledamöter.

Verkställande direktören/Koncernchefen

Till koncernchefen, tillika verkställande direktören i AB Ångpanneföreningen, har för 2004 lön och tantiem med totalt 3 026 (3 074) samt sociala kostnader 2 194 (1 009) belastat resultatet. Förmån av tjänstebil tillkommer. Tantiem har belastat resultatet för innevarande år med 288 (335). Tantiem baseras på koncernens resultat och kan uppgå till högst 60 procent av den fasta årslönen.

I samband med att tidigare VD, Gunnar Grönkvist, under 2003 uppnådde pensionsålder har en förmånsbestämd, men ej tryggad, pensionskostnad uppmärksamats och inklusive löneskatt belastat 2003 års resultat med 1 750. Ingen motsvarande kostnad har belastat resultatet för 2004.

forts. not 5

För verkställande direktören i moderbolaget gäller en uppsägningstid från företagets sida på två år. VDs pensionsålder är 60 år. VDs pension är avgiftsbestämd och det avsätts årligen ett belopp motsvarande 27,5 procent av respektive års lön och tantiem.

Under uppsägningstiden utgår oförändrad månadslön. Arbetsplikt under uppsägningstiden kan förekomma under maximalt ett år.

Styrelser och verkställande direktörer i koncernen

Löner, tantiem och ersättningar till styrelser och verkställande direktörer uppgick i koncernen till 22 541 (21 534). Förmån av tjänstebil tillkommer. För dotterföretagschefer och tre stabschefer i moderbolaget gäller, beroende på ålder och anställningstidens längd, en uppsägningstid från företagets sida på 12-18 månader samt i vissa fall rätt till pension två år före den pensionsålder som gäller enligt SAF/PTK-avtalet.

Koncernledning, exklusive verkställande direktören

Till koncernledningen, som består av tio (åtta) personer exklusive verkställande direktören, har i respektive bolag kostnadsförts i löner och ersättningar 12 288 (8 960) samt 8 774 (6 208) i sociala kostnader. Tantiem uppgick till 859 (722). Bland koncernledningens förmåner tillkommer tjänstebil.

Beredning- och beslutsprocess

Ersättningar till verkställande direktören för verksamhetsåret 2004 har beslutats av styrelsen på förslag från styrelsens ersättningskommitté. Ersättningar till andra ledande befattningshavare har beslutats av verkställande direktören efter samråd med styrelsens ordförande.

Sjukfrånvaro

	Moderbolaget	
	2004	2003
Total sjukfrånvaro som en andel av ordinare arbetstid	4,7%	2,6%
Andel av den totala sjukfrånvaron som avser sammanhängande sjukfrånvaro på 60 dagar eller mer	31,0%	17,0%
Sjukfrånvaro som en andel av varje grupps ordinare arbetstid:		
Sjukfrånvaro fördelad efter kön:		
Män	4,1%	3,1%
Kvinnor	5,5%	2,1%
Sjukfrånvaro fördelad efter ålderskategori:		
29 år eller yngre	4,1%	4,0%
30-49 år	2,8%	2,0%
50 år eller äldre	6,9%	2,7%

6 Avskrivningar

Avskrivningarna fördelar sig enligt följande:

	Koncernen		Moderbolaget	
	2004	2003	2004	2003
Goodwill	-13 348	-6 705	-	-
Balanserade utgifter för utvecklingsarbeten	-1 128	-	-	-
Inventarier	-44 890	-51 943	-5 377	-5 012
Byggnader	-3 659	-5 957	-3 297	-4 856
	-63 025	-64 605	-8 674	-9 868

7 Resultat från andelar i koncernföretag

	Moderbolaget	
	2004	2003
Utdelning	26 700	53 871
Resultat vid avyttringar	45 826	13 355
Nedskrivning	-54 664	-33 035
	17 862	34 191

8 Resultat från andelar i intresseföretag

	Koncernen		Moderbolaget	
	2004	2003	2004	2003
Utdelning	—	—	—	901
Resultat vid avyttringar	—	-444	-4	-4 384
	0	-444	-4	-3 483

9 Ränteintäkter och liknande resultatposter

	Koncernen		Moderbolaget	
	2004	2003	2004	2003
Utdelning från övriga värdepapper	146	17	2	7
Ränteintäkter från koncernföretag	—	—	6 186	8 986
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	4 231	4 360	2 356	2 392
	4 377	4 377	8 544	11 385

10 Räntekostnader och liknande resultatposter

	Koncernen		Moderbolaget	
	2004	2003	2004	2003
Räntekostnader till koncernföretag	—	—	-442	-1 830
Övriga räntekostnader *)	-9 529	-10 168	-6 901	-7 941
	-9 529	-10 168	-7 343	-9 771

*) inkluderar ränta på PRI-skuld

11 Bokslutsdispositioner

	Moderbolaget	
	2004	2003
Upplösning av periodiseringsfond	30 500	16 844
Skillnad mellan bokförda avskrivningar och avskrivningar enligt plan	402	5 537
	30 902	22 381

12 Skatt

	Koncernen		Moderbolaget	
	2004	2003	2004	2003
Aktuell skattekostnad				
Årets skattekostnad	-4 751	-3 399	—	—
Justering av skatt hänförlig till tidigare år	-118	-64	—	70
Skatt avseende lämnade/erhållna koncernbidrag	—	—	-1 510	-3 326
Uppskjutet skatt	4 000	-12 712	-525	-18 840
Andelar av intresseföretags skatt	-1 683	-771	—	—
	-2 552	-16 946	-2 035	-22 096
Avstämning av inkomstskatter				
Redovisat resultat före skatt	32 619	46 641	25 424	107 493
Skatt enligt gällande skattesats 28%	9 133	13 059	7 119	30 098
Korrigerigering av föregående år	118	64	—	-70
Skatteeffekt av:				
avskrivning på koncernmässig goodwill	3 083	2 825	—	—
övriga ej avdragsgilla kostnader och ej skattepliktiga intäkter	-9 312	1 764	-4 891	-7 932
övriga poster	-470	-766	-193	—
	2 552	16 946	2 035	22 096

13 Goodwill

	Koncernen	
	2004	2003
Ingående anskaffningsvärde	74 614	106 208
Årets investeringar	70 293	8 153
Försäljningar	—	—
Utrangering av fullt avskriven goodwill	—	-39 688
Omräkningsdifferenser	16	-59
Utgående anskaffningsvärde	144 923	74 614
Ingående ackumulerade avskrivningar	-9 673	-42 662
Årets avskrivningar	-13 348	-6 705
Försäljningar	—	—
Utrangering av fullt avskriven goodwill	—	39 688
Omräkningsdifferenser	2	6
Utgående ackumulerade avskrivningar	-23 019	-9 673
Ingående ackumulerade nedskrivningar	-21 776	-20 472
Årets nedskrivningar	-150	-1 304
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-21 926	-21 776
Utgående restvärde	99 978	43 165

14 Balanserade utgifter för utvecklingsarbeten

	Koncernen		Moderbolaget	
	2004	2003	2004	2003
Ingående anskaffningsvärde	1 661	—	—	—
Årets investeringar	5 995	1 661	—	—
Utgående anskaffningsvärde	7 656	1 661	—	—
Ingående ackumulerade avskrivningar	—	—	—	—
Årets avskrivningar	-1 128	—	—	—
Utgående ackumulerade avskrivningar	-1 128	—	—	—
Utgående restvärde	6 528	1 661	—	—

15 Byggnader och mark

	Koncernen		Moderbolaget	
	2004	2003	2004	2003
Byggnader				
Ingående anskaffningsvärde	299 429	312 383	204 122	241 957
Årets investeringar	1 346	3 280	1 323	325
Avyttringar	-141 215	-16 234	-52 833	-35 938
Nedskrivningar	—	—	—	-2 222
Utgående anskaffningsvärde	159 560	299 429	152 612	204 122
Ingående ackumulerade avskrivningar	-68 267	-67 336	-50 057	-51 862
Årets avskrivningar	-3 659	-5 957	-3 297	-4 856
Avyttringar	29 066	5 026	15 810	6 661
Utgående ackumulerade avskrivningar	-42 860	-68 267	-37 544	-50 057
Utgående planligt restvärde	116 700	231 162	115 068	154 065
Ackumulerade avskrivningar utöver plan			-955	-1 358
Skattemässigt restvärde			114 113	152 707
<i>varav uppskrivningar</i>				
Ingående värden	2 744	4 857	—	—
Avyttringar	-2 216	-2 034	—	—
Årets avskrivning på uppskrivet belopp	-33	-79	—	—
Utgående värden	495	2 744	—	—

	Koncernen		Moderbolaget	
	2004	2003	2004	2003
Mark				
Ingående anskaffningsvärde	23 395	23 857	15 413	20 767
Avyttringar	-11 829	-462	-4 056	-5 354
Utgående anskaffningsvärde	11 566	23 395	11 357	15 413
Planligt restvärde fastigheter totalt	128 266	254 557	126 425	169 478
Taxeringsvärde	159 834	284 262	159 000	265 041
(varav mark)	(67 066)	(69 187)	(67 000)	(66 780)

16 Inventarier

	Koncernen		Moderbolaget	
	2004	2003	2004	2003
Ingående anskaffningsvärde	356 041	442 766	37 420	32 774
Årets investeringar	49 409	40 306	10 617	4 706
Försäljningar/utrangeringar	-51 477	-116 797	-766	-60
Omräkningsdifferenser	-289	-1 234	—	—
Utgående anskaffningsvärde	362 684	365 041	47 271	37 420
Ingående ackumulerade avskrivningar	-268 102	-331 062	-29 268	-24 268
Försäljningar/utrangeringar	45 666	114 061	674	12
Årets avskrivningar	-44 890	-51 943	-5 377	-5 012
Omräkningsdifferenser	-771	842	—	—
Utgående ackumulerade avskrivningar	-268 097	-268 102	-33 971	-29 268
Planligt restvärde	94 587	96 939	13 300	8 152

Inventarier som innehas under finansiella leasingavtal ingår i koncernen 2004 med ett redovisat värde om 7 826.

Under kort- respektive långfristiga skulder i koncernen redovisas framtida betalningar avseende skuldförda finansiella leasingförpliktelser.

17 Andelar i koncernföretag

	Org. nummer	Säte	2004			2003	
			Antal andelar	Andel procent ¹⁾	Bokfört värde	Andel procent ¹⁾	Bokfört värde
ÅF-Data AB	556205-6050	Stockholm	—	—	—	100	2 400
Ångpanneföreningen-Data AS		Norge	—	—	—	100	—
ÅF-Industri AB	556074-0416	Stockholm	30 000	100	9 700	100	9 300
ÅF-Industri & System AS		Norge	—	100	—	—	—
ÅF-Installation AB	556070-5039	Stockholm	60 000	100	20 770	100	15 970
ÅF-W5 Projekt AB	556069-7004	Stockholm	—	100	—	100	—
Intriso It AB	556582-3910	Stockholm	—	100	—	100	—
ÅF-Nielsen og Borge AS		Norge	—	100	—	100	—
ÅF-Elektro Rådgiverne AS		Norge	—	100	—	50	—
ÅF-Andresen & Jacobsen AS		Norge	—	100	—	100	—
ÅF-Berg-Nilsen & Reinertsen AS		Norge	—	100	—	—	—
ÅF-Lars Myhre AS		Norge	—	100	—	—	—
ÅF-BST AS		Norge	—	100	—	—	—
ÅF-Sandbeck & CO AS		Norge	—	100	—	—	—
ÅF-INR AB	556203-3984	Malmö	—	100	—	100	—
ÅF-Funktionspartner AB	556099-8071	Malmö	—	100	—	100	—
PUAB Projektutveckling Aktiebolag	556265-7824	Gävle	—	100	—	—	—
ÅF-Energi & Miljö AB	556329-2159	Stockholm	300 000	100	22 000	100	20 100
ÅF-International AB	556426-2292	Stockholm	—	100	—	100	—
Graphium Consult AB	556056-2018	Stockholm	—	100	—	100	—
Svenska Miljöforskargruppen AB	556245-3893	Kil	—	100	—	100	—
Göteborg Energi International AB	556317-6014	Göteborg	—	100	—	100	—
ÅF-Processdesign AB	556329-5186	Malmö	—	100	—	100	—
Cresita AB	556279-2837	Helsingborg	—	100	—	100	—
ÅF-Teknik & Miljö AB	556534-7423	Stockholm	—	100	—	—	—
ÅF-Fastighets AB	556040-7651	Stockholm	18 460	100	8 436	100	26 376
ÅF-Fastighet i Luleå AB	556238-5996	Stockholm	—	100	—	100	—
ÅF-Fastighet i Norrköping AB	556418-6509	Stockholm	—	100	—	100	—
ÅF-System AB	556092-4044	Stockholm	60 000	100	23 409	100	41 409
Holotech CAD/CAM AB	556547-0225	Köping	—	100	—	100	—
K.O.M. Industridesign AB	556575-9767	Stockholm	—	100	—	100	—
3 D Teknik Sverige AB	556457-7327	Mölnådal	—	100	—	100	—
ÅF-Industri & System AS		Norge	—	—	—	100	—
ÅF-Systemdesign AB	556158-7261	Stockholm	—	100	—	100	—
ÅF-Communicator AB	556495-0409	Solna	—	100	—	100	—
Arjano Data AB	556257-0563	Stockholm	—	100	—	100	—
Inometer AB	556313-1837	Sollentuna	—	100	—	100	—
RealFast Software Consulting AB	556593-7157	Västerås	—	100	—	100	—
ÅF-Data AB	556205-6050	Stockholm	—	100	—	—	—
Ångpanneföreningen-Data AS		Norge	—	100	—	—	—
ÅF-Infrateknik AB ²⁾	556185-2103	Stockholm	1 000	100	16 514	100	11 314
ÅF-Trafikkompentens AB	556402-4726	Stockholm	—	100	—	100	—
ÅF-Teleplan AB	556078-4489	Solna	—	100	—	100	—
SwedRail AB	556209-1644	Stockholm	—	100	—	100	—
ÅF-Celpap AB ³⁾	556101-7384	Stockholm	50 000	100	9 609	100	6 809
Chleq Froté & Cie S.A.		Frankrike	—	65	—	65	—
ÅF-Celpap Engineering GmbH		Tyskland	—	60	—	60	—
ÅF-SPEAB AB	556147-9022	Sundsvall	—	100	—	100	—
ÅF-CTS OY		Finland	—	89	—	—	—
ÅF-Kontroll AB	556033-5977	Stockholm	20 000	100	5 379	100	5 379
Nordiska Certifieringsinstitutet AB	556136-0560	Halmstad	—	100	—	100	—
ÅF i Sjöbefälsskolan AB	556074-0408	Göteborg	2 500	100	162	100	162
AB Energikonsult	556208-9879	Stockholm	1 000	100	80	100	83
Celpap AB	556199-5597	Stockholm	—	100	—	100	—
Scanmanagement AB	556397-7163	Stockholm	—	100	—	100	—
SIKOB Svensk Industris Konstruktions- och Beräkningskontor AB	556196-6531	Stockholm	—	100	—	100	—
AB Sveriges Tekniska Kontrollinstitut	556361-2737	Stockholm	—	100	—	100	—
Swetec Konsult AB	556348-6397	Stockholm	—	100	—	100	—

forts. not 17

	Org. nummer	Säte	2004			2003	
			Antal andelar	Andel procent ¹⁾	Bokfört värde	Andel procent ¹⁾	Bokfört värde
AB Svensk Energiförsörjning	556158-1249	Stockholm	2 000	100	155	100	500
WO Konsult AB	556155-8338	Stockholm	55 000	100	493	100	493
Communicator AB	556559-1483	Solna	1 000	100	6 633	100	6 984
Byggledning & Kontroll i Åmål AB	556140-2909	Stockholm	1 000	100	160	100	734
Kungspannan AB	556650-5011	Stockholm	—	—	—	100	100
					123 500	148 113	

¹⁾ Ägarandel avser både andel av röster och andel av totala antalet aktier

²⁾ Under 2005 namnändrat till ÅF-Infrastruktur AB

³⁾ Under 2005 namnändrat till ÅF-Process AB

Specifikation av årets förändring i bokförda värden

	Moderbolaget	
	2004	2003
Ingående bokfört värde	148 113	198 731
Förvärv	200	4 323
Tilläggsköpeskilling	651	—
Aktieägartillskott	31 900	53 200
Nedskrivningar	-54 664	-33 035
Avyttringar	-2 700	-75 106
Utgående bokfört värde	123 500	148 113

18 Kapitalandelar i intresseföretag

	2004			2003	
	Antal andelar	Andel procent ¹⁾	Bokfört värde	Andel procent ¹⁾	Bokfört värde
Koncernen					
AF-Proinstall Sp.z.o.o., Polen	38	48	—	48	-19
ÅF-CTS Oy	—	—	—	20	10 098
Hansen & Henneberg AS	3 267	49	13 305	49	14 161
ÅF-Tiv Nord AB	5 000	50	2 402	50	1 615
ÅF-Incepal S.A	18 664	30	2 585	—	—
Konsultgruppen STIBI AB	1 470	49	3 216	—	—
			21 508		25 855
Moderbolaget					
AF-Proinstall Sp.z.o.o., Polen	—	—	—	48	4
			0		4

¹⁾ Ägarandel avser både andel av röster och andel av totala antalet aktier

Specifikation av årets förändring i bokförda värden

	Koncernen		Moderbolaget	
	2004	2003	2004	2003
Ingående bokfört värde	25 855	27 603	4	19 048
Förvärv	4 620	—	—	—
Omräkningsdifferenser	-52	-161	—	—
Avyttringar	—	-458	-4	-19 044
Omföring till andelar i koncernbolag, ÅF-CTS Oy	-10 098	—	—	—
Andel i årets resultat:				
AF-Proinstall Sp.z.o.o., Polen	0	-22	—	—
Hansen & Henneberg AS	383	-434	—	—
CTS Oy	—	248	—	—
ÅF-Tiv Nord AB	788	943	—	—
Calvia Datakonsult AB	—	-145	—	—
Konsultgruppen STIBI AB	-981	—	—	—
ÅF-Incepal S.A	2 418	—	—	—
Avgår utdelning	-1 425	-1 719	—	—
Utgående bokfört värde	21 508	25 855	0	4

19 Andra långsiktiga värdepappersinnehav

Koncernen	2004			2003	
	Antal	Nom värde	Bokfört värde	Nom värde	Bokfört värde
Företag					
Andel i Stiftelsen IVL	1	100	100	100	100
OM-Gruppen	5 347	10	10	10	10
Moderbolaget totalt			110		110
AB Scandinavian Engineering Corporation SEC	2 500	50	90	50	50
Miljöforskargr. Danmark ApS	43	31 DKK	31	31 DKK	31
NB Östeuropafond	—	—	—	414	300
NB Optimafond	—	—	—	400	400
Gensidige NOR	—	—	—	—	468
Incepal S.A	—	—	—	—	200
UAB Terma IR KO	135	—	35	—	35
HVR Water	5 280	54	54	54	54
Nordea FDR	5 100	270	270	—	—
Övriga	—	51	51	—	38
Koncernen totalt			641		1 586

Företag	Marknadsvärde	
	2004	2003
Andel i Stiftelsen IVL	100	100
OM-Gruppen	10	10
Moderbolaget totalt	110	110
AB Scandinavian Engineering Corporation SEC	90	50
Miljöforskargr. Danmark ApS	31	31
NB Östeuropafond	—	300
NB Optimafond	—	300
Gensidige NOR	—	468
Incepal S.A	—	200
UAB Terma IR KO	35	35
HVR Water	54	54
Nordea FDR	270	—
Övriga	51	38
Koncernen totalt	641	1 586

Specifikation av årets förändring i bokförda värden

	Koncernen		Moderbolaget	
	2004	2003	2004	2003
Ingående bokfört värde	1 586	1 066	110	110
Förvärv	352	720	—	—
Avyttringar/nedskrivningar	-1 300	-200	—	—
Omräkningsdifferens	3	—	—	—
Utgående bokfört värde	641	1 586	110	110

20 Kortfristiga placeringar

	Koncernen		Moderbolaget	
	2004	2003	2004	2003
Bokfört värde				
Aktier och andelar	24	—	—	—
	24	—	—	—
Marknadsvärde				
Aktier och andelar	24	—	—	—
	24	—	—	—

21 Finansiella instrument

Koncernen är genom sin verksamhet exponerad för olika slag av finansiella risker. Med finansiella risker avses fluktuationer i företagets resultat och kassaflöde till följd av förändringar i valutakurser, räntenivåer, refinansiering och kreditrisker. Ansvar för koncernens finansiella transaktioner och risker hanteras centralt av moderbolaget genom avdelning Koncernekonomi. Den övergripande målsättningen är att tillhandahålla en kostnadseffektiv finansiering samt att minimera negativa effekter på koncernens resultat genom marknads fluktuationer.

Finansiella risker kan delas upp i valutarisk, ränterisk och kreditrisk.

Valutarisk är risken för fluktuationer i värdet på ett finansiellt instrument på grund av förändringar i valutakurser. Denna risk är relativt begränsad inom ÅF genom att lån och placeringar görs i lokal valuta. Valutakursrisker relaterade till förändringar i förväntade och kontrakterade betalningsflöden är också relativt begränsad inom ÅF genom att de flesta betalningar sker i lokal valuta. Om så ej är fallet, görs vid större belopp säkringar genom derivat. Vid årsskiftet fanns utestående derivat motsvarande 24 888 för säljkontrakt samt 4 077 för köpkontrakt. Även effekterna av omvärdering av utländska dotterbolags tillgångar och skulder i utländsk valuta (omräkningsexponering) är relativt begränsad genom att utländska dotterbolag representerar en mindre del av ÅFs balansomslutning.

Ränterisken i ÅF är relativt liten. Koncernens likvida medel är i enlighet med ÅF:s policy placerade på bankkonton i lokala banker. Lån hos kreditinstitut är i huvudsak banklån. Däremot har koncernen en ränterisk i så måtto att räntan hämmar eller stimulerar investeringar hos företagets kunder och därmed påverkar marknadsförutsättningarna för ÅF.

Kreditrisken utgörs av att företaget vid varje tillfälle har en betydande mängd utestående kundfordringar, det vill säga den kredit som ges till kunder. Denna risk begränsas genom försöksbetalning samt genom att försöka undvika kunder med dålig betalningsförmåga. ÅF har historiskt sett haft mycket små kreditförluster. Sammantaget är de finansiella riskerna relativt sett små.

Utestående derivat 2004

	Marknadsvärde	Bokfört värde
Valutaterminer		
<i>Fordran</i>		
EUR	308	—
GBP	1 412	—
MYR	284	—
<i>Skuld</i>		
USD	-506	—

Valutakursdifferenser som påverkat resultatet

	Koncernen		Moderbolaget	
	2004	2003	2004	2003
Valutakursdifferenser som påverkat rörelseresultatet	49	—	20	—
Finansiella valutakursdifferenser	—	—	—	—

22 Eget kapital

Bundna reserver

Bundna reserver får inte minskas genom vinstutdelning

Reservfond

Syftet med reservfonden är att spara en del av nettovinsten, som inte går åt för täckning av balanserad förlust.

Fritt eget kapital

Balanserade vinstmedel

Utgörs av föregående års fria egna kapital efter en eventuell reservfunds-avsättning och efter att en eventuell vinstutdelning lämnats. Utgör tillsammans med årets resultat summan fritt eget kapital, dvs det belopp som finns tillgängligt för utdelning till aktieägarna.

Aktiekapitalet är fördelat på 402 219 aktier av serie A (10 röster/aktie) och 5 522 157 aktier av serie B (1 röst/aktie). Det totala antalet aktier uppgår till 5 924 376 och det totala antalet röster till 9 544 347.

Styrelsen och verkställande direktören föreslår, att av till förfogande stående vinstmedel, 15 403 377 kronor utdelas till aktieägarna

De ackumulerade omräkningsdifferenserna i utländska verksamheter uppgick vid räkenskapsårets slut till 715.

Specifikation av ackumulerade omräkningsdifferenser i eget kapital:

	2004	2003
Akkumulerad omräkningsdifferens vid årets början	847	2 469
Årets omräkningsdiff. i utländska dotterföretag	-84	-1 461
Årets omräkningsdiff. i utländska intresseföretag	-48	-161
Summa periodens omräkningsdifferens	-132	-1 622
Akkumulerad omräkningsdifferens vid årets slut	715	847

23 Resultat per aktie

	2004	2003
<i>Resultat per aktie före utspädning</i>		
Periodens resultat	30 057	30 114
Antal utestående aktier	5 924 376	5 748 569
Antal utestående aktier i genomsnitt	5 880 424	5 748 569
Resultat per aktie före utspädning, kr	5,11	5,24
<i>Resultat per aktie efter utspädning</i>		
Periodens resultat	30 057	30 114
Räntekostnader på konvertibla skuldebrev	182	1 190
Skatt hänförlig till räntekostnaden	-51	-333
Justerat resultat	30 188	30 971
Antal utestående aktier	5 924 376	5 748 569
Justering för antagen konvertering av konvertibla skuldebrev	609 840	609 840
Antal aktier vid beräkning av resultat per aktie	6 534 216	6 358 409
Resultat per aktie efter utspädning, kr	4,62	4,87

Resultat per aktie före full utspädning beräknas som nettoresultat dividerat med vägt genomsnittligt antal aktier.

Resultat per aktie efter full utspädning beräknas som nettoresultat justerat för räntekostnader på konvertibla skuldebrev dividerat med genomsnittligt antal aktier justerat för antagen konvertering av konvertibla skuldebrev.

Med börskurs per 31 december 2004 är utspädning ej aktuell.

24 Obeskattade reserver

	Moderbolaget	
	2004	2003
Periodiseringsfond tax år 01	11 356	41 856
Periodiseringsfond tax år 02	18 000	18 000
Periodiseringsfond tax år 03	14 250	14 250
Skillnad mellan bokförda avskrivningar och avskrivningar enligt plan	955	1 358
	44 561	75 464

25 Avsättningar

Förändringar under året:

	Koncernen		Moderbolaget	
	2004	2003	2004	2003
Avst. nettobelopp pensioner i balansräkningen				
Nettobelopp i balansräkningen 2003-12-31	35 925	32 377	17 909	17 526
Effekt av byte av red. princip till RR29, 2004-01-01	-2 236	—	—	—
Nettobelopp per 2004-01-01	33 689	32 377	17 909	17 526
Kostnad förmånsbestämda planer	3 010	1 492	1 245	851
Utbetalning av ersättningar	-990	446	—	-329
Effekter av förvärvade verksamheter	19 567	—	7 726	—
Inlösen av förpliktelse	-252	—	—	—
Valutakursdifferenser	21	—	—	—
Övrigt	-458	2 502	-450	139
Nettobelopp i balansräkningen 2004-12-31	54 587	35 925	26 430	17 909
Förmånsbestämda förpliktelse				
Nuvärdet av ofonderade förmånsbestämda förpl.	54 587	35 925	26 430	17 909
Nettobelopp i balansräkningen	54 587	35 925	26 430	17 909
Nettobeloppet red. i följande poster i balansposter:				
Avsättningar för pensioner	54 587	35 925	26 430	17 909
Nettobelopp i balansräkningen	54 587	35 925	26 430	17 909
Nettobeloppet fördelar sig på följande länder:				
Sverige	47 860	32 904	26 430	17 909
Norge	6 727	3 021	—	—
Nettobelopp i balansräkningen	54 587	35 925	26 430	17 909
Pensionskostnad, förmånsbestämda planer				
Kostnad pensioner intjänade under året	77	—	—	—
Räntekostnad	2 900	1 492	1 325	851
Aktuariella förluster(+)/vinster(-) red. under året	33	—	-80	—
Kostnad förmånsbestämda planer	3 010	1 492	1 245	851
Pensionskostnad, avgiftsbestämda planer				
Kostnad avgiftsbestämda planer	72 109	140 779	6 205	3 257
	72 109	140 779	6 205	3 257

Kostnaden för avgifts- och förmånsbestämda planer redovisas i raden Personalkostnader i resultaträkningen förutom för koncernen 1 685 (1 062) och för moderbolaget 1 325 (698), som redovisas i raden Räntekostnader och liknande resultatposter.

Aktuariella antaganden

Följande väsentliga aktuariella antaganden har tillämpats vid beräkning av förpliktelse: (vägda genomsnittsvärden)

Diskonteringsränta	5,1 %
Inkomstbasbelopp	3,0 %
Årlig ökning av fribrev	2,0 %
Framtida löneökningar	0,3 %
Framtida ökning av pensioner	2,0 %
Förväntad återstående tjänstgöringstid	18 år

forts. not 25

	Koncernen		Moderbolaget	
	2004	2003	2004	2003
Omstrukturering				
Ingående avsättningar	0	69 507	0	69 507
Utnyttjade avsättningar under året	—	-69 507	—	-69 507
Nya avsättningar	3 017	—	—	—
Utgående avsättningar	3 017	0	0	0

Avsättningen omfattar kostnader för aweckling av personal och system. Avsättningen förväntas vara utnyttjad före utgången av första halvåret 2005.

	Koncernen		Moderbolaget	
	2004	2003	2004	2003
Övriga avsättningar				
Ingående avsättningar	—	—	—	—
Utnyttjade avsättningar under året	—	—	—	—
Nya avsättningar	1 871	—	—	—
Utgående avsättningar	1 871	0	0	0

26 Uppskjutna skatteskulder och skattefordringar

	Koncernen		Moderbolaget	
	2004	2003	2004	2003
Uppskjuten skatteskuld avseende				
övriga anläggningstillgångar	1 346	625	—	-622
avsättningar och obeskattade reserver	26 478	34 502	—	—
kortfristiga fordringar och skulder	-2 945	-2 420	—	—
Summa uppskjuten skatteskuld	24 879	32 707	0	-622
Uppskjuten skattefordran avseende				
övriga anläggningstillgångar	1 259	—	—	—
avsättningar och övriga långfristiga skulder	1 668	—	—	—
kortfristiga fordringar och skulder	374	—	—	—
skattemässiga förlustavdrag	3 851	—	96	—
Summa uppskjuten skattefordran	7 152	0	96	0
Netto uppskjuten skatteskuld	17 727	32 707	-96	-622

27 Skulder

Skulder till kreditinstitut

	Koncernen		Moderbolaget	
	2004	2003	2004	2003
Förfaller inom ett år efter balansdagen	154 727	163 795	150 000	161 200
Förfaller två till fem år efter balansdagen	8 176	12 065	—	—
Förfaller senare än fem år efter balansdagen	—	—	—	—
	162 903	175 860	150 000	161 200

Konvertibelt förlagslån

AB Ångpanneföreningen upptog under år 2000 ett konvertibelt förlagslån riktat till medarbetarna i den svenska organisationen. Lånet löper med en årlig ränta om STIBOR 12 månader minus 2,70 procentenheter. Konverteringskursen är, efter omräkning under 2002, 155,00 kronor, och konvertering till aktier kan ske under perioden 21 januari 2004 till och med den 20 maj 2005. Vid full konvertering innebär det en nyteckning av 609 840 aktier och motsvarar 9,3 procent av aktiekapitalet och 6,0 procent av rösterna.

Styrelsen har beslutat föreslå bolagsstämman att utge en ny konvertibel på nominellt 96 MSEK när det befintliga lånet löper ut.

28 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	Koncernen		Moderbolaget	
	2004	2003	2004	2003
Personalrelaterade skulder	194 880	155 497	6 498	4 945
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	45 715	47 547	5 633	8 750
	240 595	203 044	12 131	13 695

29 Ställda säkerheter

	Koncernen		Moderbolaget	
	2004	2003	2004	2003
För egna skulder				
Spärrade bankräkningar	639	587	—	—
Fastighetsinteckningar	—	16 000	—	—
	639	16 587	—	—

30 Ansvarsförbindelser

	Koncernen		Moderbolaget	
	2004	2003	2004	2003
Borgen till förmån för koncernföretag	—	—	34 564	25 256
Borgensförbindelser	34 564	25 256	—	—
Övrigt	1 013	9 649	526	9 355
	35 577	34 905	35 090	34 611

31 Eventuelltillgångar

ÅF-koncernen har bedömt att eventuelltillgångar ej föreligger.

32 Kassaflödesanalyser

Under året uppgår betalda räntor till 8 647 (10 168) i koncernen och 6 914 (9 073) i moderbolaget. Erhållna räntor uppgår i koncernen till 3 721 (2 379) och i moderbolaget till 8 542 (10 120).

Justering för poster som inte ingår i kassaflödet

	Koncernen		Moderbolaget	
	2004	2003	2004	2003
Ränteberäkning av PRi-skuld	1 685	1 062	1 325	698
Avskrivningar	63 025	64 605	8 674	9 868
Nedskrivningar av goodwill	150	1 304	—	—
Övriga nedskrivningar	2 193	—	54 664	35 305
Resultat vid avyttring	—	-7 960	18	-4 466
Övrigt	-4 039	-6 705	6 544	514
	63 014	52 306	71 225	41 919

Förvärv/försäljning av dotterföretag

Värdet av förvärvade och avyttrade tillgångar och skulder

	Förvärv		Försäljning	
	2004	2003	2004	2003
Immateriella anläggningstillgångar	-65 539	-2 351	—	—
Materiella anläggningstillgångar	-6 145	-297	—	1 961
Finansiella anläggningstillgångar	-4 187	-934	—	5 956
Rörelsefordringar	-75 674	-3 465	—	14 900
Likvida medel	-61 102	-3 337	—	936
Lån från AB Ångpanneföreningen	—	—	—	-3 000
Avsättningar	23 337	511	—	—
Rörelseskulder	99 596	5 471	—	-13 354
Minoritetsintresse	-4 769	-1 226	—	-3 359
Vinst vid försäljning	—	—	—	7 960
Köpeskilling	-94 483	-5 628	—	12 000
Återbetalning av lån (se ovan)	—	—	—	3 000
Nyemission	22 328	—	—	—
Likvida medel i de förvärvade företagen	61 102	3 337	—	-936
Påverkan på koncernens likvida medel	-11 053	-2 291	—	14 064

Stockholm den 14 mars 2005

Carl-Erik Nyquist
Ordförande

Ulf Dinkelspiel

Magnus Grill

Eva-Lotta Kraft

Peter Sandström

Helena Skåntorp

Gunnar Svedberg
Vice ordförande

Karin Bäcker

Jan Fröjd

Vår revisionberättelse har lämnats den 23 mars 2005.

Bo Ribers
Aukt. revisor
KPMG

Björn Flink
Aukt. revisor
KPMG

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i AB Ångpanneföreningen (publ)
Org nr 556120-6474

Vi har granskat årsredovisningen, koncernredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning i AB Ångpanneföreningen (publ) för år 2004. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för räkenskapshandlingarna och förvaltningen och för att årsredovisningslagen tillämpas vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen. Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen, koncernredovisningen och förvaltningen på grundval av vår revision.

Revisionen har utförts i enlighet med god revisionssed i Sverige. Det innebär att vi planerat och genomfört revisionen för att i rimlig grad försäkra oss om att årsredovisningen och koncernredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter. En revision innefattar att granska ett urval av underlagen för belopp och annan information i räkenskapshandlingarna. I en revision ingår också att pröva redovisningsprinciperna och styrelsens och verkställande

direktörens tillämpning av dem samt att bedöma de betydelsefulla uppskattningar som styrelsen och verkställande direktören gjort när de upprättat årsredovisningen och koncernredovisningen samt att utvärdera den samlade informationen i årsredovisningen och koncernredovisningen. Som underlag för vårt uttalande om ansvarsfrihet har vi granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i bolaget för att kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören är ersättningsskyldig mot bolaget. Vi har även granskat om någon styrelseledamot eller verkställande direktören på annat sätt har handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen. Vi anser att vår revision ger oss rimlig grund för våra uttalanden nedan.

Årsredovisningen och koncernredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger därmed en rättvisande bild av bolagets och koncernens

resultat och ställning i enlighet med god redovisningssed i Sverige. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och för koncernen, disponerar vinsten i moderbolaget enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Stockholm den 23 mars 2005

Bo Ribers
Auktoriserad revisor
KPMG

Björn Flink
Auktoriserad revisor
KPMG

Styrelse

Carl-Erik Nyquist

Född 1936, civilingenjör.
Tidigare VD för Vattenfall AB.
Styrelseledamot och styrelseordförande i AB Ångpanneföreningen sedan 2002.
Styrelseledamot i Vittec AB, Maingate AB samt Kraftkommission AB. Avd. ordf. Kungl. Krigsvetenskapsakademien samt ledamot av Ingenjörsvetenskapsakademien, IVA.
Aktier: 900 st

Ulf Dinkelspiel

Född 1939, civilekonom HHS.
Ambassadör, E. Öhman j:or AB.
Styrelseledamot i AB Ångpanneföreningen sedan 2004.
Styrelseordförande i Föreningen Svenskar i Världen och Stiftelsen Sverige i Europa.
Styrelseledamot i E. Öhman j:or AB, Nordnet AB, Springtime AB, Handelshögskoleföreningen, ICC Sweden, Kungliga Tekniska Högskolan och Bockholmen Hav och Restaurang AB.
Ledamot av Ingenjörsvetenskapsakademien, IVA
Aktier: 5 800 st

Helena Skåntorp

Född 1960, civilekonom.
Senior Executive Vice President Canal Plus.
Styrelseledamot i AB Ångpanneföreningen sedan 2002.
Styrelseledamot i Mekonomen AB och Stockholms Fotbollsförbund.
Aktier: 0 st

Peter Sandström

Född 1948, civilingenjör.
Styrelseledamot i AB Ångpanneföreningen sedan 2002.
Styrelseordförande i stiftelsen ÅFOND.
Verksam inom division Process.
Aktier: 486 st
Konvertibler: 0 kr

Magnus Grill

Född 1945, civilekonom.
VD Öresundskraft AB.
Styrelseledamot i AB Ångpanneföreningen sedan 2002. Vice styrelseordförande i Ångpanneföreningens Forskningsstiftelse sedan 2002.
Styrelseordförande i VÄRMEK (Svenska Värmeverkens Ekonomiska Förening) och SweHeat (Swedish Council for District Heating).
Styrelseledamot i Elforsk AB.
Aktier: 100 st

Per-Åke Östling

Född 1965, ingenjör.
 Personalrepresentant (suppleant)
 i AB Ångpanneföreningen sedan 2004.
 Verksam inom AB Ångpanneföreningen.
 Aktier: 0 st.
 Konvertibler: 100 000 kr

Jan Fröjd

Född 1956, konstruktör kommunikations-
 och säkerhetssystem.
 Personalrepresentant i
 AB Ångpanneföreningen sedan 2000.
 Verksam inom division Infrastruktur.
 Aktier: 0 st Konvertibler: 0 kr

Gunnar Svedberg

Född 1947, tekn.dr.
 Rektor vid Göteborgs universitet.
 Professor i energiteknik vid KTH.
 Styrelseledamot i AB Ångpanneföreningen
 sedan 2001.
 Styrelseordförande i Ångpanneföreningens
 Forskningsstiftelse sedan 2002.
 Styrelseordförande i Försvarshögskolan,
 styrelseledamot i IRECO Holding AB och
 Lindholmen Science Park AB.
 Ledamot av Ingenjörsvetenskapsakademien, IVA.
 Aktier: 300 st

Karin Bäcker

Född 1952, civilingenjör.
 Personalrepresentant i
 AB Ångpanneföreningen sedan 2003.
 Verksam inom division Process.
 Aktier: 24 st
 Konvertibler: 20 000 kr

Eva-Lotta Kraft

Född 1951, civilingenjör, MBA.
 Strategi- och marknadschef vid FOI,
 Totalförsvarets Forskningsinstitut AB.
 Styrelseledamot i AB Ångpanneföreningen
 sedan 2002.
 Styrelseledamot i Munters AB och
 Karlstad Universitet.
 Aktier: 1 200 st

Koncernledning

Jonas Wiström

Född 1960, civilingenjör.
VD och koncernchef sedan 2002.
Regionchef International sedan 2005.
Tf Divisionschef System sedan 2005.
Styrelseledamot i Svenska IT-företagen och
Svenskt Näringsliv.
Anställd inom ÅF sedan 2002.
Aktier: 1 300 st Konvertibler: 0 kr

Jörgen Backersgård

Född 1964, civilingenjör.
VD ÅF-Kontroll AB sedan 2002.
Anställd inom ÅF sedan 1998.
Aktier: 100 st Konvertibler: 200 000 kr

Gunilla Fladvad

Född 1947, informatör DIHM.
VD-assistent.
Anställd inom ÅF sedan 1979.
Aktier: 630 st Konvertibler: 500 000 kr

Karl-Anders Eriksson

Född 1950, civilekonom.
Administrativ direktör sedan 1989.
Anställd inom ÅF sedan 1988.
Aktier: 850 st Konvertibler: 300 000 kr

Peter G Johansson

Född 1957, ingenjör.
Regionchef ÅF Sverige Nord sedan 2005.
Anställd inom ÅF sedan 2000.
Aktier: 0 st Konvertibler: 0 kr

Åke Rosenius

Född 1957, ingenjör.
Divisionschef Infrastruktur sedan 2005.
Anställd inom ÅF sedan 1994.
Aktier: 0 st Konvertibler: 300 000 kr

Per Göransson

Född 1953, civilingenjör.
Divisionschef Process sedan 2005.
Anställd inom ÅF sedan 1987.
Aktier: 0 st Konvertibler: 1 000 000 kr

Johan Olsson

Född 1956, civilingenjör.
Divisionschef System från juni 2005.
Anställd inom ÅF från juni 2005.
Aktier: 0 st Konvertibler: 0 kr

Eva Nilsson

Född 1953, civilingenjör.
Regionchef ÅF Sverige Syd sedan 2005.
Anställd inom ÅF 1976-89 samt sedan 2003.
Aktier: 2340 st Konvertibler: 0 kr

Anders Gabrielsson

Född 1948, civilekonom.
Ekonomidirektör sedan 1986.
Anställd inom ÅF sedan 1980.
Aktier: 3 200 st Konvertibler: 1 000 000 kr

Jan Nordling

Född 1949, civilingenjör.
Chef Förvärv & Nya Marknader sedan 2005.
Anställd inom ÅF sedan 1982.
Aktier: 400 st Konvertibler: 500 000 kr

Christer Karlsson

Född 1958, ingenjör.
Regionchef ÅF Sverige Väst sedan 2005.
Anställd inom ÅF sedan 1984.
Aktier: 100 st Konvertibler: 250 000 kr

Viktor Svensson

Född 1975, civilekonom.
Informationschef sedan 2003.
Anställd inom ÅF sedan 2003.
Aktier: 1 000 st Konvertibler: 0 kr

Övriga ledande befattningshavare

Jean-Paul Bernateau

Född 1944, civilingenjör.
Président-Directeur Général ÅF-Chleq Froté,
Frankrike.

Elisabeth Ekener Petersen

Född 1963, civilekonom.
Miljöchef sedan 2002.
Anställd inom ÅF sedan 1997.
Aktier: 0 st Konvertibler 0 tkr

Peter Gitzen

Född 1959, Dipl.-Ing.
Geschäftsführer ÅF-Celpap,
Tyskland.
Aktier: 0 st

Timo Juvonen

Född 1955, civilingenjör.
VD ÅF-CTS Oy,
Finland.
Aktier: 0 st

Ralf Teuchert

Född 1965, Dipl.-Ing.
Geschäftsführer ÅF-Celpap,
Tyskland.
Aktier: 0 st

Arnold Risa

Född 1951, ingenjör.
VD ÅF-Nielsen og Borge,
Norge.
Aktier: 0 st

Bolagsstämma

Aktieägarna i AB Ångpanneföreningen (publ) kallas till ordinarie bolagsstämma torsdagen den 28 april 2005 kl. 17.00 på AB Ångpanneföreningens huvudkontor, Fleminggatan 7, Stockholm.

Rätt att delta

Aktieägare som önskar delta i bolagsstämman ska

- dels vara införd i den av VPC AB förda aktieboken senast måndagen den 18 april 2005,
- dels anmäla sitt deltagande till bolagets huvudkontor senast måndagen den 25 april 2005 klockan 16.00.

Aktieägare, som har valt att förvaltarregistrera sina aktier, måste tillfälligt omregistrera sina aktier i eget namn för att ha rätt att delta i bolagsstämman. Aktieägare som önskar sådan registrering måste underrätta förvaltaren om detta i god tid före den 18 april 2005.

Anmälan

Anmälan om deltagande i bolagsstämman kan göras till AB Ångpanneföreningen, Informationsavdelningen, Box 8133, 104 20 Stockholm, telefon 08-657 10 00, fax 08-653 56 13 eller www.afconsult.com/bolagsstamma2005

Vid anmälan uppges namn, person- alternativt organisationsnummer, adress, telefonnummer samt registrerat aktieinnehav. Behörighetshandlingar, såsom fullmakt, registreringsbevis med mera, ska biläggas anmälan.

Utdelning

Styrelsen föreslår att det till aktieägarna utdelas 2,60 kronor per aktie. Som avstämningsdag för rätt att erhålla utdelning föreslås tisdagen den 3 maj 2005. Utbetalning genom VPC beräknas ske måndagen den 9 maj 2005.

Ekonomisk information 2005:

Delårsrapport (3 månader): 28 april
Delårsrapport (6 månader): 19 augusti
Delårsrapport (9 månader): 9 november
ÅFs årliga kapitalmarknadsdag hålls i september.

Årsredovisningen distribueras till samtliga aktieägare.

Rapporterna finns på svenska och engelska. Finansiell information från ÅF publiceras även på www.afconsult.com

Adresser

ÅF direkt
020-432 432

Arboga
Avesta
Bengtstors
Borlänge
Borås
Ed
Enköping
Falun
Gävle
Göteborg
Halmstad
Helsingborg
Hudiksvall
Hässleholm
Jönköping
Karlshamn
Karlskoga
Karlskrona

Karlstad
Kiruna
Kista
Kristianstad
Köping
Linköping
Luleå
Malmö
Norrköping
Nynäshamn
Oskarshamn
Piteå
Skara
Skellefteå
Skövde
Solna
Stenungsund
Stockholm

Strömstad
Sundsvall
Söderhamn
Söderköping
Södertälje
Trollhättan
Tyresö
Uddevalla
Umeå
Uppsala
Varberg
Västerås
Växjö
Åmål
Örebro
Örnsköldsvik

Internationella kontor

Danmark
Finland
Frankrike
Guatemala
Litauen
Norge
Polen
Spanien
Sydafrika
Tjeckien
Tyskland

Koncernhuvudkontor

AB Ångpanneföreningen
Fleminggatan 7
Box 8133
104 20 Stockholm
Tel 08-657 10 00

Fax koncernledning 08-653 56 13
Fax reception 08-650 91 18

För ytterligare adressinformation,
www.afconsult.com

A050324-01

ÅFs medarbetare är fotograferade på kontoren i Stockholm, Solna, Kista och Göteborg.

Solberg i samarbete med ÅFs informationsavdelning. Tryck: Strokirk-Landströms. Årsredovisningen är tryckt med miljöanpassad teknik på Magno Satin 135 g och 250 g som uppfyller kraven för Svanenmärkning. Papperet är tillverkat av Sappi, som liksom tryckeriet är certifierat enligt ISO 14001.

Foto: Peter Bartholdsson, Anette Lindfors Persson, Pix Gallery och Imagebank.

ÅF är ett ledande teknikkonsultföretag.

Vi erbjuder kvalificerade tjänster och lösningar för industrins processer, för infrastrukturella projekt och i utvecklingen av produkter och IT-system. Vi utför också kontroll och besiktning.

Vårt ingenjörskunnande vilar på hundra-årig erfarenhet och sakkunskap inom många branscher. ÅFs närmare 2 700 medarbetare arbetar på ett femtiotal kontor i Sverige och i ett tiotal andra europeiska länder

